

XIX. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH

Čejkovice, 15. –17. června 2016

SBORNÍK ANOTACÍ

Brno 2016

**Masarykova univerzita
Ekonomicko-správní fakulta
Katedra regionální ekonomie a správy**

19TH INTERNATIONAL COLLOQUIUM ON REGIONAL SCIENCES

Čejkovice, June 15 –17, 2016

ANNOTATION PROCEEDINGS

Brno 2016

Masaryk University
Faculty of Economics and Administration
Department of Regional Economics and Administration

OBSAH

TEORETICKÁ VÝCHODISKA A ZOBECNĚNÍ VÝSLEDKŮ MODELOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY Milan VITURKA	13
VYUŽITIE NEOKLASICKÝCH PREDPOKLADOV KONVERGENCIE PRI ANALÝZE REGIONÁLNYCH DISPARÍT Radoslav KOŽIAK - Michal SUCHÝ - Michaela CHOMJAKOVÁ	13
PRINCÍP KOMPLEMENTARITY V KONCEPČNÝCH PŘÍSTUPOCH VYSVĚTLUJÍCÍCH ROZVOJ V PRIESTORE Jozef TVRDŇ	14
ZHLUKOVANIE REGIÓNOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY Z ASPEKTU UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA Michaela CHOMJAKOVÁ - Michal SUCHÝ - Radoslav KOŽIAK - Martina DAXNEROVÁ	15
MAPOVÁNÍ MEZIREGIONÁLNÍCH VAZEB NA ÚROVNI NUTS2 V EVROPSKÉM PROSTORU Josef BOTLÍK	16
FUNDAMENTALS PROBLEMS OF REGIONAL COMPETITIVENESS AND REGIONAL DEVELOPMENT FACTORS IN THE CZECH REPUBLIC René WOKOUN	16
HODNOCENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI REGIONŮ NA PŘÍKLADU ČESKÉ REPUBLIKY A SLOVENSKA Petr HLAVÁČEK	17
KONKURENCESCHOPNOST KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY Karolína PELANTOVÁ - Jana KOUŘILOVÁ	18
INVESTIGATION OF REGIONAL DISPARITIES IN SLOVAKIA IN PRE-CRISIS AND CRISIS PERIOD Stanislav KOLOŠTA	18
DISTRIBUTION OF COMPETITIVE PERFORMANCE BY DEA-MPI APPROACH IN COMPARISON OF RCI2010 AND RCI2013: THE CASE OF EU NUTS 2 REGIONS Michaela STANIČKOVÁ	19
APPLICATION OF COMPOSITE WEIGHTED INDICES APPROACH IN REGIONAL DISPARITIES MEASUREMENT Lukáš MELECKÝ	20
OLOMOUCKÝ KRAJ Z POHLEDU VYBRANÝCH SOCIOEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ Petra PALÁTOVÁ	21
UTILIZING THE MULTICRITERIA APPROACH FOR ALTERNATIVE REGIONAL CLASSIFICATION IN THE EU COHESION POLICY CONTEXT Eva MINARČÍKOVÁ	21
HODNOCENÍ ÚSPĚŠNOSTI PROVÁDĚNÉ REGIONÁLNÍ POLITIKY EU Petra APPOVÁ	22
SPATIAL ALLOCATION OF EU COHESION POLICY FUNDING IN SLOVAKIA FOR 2007 2013 Eva VÝROSTOVÁ	23
EX-POST HODNOCENÍ REGIONÁLNÍCH ROZVOJOVÝCH PROJEKTŮ Petr HALÁMEK	24

HODNOCENÍ PŘESHRAŇNÍ SPOLUPRÁCE ČR – SLOVENSKO 2007-2013 Lukáš NEVĚDĚL - Eva KUDLÁČKOVÁ	24
HODNOTENIE ABSORPČNEJ KAPACITY MIKROREGIÓNU TERMÁL Hilda KRAMÁREKOVÁ - Daša OREMUSOVÁ - Michaela ŽONCOVÁ - Alena DUBCOVÁ	25
THE FINANCIAL ENGINEERING INSTRUMENTS ANALYSIS AS SUPPORT OF COHESION AND INNOVATION POLICY OF THE EUROPEAN UNION Jaroslav JÁNSKÝ - Petr JIŘÍČEK	26
IMPLEMENTACE KONCEPTU REGIONÁLNÍHO MANAGEMENTU VE SVOBODNÉM STÁTĚ BAVORSKO Lukáš KAŇKA	26
IMPLEMENTÁCIA ROZVOJOVÝCH STRATÉGIÍ TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA – PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA Eva BALÁŽOVÁ - Maroš VALACH	27
METROPOLITNÍ DOHODA JAKO VÝCHODISKO PRO KOORDINACI ROZVOJE BRNĚNSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI Petr ŠAŠINKA	28
DIFERENCIACE LOKALIZAČNÍCH FAKTORŮ BANKOVŇNÍCH POBOČEK V ČESKÉ REPUBLICE Jan SUCHÁČEK	29
VELKÉ PODNIKY A JEJICH ÚSTŘEDÍ A POBOČKY V ČESKÉ REPUBLICE Petra DANÍŠEK MATUŠKOVÁ	29
VLV LOKALIZACE VÝZNAMNÉHO INVESTORA NA MÍSTNÍ EKONOMICKÝ ROZVOJ Milan DAMBORSKÝ - Jozef TVRDOŇ	30
REGIONAL BRAND BENEFITS FOR COMPANIES – COMPARISON OF 2013 AND 2015/6 Michal STOKLASA - Halina STARZYCZNA	31
REGIONÁLNÍ PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ A JEHO ZHODNOCENÍ: PŘÍKLAD MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE Jarmila ŠEBESTOVÁ - Šárka ČEMERKOVÁ - Zuzana PALOVÁ	32
ANALÝZA VÝVOJE POČTU PODNIKATELSKÝCH JEDNOTEK V ČESKÉ REPUBLICE V LETECH 2008 - 2014 Eva HAMPLOVÁ - Jaroslav KOVÁRNÍK	32
FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN THE SOUTH BOHEMIAN REGION Pavla BRŮŽKOVÁ	33
THE ANALYSIS OF FOREIGN TRADE DEVELOPMENT IN THE COUNTRIES OF VISEGRAD FOUR Jaroslav KOVÁRNÍK - Eva HAMPLOVÁ	34
HUTNICKÝ A KOVOZPRACUJÍCÍ PRŮMYSL V ČESKÉ REPUBLICE - DATA, EKONOMICKÁ VÝKONNOST, REGIONÁLNÍ ZAMĚSTNANOST Václav NOVÁK - Veronika JEŽIKOVÁ	35
PROHLUBUJÍCÍ SE INTERNACIONALIZACE V TĚŽEBNÍM PRŮMYSLU ČR: REGIONÁLNÍ ANALÝZA NA PŘÍKLADU VYBRANÝCH SUROVIN Mílada DUŠKOVÁ - Irena SMOLOVÁ - Zdeněk SZCZYRBA - David FIEDOR	36

VÝVOJ REGIONÁLNÍ ICT SPECIALIZACE A KONCENTRACE V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY	37
Kamila TUREČKOVÁ	
REGIONÁLNÍ ROZLOŽENÍ PROINOVACNÍCH ZDROJŮ V ČESKÉ REPUBLICCE A JEJICH VAZBA NA VÝKONNOST	37
Ivana KRAFTOVÁ - Jiří KRAFT	
REGIONÁLNÍ PRODUKTIVITA PRÁCE V KONTEXTU S INOVAČNÍMI AKTIVITAMI PODNIKŮ VE ZPRACOVATELSKÉM PRŮMYSLU	38
Tomáš VOLEK - Martina NOVOTNÁ - Jan KRÁTOŠKA	
ZMĚNY ZAMĚSTNANOSTI VE VÝZKUMU A VÝVOJI V ČESKÝCH KRAJÍCH	39
Vladimír ŽÍTEK	
VZTAH MEZI PODPOROU VÝZKUMU A VÝVOJE A EKONOMICKÝM RŮSTEM	40
Lucie WINKLEROVÁ	
IMPLEMENTACE RIS 3 STRATEGIE VE STŘEDOČESKÉM KRAJI	40
Peter SVOBODA - Ivo ŘÍHA	
REGIONÁLNÍ INOVAČNÍ AGENTURY V KRAJÍCH ČR	41
Viktorie KLÍMOVÁ	
POLITICKÝ MIX PRO PODPORU INOVACÍ A KLASIFIKACE UŽÍVANÝCH NÁSTROJŮ	42
Šárka FRÁNKOVÁ	
TWO FACES OF REGIONAL INNOVATIVENESS – THE EVIDENCE FROM VISEGRAD GROUP STATES	43
Grażyna KOZUŇ-CIEŠLAK	
HNACÍ SÍLY A BARIÉRY ÚSPĚCHU INOVAČNÍCH TECHNOLOGIÍ V ČR	43
Mírka WILDMANNOVÁ - Milan VENCLÍK	
TRANSFER VÝSLEDKOV VÝSKUMU A VÝVOJA DO PRAXE – PŘÍPADOVÁ ŠTŮDIA	44
Katarína MELICHOVÁ - Marcela CHRENEKOVÁ	
PODPORA AKADEMICKÝCH SPIN-OFF PROCESOV V EURÓPE	45
Marcela CHRENEKOVÁ - Katarína MELICHOVÁ - Dagmar KOZELOVÁ	
POPULARIZACE VÝZKUMU A VÝVOJE V ČESKÝCH MĚDIÍCH	46
Dana FRÁŇOVÁ	
QUANTIFICATION OF THE DIRECT IMPACT OF THE CREATION OF JOBS CREATED BY FDI IN SELECTED REGIONS	47
Sylvie KOTÍKOVÁ	
VZTAH BROWNFIELDS A LOKÁLNÍHO PRACOVNÍHO TRHU: PŘÍPADOVÁ STUDIE JIHMORAVSKÉHO KRAJE	48
Jakub ČERNÍK	
VÝVOJ DISPARIT ČESKÝCH REGIONŮ Z HLEDISKA RŮZNÝCH ÚROVNÍ MZDOVÉ DIFERENCIACE	48
Pavel ZDRAŽIL	
DEVELOPMENT OF WAGE DISPARITIES IN SLOVAKIA AND THE USE OF QUANTITATIVE METHODS FOR THEIR ANALYSIS	49
Milan MAROŠ - Ľubomír RYBANSKÝ	
METODICKÉ ZMĚNY VE VÝPOČTU UKAZATELŮ NEZAMĚSTNANOSTI (NA PŘÍKLADU ÚSTECKÉHO KRAJE)	50
Šárka PALCROVÁ - Václav NOVÁK	

SOCIAL CAPITAL IN TERRITORIAL DEVELOPMENT PLANNING Dana ŠVIHLOVÁ - Ľuboslava KUBIŠOVÁ	51
INTERCULTURAL AND SOCIAL DETERMINANTS OF THE INTERNATIONAL SKILLED LABOUR MOBILITY Renata ČUHLOVÁ	52
THE TERM „HIGHLY-SKILLED“ PROFESSIONAL AND PRACTICAL CONTEXT Kristína BABÍKOVÁ	52
POLITIKA ZAMESTNANOSTI V TRENČIANSKOM KRAJI A JEJ ANALÝZA Ol'ga PONIŠČIAKOVÁ - Martina GOGOLOVÁ - Iveta SEDLÁKOVÁ	53
SOCIAL INNOVATIONS IN WORK ORGANIZING: TELEWORK IN SLOVAKIA Mária MURRAY SVIDROŇOVÁ - Beáta Mikušová MERIČKOVÁ - Jan STEJSKAL	54
METODY SYSTÉMOVÉHO INŽENÝRSTVÍ V PRAXI PŘÍKLADU INDIKOVÁNÍ KVALITY ŽIVOTA V RÁMCI ANALÝZY DAT ZE SOCIÁLNÍ POLITIKY Martin ŠANDA - Jan MANDYS	55
MĚŘENÍ REGIONÁLNÍCH DISPARIT V SOCIÁLNÍ OBLASTI Zuzana PALOVÁ - Jarmila ŠEBESTOVÁ	56
POSSIBILITIES OF QUALITY OF LIFE MEASUREMENT FOR THE NEEDS OF PUBLIC ADMINISTRATION Tetiana KOROVCHENKO - Jan MANDYS	56
OHROŽENÍ CHUDOBOU ČI SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM V MĚNĚ ROZVINUTÝCH REGIONECH EU Renáta HLOUŠKOVÁ	57
TRENČÍN REGION: A SOCIAL ANALYSIS Darina KUBÍČKOVÁ	58
TRNAVA SELF-GOVERNING REGION IN THE DIMENSIONS OF SOCIAL DEVELOPMENT FOR THE PERIOD 2016-2020 Ol'ga BOČÁKOVÁ	58
HODNOCENÍ SOCIÁLNÍ POLITIKY JAKO JEDNÉ Z KLÍČOVÝCH OBLASTÍ ŽIVOTA V OBCI Jan MANDYS - Monika MOJŽÍŠOVÁ - Tetiana KOROVCHENKO	59
ANALÝZA STAVU MATERSKÝCH ŠKŮL NA ÚROVNI SAMOSPRÁVY A PROGNÓZA BUDÚCEHO VÝVOJA S DOPADOM NA FINANCOVANIE Jarmila HUDÁKOVÁ	60
ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO SENIORY V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY Renáta HALÁSKOVÁ - Martina HALÁSKOVÁ	60
ANALÝZA ZDRAVOTNÍCH PLÁNŮ KRAJŮ JAKO AKTU ZDRAVOTNÍ POLITIKY NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI Jana ROZMARINOVÁ	61
VÝZNAM SLEDOVÁNÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU POPULACE PRO ROZVOJ REGIONU – VYBRANÉ DETERMINANTY ZDRAVÍ STUDENTŮ VŠ Kristína SOMERLÍKOVÁ - Dana HÜBELOVÁ	62
ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB V ČESKU PODLE TYPU ZNALOSTNÍ ZÁKLADNY Jan ŽENKA - Ondřej SLACH - Vendula REICHOVÁ	63

PRIESTOROVÉ ROZMIESTNENIE OBJEKTOV KOMERČNEJ SUBURBANIZÁCIE VO VYBRANÝCH LOKALITÁCH MESTA NITRA	64
Gabriela REPASKÁ - Katarína VILINOVÁ - Matej VOJTEK	
ATRAKTIVITA MALOOBCHODNEJ VYBAVENOSTI PODĽA OBYVATEĽOV VYBRANÝCH MESTSKÝCH ČASŤÍ V MESTE NITRA	64
Miroslava TREMBOŠOVÁ - Alena DUBCOVÁ	
DOSTUPNOSŤ ZÁKLADNÍHO ZBOŽÍ A SLUŽEB V MĚSTECH A OBCÍCH JIHOČESKÉHO KRAJE	65
Jiří DUŠEK	
ATRAKTIVITA BRNĚNSKÝCH NÁKUPNÍCH CENTER PRO TEENAGERY: VAŇKOVKA NEBO OLYMPIA?	66
Josef KUNC - Zdeněk DVORÁK	
EFFICIENCY OF DELINEATION OF ADMINISTRATIVE REGIONS: A FUNCTIONAL REGION APPROACH	67
Marián HALÁS - Martin ERLEBACH - Pavel KLAPKA - Martin TOMÁŠ	
INNER STRUCTURE OF FUNCTIONAL REGIONS: RELATIONSHIPS BETWEEN PROTO-CENTRES	67
Martin TOMÁŠ - Pavel KLAPKA - Marián HALÁS - Martin ERLEBACH	
VYMEDZOVANIE FUNKČNÝCH MESTSKÝCH REGIÓNOV – METÓDY A APLIKÁCIA NA PODMIENKY MESTSKÉHO REGIÓNU KOŠICE	68
Silvia RUČINSKÁ - Eva VÝROSTOVÁ	
PROBLEMATIKA VYMEZOVÁNÍ METROPOLITNÍCH OBLASTÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY S DŮRAZEM NA BRNO A OSTRAVU	69
Zdeněk DVORÁK - Petr TONEV	
VÝZNAMY „HRANICE“ PRO MEZI OBEČNÍ SPOLUPRÁCI V POLYCENTRICKÉM SÍDELNÍM SYSTÉMU	69
Robert OSMAN - Ondřej ŠERÝ - Tomáš ČERNÁK	
THE ROLE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN SHAPING URBAN SPACE IN POLAND	70
Krzysztof ROGATKA - Justyna CHODKOWSKA-MISZCZUK - Jadwiga BIEGAŃSKA - Stefania ŚRODA-MURAWSKA - Elżbieta GRZELAK-KOSTULSKA	
VÝVOJ KRAJINY NA ÚZEMÍ MESTA NOVÁ BAŇA	71
Lucia ŠOLCOVÁ - Zuzana RAMPÁŠEKOVÁ - Tomáš VOJTEK	
VÝZNAM HODNOTY LOKALITY JAKO NEDÍLNÝ INDIKÁTOR KVALITY ŽIVOTA SPECIFICKÉHO REGIONU	71
Jitka KOMINÁČKÁ - Ladislav KOMINÁČKÝ	
REGIONÁLNÍ PRODUKTIVITA PRÁCE V ČESKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ	72
Jan ŽENKA - Petr ŽUFAN - Ondřej SLACH - Luděk KRTIČKA - Adam PAVLÍK	
EKOLOGICKÁ STOPA A EKONOMICKÝ RŮST: PLATÍ ENVIRONMENTÁLNÍ KUZNETSOVA KŘÍVKO?	73
Dominika TÓTHOVÁ - Jan TURČÍNEK	
OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ JAKO „TÉMA“ ROZVOJOVÝCH STRATEGIÍ NAŠICH MĚST A OBCÍ	74
Vladimíra ŠILHÁNKOVÁ - Michael PONDĚLÍČEK	
VYBRANÉ LOKALITY ENVIRONMENTÁLNÝCH ZÁTĚŽÍ ZÁPADNÉHO SLOVENSKA AKO LIMITUJÍCÍ FAKTORY REGIONÁLNĚHO ROZVOJA	75
Martin BOLTÍŽIAR - Eva MICHAELI - Vladimír SOLÁR - Monika IVANOVÁ	

BIOMASS USAGE AND ITS IMPACTS ON RURAL DEVELOPMENT Stanislav KOLOŠTA - Filip FLAŠKA	76
WATER MANAGEMENT PROJECTS IN THE CONTEXT OF EUROPEAN LEGISLATION Veronika ŠRANKOVÁ	76
SEVEROČESKÝ HNĚDOUHELNÝ REVÍR A JEHO EKONOMICKÁ, SOCIÁLNÍ A EKOLOGICKÁ NESTABILITA Bohumil KURKA - Josef KUNC	77
PODPORA UDRŽITELNÉ DOPRAVY A CYKLODOPRAVY V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014–2020: PŘÍLEŽITOSTI A BARIÉRY Tomáš MERTA	78
LONG RUN IMPACTS ASSESSMENT OF PLANNED KEY ROAD CONNECTION BETWEEN AUSTRIA AND THE CZECH REPUBLIC Milan VITURKA - Petr HALÁMEK - Vilém PAŘIL	79
STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ ČESKÝCH OBCÍ A MĚST Jiří JEŽEK	79
ROZVOJOVÝ PLÁN MĚSTA POHOŘELICE: KRITICKÁ REFLEXE Jakub JAŇURA	80
PŘÍČINY A ŘEŠENÍ ZMENŠOVÁNÍ MĚST Zdeněk ŠILHAN - Hana SVOBODOVÁ - Jan BINEK	81
PŘÍNOSY BENCHMARKINGU PRO ÚŘADY MĚST V ČR Svatava NUNVÁŘOVÁ	82
CRITICAL SUCCESS FACTORS OF MUNICIPALITIES Petr ŘEHŮR	82
BONITA OBCE AKO ZRKADLO VZDELANIA (VZDELÁVANIA) JEJ PREDSTAVITEĽOV Elena ŽÁRSKA	83
KONCEPT SMART CITIES V PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY Martin MAŠTÁLKA - Michael VÁVRA	84
MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE JAKO FAKTOR NÁKLADOVÉ EFEKTIVNOSTI A ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ Jana SOUKOPOVÁ	84
PARTICIPATORY BUDGET OF WROCLAW AS AN ELEMENT OF SMART CITY 3.0 CONCEPT Dorota BEDNARSKA-OLEJNICZAK - Jarosław OLEJNICZAK	85
THE AVAILABILITY OF DATA ON MUNICIPAL ECONOMY – CONSEQUENCE OF THE GOVERNMENTAL ACCOUNTING REFORM Iris ŠIMÍKOVÁ	86
ŠTRUKTÚRA VÝDAVKOV MIESTNEJ SAMOSPRÁVY NA SLOVENSKU V ROKOCH 2012-2014 Andrej SOPKULIAK	87
ZADLUŽENOST KRAJSKÝCH SAMOSPRÁV Irena OPLUŠTILOVÁ	88
FINANCOVANIE PRENESENÉHO VÝKONU ŠTÁTNEJ SPRÁVY NA ÚSEKU MATRIK NA ÚROVNI MIESTNEJ SAMOSPRÁVY V SR Viera PAPCUNOVÁ - Marta URBANÍKOVÁ - Marcela KORENKOVÁ	88

APPROACHES TO RURAL DEVELOPMENT APPLIED IN SLOVAKIA AND ARKANSAS	89
Monika BUMBALOVÁ - Marián KOVÁČIK - Denisa HANÁČKOVÁ	
MEDIÁLNÍ REFLEXE HOSPODÁŘSKÉHO ŽIVOTA V KRAJSKÝCH MĚSTECH	90
Tereza BENÍŠKOVÁ - Jaroslav URMINSKÝ	
HOSPODÁŘSKÝ ŽIVOT REGIONŮ V MĚDÍCH: KVANTITATIVNÍ A KVALITATIVNÍ POHLED	90
Jaroslav URMINSKÝ	
REGIONAL LEADER AS THE PUBLIC ACTOR IN THE CONTEXT OF POLITICAL COMMUNICATION OF PUBLIC POLITICS IN THE TRENČÍN SELF-GOVERNMENT REGION	91
Alexander ČEMEZ	
POUŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍCH MĚDIÍ V MUNICIPALITÁCH ČESKÉ REPUBLIKY	92
Libuše SVOBODOVÁ - Jaroslava DITTRICHOVÁ	
ZNAČKA ÚZEMIA AKO IMPULZ REGIONÁLNEHO ROZVOJA NA SLOVENSKU	93
Magdaléna NEMČIKOVÁ - Alfred KROGMANN - Alena DUBCOVÁ	
REGIONÁLNÍ ASPEKTY VOLEBNÍHO PRAHU KRAJSKÝCH VOLEB V ČR	93
Michal PINK - Josef SMOLÍK	
VNÍMANIE VOLIEB NA ÚROVNI MIESTNEJ SAMOSPRÁVY Z POHĽADU OBYVATEĽOV OBCÍ OKRESU NOVÉ ZÁMKY	94
Katarína VILINOVÁ - Gabriela REPASKÁ - Andrea LELKEŠOVÁ	
VÝVOJ A ZASTOUPENÍ ŽEN V OBCENÍCH ZASTUPITELSTVECH OBCÍ OKRESU BRNO-VENKOV V LETECH 1994 – 2014	95
Michal NAVRÁTIL	
ASPEKTY DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	95
Beáta BLECHOVÁ - Šárka SOBOTOVIČOVÁ	
SHARES IN INCOME TAXES AS A BUDGET REVENUES OF URBAN-RURAL MUNICIPALITIES	96
Jarosław OLEJNICZAK	
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ A JEHO PODÍL NA VÝNOSECH DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY	96
Šárka SOBOTOVIČOVÁ - Beáta BLECHOVÁ	
VYUŽITÍ KOEFICIENTŮ KE ZVÝŠENÍ VÝNOSŮ DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	97
Jana JANOUŠKOVÁ - Šárka SOBOTOVIČOVÁ	
DOPAD FISKÁLNEJ DECENTRALIZÁCIE NA VÝNOS Z DANĚ Z NEHNUTEĽNOSTÍ NA ÚROVNI MIESTNEJ SAMOSPRÁVY SR	98
Eva BALÁŽOVÁ - Viera PAPCUNOVÁ - Juraj TEJ	
UPLATNĚNÍ DAŇOVÉHO ODEČTU DARŮ U FYZICKÝCH OSOB V REGIONECH ČR	99
Jana JANOUŠKOVÁ - Pavlína KIRSCHNEROVÁ	
SPOLUPRÁCE JIHOČESKÉHO KRAJE A PŘESHRANIČNÍCH REGIONŮ SE ZAMĚŘENÍM NA OCHRANU OBYVATELSTVA	99
Štěpán KAVAN - Lenka BREHOVSKÁ	
ATRAKTIVITA ÚZEMÍ JAKO FAKTOR POHYBU OBYVATELSTVA	100
Milena BOTLÍKOVÁ - Pavlína PELLEŠOVÁ - Josef BOTLÍK	

POSTOJE STUDENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL V JIHMORAVSKÉM KRAJI K IMIGRANTŮM	101
Milan PALÁT	
POSTOJ OBYVATEL PLZEŇSKÉHO KRAJE K PROJEKTU PLZEŇ – EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY 2015	102
Marta ŠLEHOFEROVÁ	
STAKEHOLDERS PERCEPTION TOWARDS TOURISM POLICY IMPACTS	102
Martin LUŠTICKÝ - Martin OBERHEL - Daria GUNINA	
PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU Z ROP REGIONU JIHOVÝCHOD V LETECH 2007-2015	103
Jiří VYSTOUPIL - Richard VESELÝ	
VZTAH REZIDENTŮ K ROZVOJI TURISMU: KOMPARACE DVOU KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY	104
Petr JANEČEK - Jan TLUČHOŘ	
VYUŽITÍ TEORIE HER V KONCEPTU DESTINATION GOVERNANCE	105
Markéta BOBKOVÁ	
AN INTERNATIONAL POLITICAL REGION AS A TOURIST DESTINATION – A CASE STUDY OF THE VISEGRAD GROUP	105
Tomasz STUDZIENIECKI	
DRUHÁ NEJVĚTŠÍ MĚSTA V4 JAKO DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU - POHLED STUDENTŮ VYBRANÝCH BRNĚNSKÝCH VYSOKÝCH ŠKOL	106
Martin ŠAUER	
KOOPERÁCIA ZAJINTERESOVANÝCH SUBJEKTŮ V MESTSKÝCH CIEĽOVÝCH MIESTACH CESTOVNÉHO RUCHU	107
Tomáš GAJDOŠÍK - Ľudmila ŠMARDOVÁ	
UPLATNENIE MANAŽMENTU CIEĽOVÉHO MIESTA V ŽILINSKOM KRAJI	107
Ľubica ŠEBOVÁ - Kristína POMPUROVÁ - Ján ŠEBO	
FORMOVANIE ORGANIZÁCIÍ V CESTOVNOM RUCHU NA SLOVENSKU V KONTEXTE OKRESU TOPOEČANY	108
Vladimír GREŽO - Jana NĚMETHOVÁ - Marek CIVÁŇ	
PŘEDPOKLADY ZÁŽITKOVÉHO TURISMU V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI SE ZAMĚŘENÍM NA VENKOVSKÝ A INDUSTRIÁLNÍ CESTOVNÍ RUCH	109
Patrik KAJZAR - Klára VÁCLAVÍNKOVÁ	
VYBRANÉ FINANČNÉ NÁSTROJE PODPORY VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU V NITRIANSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI	109
Jana JARÁBKOVÁ - Ľubica MAJSTRÍKOVÁ	
ZHDNOTENIE FINANČNEJ PODPORY ROZVOJA VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU Z „PROGRAMU CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE HU – SK“	110
Jana JARÁBKOVÁ - Ľubica MAJSTRÍKOVÁ	
KULTÚRNE DEDIČTVO AKO PODPORA VIDIECKEHO TURIZMU	111
Katarína KOŠTIALOVÁ	
MUZEA JAKO REGIONÁLNÍ AKTÉRI V CESTOVNÍM RUCHU – ÚSKALÍ MUZEJNÍ STATISTIKY	112
Milan PŮČEK - Michal PLAČEK	

RISING OF TOURISM ATTRACTIVENESS OF THE KARVINA REGION OWING TO CULTURAL AND SPA TOURISM	112
Pavĺina PELLEŠOVÁ - Miroslava KOSTKOVÁ	
INOVÁCIE AKO FAKTOR UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA HORSKÝCH STREDÍSK CESTOVNÉHO RUCHU	113
Zuzana GAJDOŠÍKOVÁ - Vanda MARÁKOVÁ	
ENHANCING TOURISM SMES DEVELOPMENT THROUGH FOOD TOURISM IN THE CZECH REGIONS	114
Alžbeta KIRÁĽOVÁ - Iveta HAMARNEH	
LOVECKÝ CESTOVNÍ RUCH JAKO ODVĚTVÍ S VELKÝM POTENCIÁLEM PRO ROZVOJ REGIONŮ ČR	115
Markéta KALÁBOVÁ - Josef ABRHÁM	
TRADIČNÁ KULINÁRNA KULTÚRA V CESTOVNOM RUCHU (PŘÍKLADY DOBREJ PRAXE Z RURÁĽNEHO I URBÁĽNEHO PROSTREDIA)	115
Jolana DARULOVÁ	
REKONVERZE VŮ BRDY – ZÁKLAD RODICÍ SE OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU (NA PŘÍKLADU ZÁPADNÍ ČÁSTI BRD)	116
Alena MATUŠKOVÁ	
GREEN MANAGEMENT V UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍCH JAKO FAKTOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE V KRAJI VYSOČINA	117
Petr SCHOLZ - Ivica LINDEROVÁ	
DŮVODY FLUKTUÁCIE ZAMESTNANCOV HOTELOV NA SLOVENSKU	118
Milota VETRÁKOVÁ - Jaroslav KUBAĽA	
K PROBLEMATICE VZDĚLÁVÁNÍ V CESTOVNÍM RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE	119
Ondřej REPÍK	
VÝVOJ TERCIÁRNEHO VZDELÁVANIA V SEKTORE CESTOVNÝ RUCH V SR	120
Ema MIŠŮNOVÁ	
VPLYV UNIVERZIÁDY AKO PUTOVNÉHO ORGANIZOVANÉHO PODUJATIA NA ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU V ÚZEMÍ Z POHĽADU VYSOKOŠKOLSKÝCH ŠTUDENTOV	121
Kristína POMPUROVÁ - Radka MARČEKOVÁ	
THE ROLE OF THE EUROPEAN NEIGHBOURHOOD POLICY INSTRUMENT IN THE TOURIST DEVELOPMENT OF THE LITHUANIAN – POLISH – RUSSIAN BORDERLAND	122
Tomasz STUDZIENIECKI - Valentin KORNEEVETS	

TEORETICKÁ VÝCHODISKA A ZOBECNĚNÍ VÝSLEDKŮ MODELOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY

Theoretical bases and generalization of the results of regional development modeling of the Czech Republic

DOC. RNDR. MILAN VITURKA, CSC.

Katedra regionální ekonomie a správy *Department of Region. Economics and Administration*
Ekonomicko-správní fakulta *Faculty of Economics and Administration*
Masarykova univerzita *Masaryk University*

Anotace: Hlavním cílem článku je poskytnout vybrané informace o výsledcích výzkumu regionálního rozvoje dosažených na mém pracovišti. V tomto směru je předně potřebné zmínit původní modely kvality podnikatelského prostředí a kvality sociálního prostředí. Tyto modely umožňují posoudit nejen dosažený stupeň rozvoje regionů různého hierarchického významu, ale i úroveň jejich integrace považované za důležitý předpoklad udržitelného rozvoje (viz výsledky případové studie České republiky). Syntéza získaných výsledků pak umožnila formulovat novou pracovní teorii nazvanou teorie integrovaného a udržitelného regionálního rozvoje, která respektuje zákonitosti vývojové diferenciacie sociálních systémů v post-industriální společnosti. Významná pozornost je rovněž věnována ilustrativním příkladům hodnocení integračních procesů a udržitelnosti rozvoje a jejich formalizaci.

Klíčová slova: regionální rozvoj, podnikatelské prostředí, sociální prostředí, póly a osy rozvoje

Annotation: The main aim of the paper is to provide selective information about the results of regional development research achieved in my workplace. In this direction firstly it should be noted the original models of quality of business environment and quality of social environment. These models enable to assess not only the achieved level of regional development of various hierarchical importance, but also the level of their integration considered as an important prerequisite for sustainable development (see the results of a case study of the Czech Republic). The synthesis of obtained results allowed formulation of a new working theory called the theory of integrative and sustainable regional development that respects the regularities of development differentiation of social systems in the post-industrial society. Significant attention is also paid to the illustrative example of evaluation of integration processes and sustainability and their formalization.

Key words: regional development, business environment, social environment, poles and axis of development

JEL classification: R10, R15

VYUŽITIE NEOKLASICKÝCH PREDPOKLADOV KONVERGENCIE PRI ANALÝZE REGIONÁLNYCH DISPARÍT

Use of neoclassical assumptions of convergence in the analysis of regional disparities

DOC. ING. RADOSLAV KOŽIAK, PH.D. - ING. MICHAL SUCHÝ -
ING. MICHAELA CHOMJAKOVÁ

Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja *Dep. of Public Economy and Regional Development*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici *Matej Bel University in Banska Bystrica*

Anotácia: Kvantifikácia úrovne regionálnych rozdielov, charakteru ich vývoja v čase so súčasným dosiahnutím exaktných výsledkov si vyžaduje znalosti a orientáciu v širokej škále metód a prístupov k ich meraniu. Rozdielnosť použitých metód často vedie k zásadnej diferenciacii výsledkov. Existuje takmer neobmedzené množstvo matematických indexov a ich variácií, ktoré sú z metodologickej stránky vhodné pre účely merania priestorovej divergencie a medziregionálnych rozdielov. Výber metódy a spôsob merania závisí od mnohých faktorov, predovšetkým od cieľa, skúmaného javu, požiadaviek na presnosť výsledkov a v neposlednom rade od vstupných údajov, ktoré máme k dispozícii. Jednou z metód, ktoré sú v regionálnej

štatistike doposiaľ využívané iba sporadicky, je metóda konvergenencie. Ide o metódu analýzy smerov vývoja medziregionálnych rozdielov. Výsledkom analýzy konvergenencie sú trendy vývoja disparít, teda približovanie (konvergenca) alebo vzdďalovanie sa (divergencia) úrovni sledovaných ukazovateľov. Cieľom príspevku je vytvoriť sumár konvergenčných prístupov a modelov ich možného využitia v praxi s exaktným matematickým opisom ich vzájomných vzťahov. Príspevok bol zostavený na základe štúdia domácej a zahraničnej literatúry v predmetnej oblasti, s využitím metód indukcie, dedukcie, syntézy a vedeckej abstrakcie. Príspevok predstavuje ucelené zhrnutie konvergenčných prístupov, ich vzájomných vzťahov a možného využitia.

Kľúčové slová: regionálne disparity, konvergenca, rast

Annotation: Quantification of regional disparity levels, the nature of their development in time, and achieving exact results of this quantification requires deep knowledge and insight into a wide range of methods and approaches of their measurement. Use of different methods of quantification often leads to substantial differences in results. There is almost unlimited number of mathematical indices and their variations that are methodologically appropriate for the purpose of measuring the spatial divergence and inter-regional differences. The choice the method and way of measurement depend on many factors, namely the objective of the research, the chosen phenomenon, the requirements for accuracy of the results and the input data. One of the methods that has been used by regional statistics infrequently so far is the convergence method. This is a method of analyzing the direction of inter-regional disparities development. Trends in disparities development are the result of the convergence analysis. This trend can be either converging or diverging. The aim of this paper is to create a summary of the convergence approaches and models, and their possible use in practice with an exact mathematical description of the relationship between these approaches. The paper is the result of the study of domestic and foreign literature in this field, and implementation of the methods of induction, deduction, synthesis and scientific abstraction. The paper is a comprehensive summary of the convergence approaches, their relations and possible use.

Key words: regional disparities, convergence, growth

JEL classification: R11, R50, C25

PRINCÍP KOMPLEMENTARITY V KONCEPČNÝCH PRÍSTUPOCH VYSVETLJÚCICH ROZVOJ V PRIESTORE

The principle of complementarity in the conceptual approach explaining the spatial development

PROF. ING. JOZEF TVRDOŇ, PHD.

*Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave*

*Dep. of Public Administration and Reg. Development
Faculty of National Economy
University of Economics in Bratislava*

Anotácia: Príspevok sa zaoberá teoretickými prístupmi k rozvoju v priestore. Cieľom je zhodnotiť ako jednotlivé teoretické koncepcie zohľadňovali princíp komplementarity pri vysvetľovaní rozvoja v priestore. Metodologicky príspevok vychádza z hodnotenia vývoja myslenia o rozvoji v priestore v druhej polovici 20-ého storočia až po súčasnosť. Vývoj teoretického myslenia hodnotí z hľadiska vývoja usporiadania priestoru od koncepcií neoklasických a dopytovo orientovaných až po endogénny regionálny rozvoj. V záverečnej časti je poukázané na skutočnosť, že jednotlivé koncepcie reagovali na trhové podmienky a pritom len čiastočne uplatňovali princíp komplementarity. Príspevok poukazuje na potrebu realizácie regionálnej politiky.

Kľúčové slová: rozvoj v priestore, koncepcie vysvetľujúce regionálny rozvoj, endogénny regionálny rozvoj, regionálna politika, komplementarita

Annotation: The document deals with theoretical approaches to the spatial development. It is particularly focused on how the various theoretical approaches take into account the principle of complementarity in explaining the development in the spatial area. The methodological document is based on the evaluation of

the development of thinking in the spatial area from the second half of the 20-th century to the present. The development of theory evaluated from development of space layout concepts point of view, from the concepts of neoclassical and demand-driven approaches to endogenous regional development. The final part deals with how the individual concepts respond to market conditions while only partially apply the principle of complementarity. The document deals with the importance of regional policy implementation.

Key words: spatial development, concepts explaining of the regional development, endogenous regional development, regional policy, complementarity

JEL classification: R11

ZHLUKOVANIE REGIÓNOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY Z ASPEKTU UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA

Region clustering in the Slovak Republic from the sustainable development point of view

**ING. MICHAELA CHOMJAKOVÁ - ING. MICHAL SUCHÝ -
DOC. ING. RADOSLAV KOŽIAK, PHD. - ING. MARTINA DAXNEROVÁ**

*Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja
Ekonomická fakulta
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici*

*Dep. of Public Economics and Regional. Development
Faculty of Economics
Matej Bel University in Banska Bystrica*

Anotácia: Výskum, meranie a znižovanie medziregionálnych rozdielov je už desiatky rokov stabilnou a aktuálnou témou diskusií odbornej verejnosti, politikov, akademikov a ďalších subjektov, zodpovedných za regionálny vývoj nielen na Slovensku. Predložená stať si kladie za cieľ vyhodnotiť stav (v roku 2013 s ohľadom na dostupnosť štatistických dát) medziregionálnych rozdielov v Slovenskej republike z aspektu udržateľného rozvoja a prostredníctvom zhlukovej analýzy vytvoriť zoskupenia regiónov úrovne NUTS 3, ktoré sú si navzájom najviac podobné (predpokladáme, že budú mať i spoločné príčiny zaostávania) z hľadiska vybraných, dostupných regionálnych ekonomických, sociálnych, environmentálnych a inštitucionálnych ukazovateľov. Dôvodom nášho prístupu je snaha upriamiť pozornosť aj na iné ekonomické, no najmä mimoekonomické aspekty regionálneho rozvoja a regionálnej politiky, hľadania príčin úspešného napredovania niektorých území vo vzájomnej konfrontácii s inými, výrazne zaostávajúcimi regiónmi. Parciálne výstupy zhlukovej analýzy využijeme v ďalšom skúmaní stavu a vývoja medziregionálnych rozdielov na Slovensku v snahe odhaliť spoločné problémy regiónov, spoločné a odlišné príčiny ich zaostávania, ako aj navrhnúť nástroje, intervencie, ktoré považujeme za vhodné použiť pri implementácii regionálnej politiky s cieľom zmiernovať medziregionálne rozdiely.

Kľúčové slová: regionálne disparity, zhluková analýza, udržateľný rozvoj

Annotation: Research, measurement and reduction of interregional differences is for a long time stable and hot discussions topic of expert community, politicians, academics and other entities responsible for regional development not only in Slovakia. Submitted paper aims to assess the status of (in 2013 depending on the availability of statistical data) inter-regional differences in the Slovak Republic from the aspect of sustainable development and through cluster analysis to create clusters of NUTS level 3 regions, which are each other most similar (we expected they have a common root causes) in terms of chosen available regional economic, social, environmental and institutional indicators. The reason for our approach is to focus attention to other economic, but mainly non-economic aspects of regional development and regional policy, searching for the cause successful progress in some areas of mutual confrontation with others, significantly lagging regions. We use partial outputs of cluster analysis to examine conditions and development of inter-regional differences in Slovakia in order to reveal the common problems facing regions, common and different causes of their backwardness and propose tools, interventions that we consider appropriate to use when implementing regional policy in order to mitigate inter-regional disparities .

Key words: regional disparities, cluster analysis, sustainable development

JEL classification: R11, C38

MAPOVÁNÍ MEZIREGIONÁLNÍCH VAZEB NA ÚROVNI NUTS2 V EVROPSKÉM PROSTORU

Mapping of inter-regional links at NUTS 2 level in the European area

ING. JOSEF BOTLÍK

Katedra informatiky a matematiky *Department of Computer Science and Mathematics*
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné *School of Business Administration in Karvina*
Slezská univerzita v Opavě *Silesian University in Opava*

Anotace: Základním nedostatkem regionálních analýz na různých úrovních je opomíjení meziregionálních prostorových souvislostí. Regiony jsou shlukovány a komparovány podle socioekonomických faktorů bez ohledu na hodnoty těchto faktorů v jejich okolí. Není tak akceptována rozdílnost případů, kdy je v různých regionech obdobná hodnota vybrané veličiny (např. obdobná míra nezaměstnanosti), v okolí regionu je však diametrálně rozdílná (u jednoho regionu mají okolní regiony obdobnou hodnotu, u jiného regionu mají okolní regiony hodnoty značně odlišné). Vůči svému okolí vykazují pak regiony s obdobnou hodnotou veličiny rozdílný gradient této veličiny. Cílem článku je analýza možností vytváření použitelných prostorových vztahů a souvislostí. Příspěvek ukazuje modelování sítě na úrovni NUTS 2 v prostoru EU. Vytvořeny byly modely zohledňující minimální vzdálenosti mezi regiony. Tyto modely jsou podkladem pro precedenční analýzu, kdy lze na definované struktuře analyzovat prostorové změny hodnot vybraných faktorů mezi jednotlivými NUTS2 regiony. Mapování struktury systému vychází z metod síťové analýzy, je tedy obecně aplikovatelná na libovolném prostoru.

Klíčová slova: region, regionální vazby, NUTS2, Evropská unie, síťová analýza

Annotation: The fundamental lack of regional analysis at different levels of the neglect of inter-regional spatial context. The regions are clustered and compared according to socio-economic factors, regardless of the values of these factors in their surroundings. Divergence of cases is not so accepted, when in different regions of similar value selected variables (e.g. a similar level of unemployment) in the vicinity of the region is vastly different (in one region have neighboring regions of similar value, in another region have neighboring regions values significantly different). To their surroundings show the regions with similar values of variables different gradient of this magnitude. This article aims to analyze the possibility of creating useful spatial relations and connections. The paper shows modeling network at NUTS 2 level in the EU area. Models were developed taking into account the minimum distance between regions. These models are the basis for the analysis of precedents, which can be defined structure analyze spatial changes in the values of selected factors among the NUTS 2 regions. Mapping the structure of the system based on network analysis methods, it is generally applicable to any space.

Key words: region, regional ties, NUTS 2, European Union, network analysis

JEL classification: C61, R15

FUNDAMENTALS PROBLEMS OF REGIONAL COMPETITIVENESS AND REGIONAL DEVELOPMENT FACTORS IN THE CZECH REPUBLIC

Základní problémy regionální konkurenceschopnosti a faktorů regionálního rozvoje v České republice

PROF. RNDR. RENÉ WOKOUN, CSC.

Katedra regionálního rozvoje *Department of Regional Development*
Vysoká škola regionálního rozvoje v Praze *The College of Regional Development in Prague*

Annotation: The paper is aimed at the competitiveness of the Czech Republic and its regions. The author describes the main factors surrounding the Czech Republic's regional development: human resources

(education structure, social infrastructure, settlements, housing), economic efficiency, (gross domestic product, unemployment, wages, firms and enterprises, foreign direct investment and export, research and development, innovation – knowledge economy, technical and transport infrastructure, tourism). The author briefly comments on the main regional disparities. At the close of the paper, the author characterizes the development trends in the Czech Republic's regional structure.

Key words: regional competitiveness, regional development factors, regional structures

Anotace: Příspěvek se zabývá konkurenceschopností České republiky a jejích regionů. Jsou v něm popsány hlavní faktory regionálního rozvoje ČR, lidské zdroje (vzdělanostní struktura, sociální infrastruktura, sídelní struktura, bydlení), ekonomická výkonnost regionů (hrubý domácí produkt, nezaměstnanost, průměrné mzdy, podniky a podnikání, přímé zahraniční investice a export, výzkum, vývoj, inovace – znalostní ekonomika, technická a dopravní infrastruktura, cestovní ruch). Stručně jsou uvedeny hlavní regionální disparity. Na závěr jsou charakterizovány rozvojové trendy regionální struktury České republiky.

Klíčová slova: regionální konkurenceschopnost, faktory regionálního rozvoje, regionální struktury

JEL classification: O12, R11, R58

HODNOCENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI REGIONŮ NA PŘÍKLADU ČESKÉ REPUBLIKY A SLOVENSKA

Evaluation of competitiveness of regions on the example of the Czech Republic and Slovakia

ING. PETR HLAVÁČEK, PH.D.

*Katedra regionálního rozvoje a veřejné správy
Fakulta sociálně ekonomická
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí n. Labem*

*Dep. of Reg. Development and Public Administration
Faculty of Social and Economic Studies
Jan Evangelista Purkyně University in Ústí n. Labem*

Anotace: Článek se zabývá analýzou konkurenceschopnosti krajů v České republice a na Slovensku a rozdílů v meziregionální konkurenceschopnosti. Vzhledem k post-transformačním procesům je růst konkurenceschopnosti těchto regionů jedním z jejich hlavních rozvojových priorit, které se promítají i do regionálních politik obou zemí. Analýza regionální konkurenceschopnosti musí vycházet z vícekritériálního hodnocení, neboť růst konkurenceschopnosti je významně provázán s řadou ekonomických, sociálních a inovačních kritérií. V analýze byly vypočítány průměry hodnot u vybraných indikátorů regionů z těchto států za sledované období 2012 až 2013. Zjištěná data ukazují, že potenciál regionální konkurenceschopnosti regionů je více rozdílný v kvalitativních parametrech, než v základních makroekonomických ukazatelích, což může vést více k divergentním než konvergentním vývojovým procesům. Vyšší potenciál konkurenceschopnosti mají také regiony s vyšší mírou urbanizace. Naopak nejnižší potenciál mají regiony periferní, nebo regiony s méně výhodnou geografickou polohou. Tento stav je signifikantní zejména pro slovenské kraje. Riziko růstu divergence mezi regionálními ekonomikami je stále poměrně výrazné.

Klíčová slova: region, konkurenceschopnost, Česká republika, Slovensko

Annotation: The article analyzes the competitiveness of regions in the Czech Republic and Slovakia and the causes of interregional differences. Due to post-transformation development is the growth of competitiveness of these regions, one of their main development priority, implemented into regional policies of both countries. Analysis of regional competitiveness must be based on multi-criteria analyze, because the growth in competitiveness is significantly linked with a number of economic, social and innovative factors. In the analysis were calculated selected regional indicators of these countries for the period 2012 to 2013. The data show that the potential of regional competitiveness is more different in qualitative parameters, than in macroeconomic indicators, it can lead to divergent than convergent development processes. Higher potential of regional competitiveness is typical for regions with a higher share of urbanization, the lowest potential of regional competitiveness have peripheral regions or regions with worse geographic location, it is particularly significant for the region in Slovakia. Probability of growth of among regional economies in both countries is still relatively strong.

Key words: region, competitiveness, Czech Republic, Slovakia

JEL classification: O31, R11

KONKURENCESCHOPNOST KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Competitiveness of regions in the Czech Republic

ING. KAROLÍNA PELANTOVÁ - RNDR. JANA KOUŘILOVÁ, PH.D.

*Katedra regionálních studií Department of Regional Studies
Národohospodářská fakulta Faculty of Economics
Vysoká škola ekonomická v Praze University of Economics in Prague*

Anotace: Příspěvek se zaměřuje na problematiku regionální konkurenceschopnosti v České republice na úrovni krajů (NUTS 3). Pro zhodnocení regionální konkurenceschopnosti byl aplikován index regionální konkurenceschopnosti (IRK) vytvořený prof. Hugginsem pro regiony NUTS 3 ve Velké Británii. Metodika IRK byla přizpůsobena podmínkám České republiky s ohledem na dostupnost ukazatelů, které jsou výpočet IRK používány. Díky dostupnosti ukazatelů, použitých pro IRK, které jsou ČSÚ publikovány každoročně, lze sledovat změny hodnot IRK v delších časových řadách. V tomto příspěvku se jedná o období 2008-2013. Výsledky IRK podle britské metodiky v r. 2013 jsou porovnány s hodnocením regionální konkurenceschopnosti ve Strategii regionálního rozvoje ČR pro období 2014-2020. Obě metodiky potvrzují dominantní postavení hl.m. Prahy a problémovost krajů Karlovarského, Ústeckého a Libereckého, ale liší se v hodnocení postavení Kraje Vysočina, Jihočeského a Moravskoslezského kraje.

Klíčová slova: index regionální konkurenceschopnosti, ukazatel, region

Annotation: This paper focuses on the issue of regional competitiveness in the Czech Republic at the level of NUTS 3. Index of regional competitiveness (RCI) created by prof. Huggins for NUTS 3 regions in the UK was applied to evaluate competitiveness of the Czech Republic regions. The RCI methodology was adapted to the conditions of the Czech Republic with regard to the availability of indicators that are used in the calculation of the RCI. Regarding to availability of the RCI indicators which are published annually by the Czech Statistical Office it can be monitored changes in the RCI in longer time series. In this paper, it is the period of 2008-2013. The RCI results according to the British methodology in 2013 are compared with the assessment of the regional competitiveness published in the Strategy of regional development of the Czech Republic in the period of 2014-2020. Both methodologies confirm the dominance of Prague and low level of RCI in the Karlovarsky and Ustecky region, but they differ in the assessment of the position of the Vysocina, Jihocecky and Moravskoslezsky region.

Key words: regional competitiveness index, indicator, region

JEL classification: R11, O50

INVESTIGATION OF REGIONAL DISPARITIES IN SLOVAKIA IN PRE-CRISIS AND CRISIS PERIOD

Prešetrenie regionálnych disparít na Slovensku v predkrízovom a krízovom období

ING. STANISLAV KOLOŠTA, PH.D.

*Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja Dep. of Public Economy and Regional Development
Ekonomická fakulta Faculty of Economics
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici Matej Bel University in Banska Bystrica*

Annotation: Aim of this article was to investigate chosen macroeconomic, microeconomic, environmental and social disparities within pre-crisis and crisis period using coefficients of variance, evolution of indicators and beta and sigma convergence approach. Regional disparities at NUTS III level were in both pre-

crisis and crisis period influenced by Bratislava region which usually made them stronger. Economic crisis has influenced the evolution of regional disparities from case to case in both directions. Social disparities in case of risk of poverty were negatively influenced by crisis and this still remains as serious issue for representatives of municipal, regional and national government. Environmental regional disparities seem to be the highest from all investigated indicators.

Key words: NUTS 3 regions, regional disparities, crisis

Anotace: Cieľom článku bolo prešetriť vybrané makro- a mikroekonomické, environmentálne a sociálne regionálne rozdiely v predkrízovom a krízovom období pomocou variačných koeficientov, vývoja ukazovateľov a beta a sigma konvergenzie. Regionálne rozdiely na úrovni NUTS III boli v predkrízovom aj krízovom období ovplyvnené Bratislavským regiónom, ktorý ich zvyčajne zosilnil. Ekonomická kríza ovplyvnila vývoj regionálnych rozdielov prípad od prípadu a to oboma smermi. Sociálne disparity ako riziko chudoby boli negatívne ovplyvnené krízou a stále zostávajú vážnym problémom pre zástupcov municipálnej, regionálnej a národnej vlády. Disparity v životnom prostredí sa zdajú byť najvyššie spomedzi všetkých skúmaných ukazovateľov.

Klíčová slova: NUTS 3 regióny, regionálne rozdiely, kríza

JEL classification: R50

DISTRIBUTION OF COMPETITIVE PERFORMANCE BY DEA-MPI APPROACH IN COMPARISON OF RCI2010 AND RCI2013: THE CASE OF EU NUTS 2 REGIONS

Rozdělení konkurenční výkonnosti dle přístupu DEA-MPI v komparaci RCI2010
a RCI2013 na příkladu NUTS 2 regionů EU

ING. MICHAELA STANIČKOVÁ, Ph.D.

*Katedra evropské integrace Department of European Integration
Ekonomická fakulta Faculty of Economics
VŠB - Technická univerzita Ostrava VŠB - Technical University of Ostrava*

Annotation: Europe's competitiveness depends on a multiplicity of actions that can optimise the potentials within its regions because regions are increasingly becoming the drivers of the economy. All regions possess development opportunities – however, optimal use these options and hence the competitiveness of European regions must be efficient enough. The paper is focused on using the Data Envelopment Analysis methodology for comparison the dynamic efficiency within the group of European NUTS 2 regions. DEA seems to be suitable tool for setting an effective/ineffective position of each region within the European Union, because measures numerical grades of efficiency of economical processes within evaluated regions. In the paper, DEA method is applied to 268 NUTS regions of 27 EU Member States and evaluate their efficiency within the selected factors of competitiveness based on Regional Competitiveness Index 2010 and 2013 and recognize spatial variations in location factors influencing the attractiveness of regions. Results obtained by calculating the Malmquist Productivity Index indicate in which NUTS 2 region should be policy making authorities in order to stimulate regional development and provide more quality of life to the EU citizens.

Key words: EU competitiveness, Malmquist productivity index, NUTS 2 region, performance, RCI

Anotace: Evropská konkurenceschopnost závisí na množství činností, které mohou optimalizovat potenciál v rámci svých regionů, neboť regiony se stávají hybnou silou ekonomiky. Všechny regiony mají rozvojové příležitosti – avšak optimální využití těchto možností, a tím i konkurenceschopnosti evropských regionů, musí být dostatečně efektivní. Příspěvek je zaměřen na využití metodiky analýzy obalu dat (DEA) pro srovnání dynamické efektivity v rámci skupiny evropských regionů na úrovni NUTS 2. DEA se zdá být vhodným nástrojem pro určení efektivní/neefektivní pozice jednotlivých regionů v rámci Evropské unie, protože kvantifikuje stupně účinnosti ekonomických procesů v rámci hodnocených regionů. V příspěvku je

metoda DEA aplikována na 268 regionů NUTS 2 v rámci 27 členských států EU s cílem vyhodnotit jejich účinnost v rámci vybraných faktorů konkurenceschopnosti založených na indexu regionální konkurenceschopnosti (RCI) z let 2010 a 2013, a rozpoznat tak prostorové odchylky v lokalizačních faktorech ovlivňujících atraktivitu regionů. Výsledky získané výpočtem Malmquistova indexu produktivity identifikují oblasti regionů NUTS 2, ve kterých by měly být vytvářeny/upravovány veřejné politiky s cílem stimulovat regionální rozvoj a zajistit větší kvalitu života občanů EU.

Klíčová slova: konkurenceschopnost EU, Malmquistův index, NUTS 2 region, RCI, výkonnost

JEL classification: C61, O18, R15, R58

APPLICATION OF COMPOSITE WEIGHTED INDICES APPROACH IN REGIONAL DISPARITIES MEASUREMENT

Využití vážených kompozitních indexů pro měření regionálních disparit

ING. LUKÁŠ MELECKÝ, PH.D.

*Katedra evropské integrace Department of European Integration
Ekonomická fakulta Faculty of Economics
VŠB - Technická univerzita Ostrava VŠB - Technical University of Ostrava*

Annotation: Regional disparities among countries and its measurement is an important topic in the frame of enlarged European Union. We can identify several approaches and methods of measurement and evaluation of disparities between states and regions at European level. The methods differ in structure of using indicators of disparities and ways of their processing. The aim of the paper is to apply specific model of composite weighted aggregate index of regional disparities to classify and evaluate the level of economic, social and territorial disparities in the case of selected EU regions. Model of regional disparities measurement based on selected multivariate mathematical and statistical methods lead to construction of three-layer model of weighted aggregate index of disparities. Theoretical part of the paper defines the concept of regional disparities in EU context and methodological background of convenient statistical approach for disparities evaluation. The empirical part of the paper deals with the measurement, evaluation and comparison of disparities in Visegrad Four (V4) NUTS 2 regions during reference period 2000–2012 through computed values of synthetic sub-indices of economic, social and territorial disparities and weighted aggregate index of disparities. Synthetic indices showed positive economic, social and territorial development in V4 NUTS 2 regions and thus level of cohesion recorded increasing trend thanks to decreasing volume of regional disparities.

Key words: cohesion, disparities, composite index, entropy method, euclidean distance, integrated approach, NUTS 2 region, Visegrad Four, weights

Anotace: Regionální disparity mezi zeměmi a jejich měření jsou důležitým tématem v rámci rozšířené Evropské unie (EU). Na evropské úrovni lze identifikovat několik přístupů a metod měření a vyhodnocování disparit mezi státy a regiony. Tyto metody se liší ve struktuře použitých ukazatelů disparit a způsobech jejich zpracování. Cílem tohoto příspěvku je aplikovat konkrétní přístup v podobě kompozitního váženého agregovaného indexu regionálních disparit za účelem klasifikace a vyhodnocení úrovně ekonomických, sociálních a územních disparit na příkladu vybraných regionů EU. Uvedený přístup měření regionálních disparit je založen na vybraných vícezměrných matematických a statistických metodách vedoucích k tvorbě třívrstvého modelu kompozitního váženého agregovaného indexu disparit. Teoretická část příspěvku vymezuje pojem regionálních disparit v kontextu EU a metodické zázemí statistických přístupů vhodných k vyhodnocování disparit. Empirická část příspěvku se zabývá měřením, hodnocením a srovnáním disparit mezi NUTS 2 regiony zemí Visegrádské čtyřky (V4) v průběhu sledovaného období 2000-2012 prostřednictvím vypočtených hodnot syntetických dílčích indexů ekonomických, sociálních a územních disparit a kompozitního váženého agregovaného indexu disparit. Syntetické indexy vykázaly pozitivní hospodářský, sociální a územní rozvoj NUTS 2 regionů V4 a tím i úroveň soudržnosti zaznamenávající rostoucí trend díky snížení regionálních disparit.

Klíčová slova: disparity, euklidovská vzdálenost, integrovaný přístup, kompozitní index, metoda entropie, NUTS 2 region, soudržnost, Visegrádská čtyřka, váhy

JEL classification: C02, C38, C43, P25, R11, Y10

OLOMOUCKÝ KRAJ Z POHLEDU VYBRANÝCH SOCIOEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ

Olomouc region in terms of selected socio-economic indicators

ING. PETRA PALÁTOVÁ

*Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky
Fakulta lesnická a dřevařská
Česká zemědělská univerzita v Praze*

*Department of Forestry and Wood Economics
Faculty of Forestry and Wood Sciences
Czech University of Life Sciences Prague*

Anotace: Cílem příspěvku je analýza vybraných socioekonomických ukazatelů Olomouckého kraje. Pozornost je věnována zejména nezaměstnanosti, ale také kvalifikační struktuře na trhu práce. Vzhledem k vyššímu počtu osob zaměstnaných v primárním sektoru se vybrané charakteristiky zaměřují také na propojení oblasti zemědělství a lesnictví s trhem práce. V rámci příspěvku byly využity dostupné statistiky Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí a další zdroje uvedené v seznamu literatury. Na jejich základě je pak vyhodnocena situace Olomouckého kraje a nižších územních celků nacházejících se na jeho území včetně určení existujících disparit. Průměrná mzda a výše HDP na obyvatele v kraji vykazují vůči ostatním krajům nízkých hodnot. Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje na období 2015-2020 hodnotí osm regionů (na úrovni obcí s rozšířenou působností) jako hospodářsky slabé, což potvrzují i další vybrané ukazatele.

Klíčová slova: Olomoucký kraj, socioekonomické ukazatele, nezaměstnanost

Annotation: The aim of the paper is to assess the Olomouc region in terms of selected socio-economic indicators. The main focus is devoted to unemployment, but also to the qualification structure on the labour market. Some of these characteristics are focusing on the connection between agriculture, forestry and the labour market due to higher number of workers in the primary sector. The paper uses mostly the statistics from the Czech statistical Office and Ministry of Labour and social affairs. According to these statistics the situation and disparities in Olomouc region (and lower territorial units in the region) are evaluated. The average wage and GDP per capita is significantly low. 8 regions are considered low in their economic performance according to the Olomouc region development programme (2015-2020). This is confirmed by other selected indicators.

Key words: Olomouc region, socio-economic indicators, unemployment

JEL classification: R10, R23

UTILIZING THE MULTICRITERIA APPROACH FOR ALTERNATIVE REGIONAL CLASSIFICATION IN THE EU COHESION POLICY CONTEXT

Využití multikriteriálního přístupu pro alternativní klasifikaci regionů v kontextu politiky soudržnosti EU

ING. EVA MINARČÍKOVÁ, PH.D.

*Katedra evropské integrace
Ekonomická fakulta
VŠB – Technická univerzita Ostrava*

*Department of European Integration
Faculty of Economics
VŠB – Technical University of Ostrava*

Annotation: The level of gross domestic product per capita (GDP per capita in PPS of the EU-27 average) is considered as the main criteria for the classification of NUTS 2 regions and its level of development in the

programming period 2014–2020 of the EU Cohesion policy. The categorization of the NUTS 2 regions is also one of the aspects determining the level of support from European Structural and Investment Funds. However, evaluation of the level of regional development according to only one indicator GDP per capita does not always have to reflect the real level of regional development. The aim of the paper is to propose an alternative classification of the NUTS 2 regions in the context of the EU Cohesion policy with using the multicriteria approach. The alternative classification is carried out on case study of the NUTS 2 regions in the Visegrad Four countries (V4). Based on TOPSIS method and cluster analysis, three categories of regions according their level of development are determined. The membership of regions in these categories differs in comparison with classification of the European Commission (EC). One of the results shows that region with capital city Mazowieckie achieves the lower level of development and is classified as transition region compared to the EC categorization as more developed region. Applied alternative multicriteria approach to the regional classification can indicate that the explanatory ability of the GDP per capita as only indicator of the level of regional development is limited.

Key words: cluster analysis, regional classification, TOPSIS method, Visegrad Four

Anotace: V rámci politiky soudržnosti EU 2014–2020 je úroveň hrubého domácího produktu na obyvatele (HDP na obyvatele v PPS průměru EU-27) hlavním kritériem pro klasifikaci regionů NUTS 2 a jejich rozvinutosti. Klasifikace regionů NUTS 2 dle jejich ekonomické výkonnosti je také jedním z aspektů určující výši přidělené podpory z Evropských strukturálních a investičních fondů. Hodnocení úrovně regionálního rozvoje pomocí samotného ukazatele HDP na obyvatele však vždy nemusí odrážet skutečnou úroveň regionálního rozvoje. Cílem tohoto příspěvku je s využitím multikriteriálního přístupu navrhnout alternativní klasifikaci regionů NUTS 2, jež lze využít pro účely politiky soudržnosti EU. Alternativní klasifikace je navržena na příkladě regionů NUTS 2 zemí Visegrádské čtyřky (V4). Pomocí metody TOPSIS a shluková analýzy jsou sestaveny tři nové kategorie regionů. Zařazení regionů do jednotlivých kategorií se však s porovnáním s klasifikací Evropské komise (EK) liší. Výsledky ukazují, že region hlavního města Mazowieckie dosahuje nižší úrovně a je zařazen do kategorie přechodových regionů na rozdíl od klasifikace EK, která jej řadí mezi více rozvinuté. Představený alternativní multikriteriální přístup ke klasifikaci regionů tak může naznačovat limity ukazatele HDP na obyvatele jako jediného ukazatele regionálního rozvoje.

Klíčová slova: shluková analýza, klasifikace regionů, metoda TOPSIS, Visegrádská čtyřka

JEL classification: C02, C38, R11, Y10

HODNOCENÍ ÚSPĚŠNOSTI PROVÁDĚNÉ REGIONÁLNÍ POLITIKY EU

Evaluation of the success made by the EU regional policy

ING. PETRA APPLOVÁ

*Ústav regionálních a bezpečnostních věd
Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice*

*Institute of Regional and Security Sciences
Faculty of Economics and Administrations
University of Pardubice*

Anotace: Článek si klade za cíl určit, zda lze napříč zeměmi EU 28 a jejich regiony soudržnosti identifikovat naplňování cíle kohezní politiky, a to prostřednictvím eliminace nežádoucích disparit. Problematika disparit napříč výzkumem vymezeným souborem byla hodnocena prostřednictvím relativního ukazatele tvorby bohatství, tj. HDP na obyvatele v PPS, a to za země jako celky a rovněž i za regiony soudržnosti, kdy jako relevantní evaluační metoda geografické analýzy koncentrace byl vybrán Theilův index. Analýza prokázala, že ačkoliv se mezi zeměmi a jejich regiony soudržnosti vyskytují disparity ve zvoleném ukazateli, lze je vzhledem k dosahovaným hodnotám indexu označit jako relativně nízké. Co se týká samotného vývoje disparit, Theilův index identifikuje jejich značný nárůst především po krizovém roce 2009, kdy se na jeho rostoucí úrovni významnou měrou podílí nárůst socioekonomických nerovnoměrností v jednotlivých zemích EU.

Klíčová slova: regionální disparity, Theilův index, koncentrace produkce, země EU, regiony soudržnosti

Annotation: The aim of this paper is to determine, whether it is possible, across the EU 28 countries and their cohesion regions, to identify the fulfilling of cohesion policy by elimination of undesirable disparities. The issue of disparities across set (regions), defined by research, was evaluated through a relative indicator of wealth creation, ie. GDP per capita in PPS, for the country as a whole and also for the cohesion regions, such as the relevant evaluation method of geographical analysis of concentration has been selected Theil index. The analysis showed that although there are disparities between countries and cohesion regions in the selected indicators they can be marked as relatively low, considering achieved values of the index. Regarding the actual development disparities, Theil index identifies the significant increase, especially after the crisis in 2009, when on his growing level significantly contributes increase of socioeconomic inequality in individual EU countries.

Key words: regional disparities, Theil's index, concentration of production, EU countries, cohesion regions

JEL classification: O57, R11

SPATIAL ALLOCATION OF EU COHESION POLICY FUNDING IN SLOVAKIA FOR 2007-2013

Priestorová alokácia čerpania fondov politiky súdržnosti EÚ na Slovensku za obdobie 2007 - 2013

ING. EVA VÝROSTOVÁ, PhD.

*Katedra ekonomiky a riadenia verejnej správy
Fakulta verejnej správy
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach*

*Dep. of Economics and Manag. of Public Admin.
Faculty of Public Administration
Pavol Jozef Safarik university in Kosice*

Annotation: The aim of the paper is to analyse the distribution of EU cohesion policy funding for 2007-2013 across Slovak NUTS 3 level regions. The objective is also to analyse, whether the distribution of funds for regional projects is proportional to the economic and social level of NUTS 3 regions in Slovakia. The paper analyses the volume of submitted projects, their success rate on a regional level, the amounts obtained from EU funds, including co-financing from the Slovak state budget, as well as the structure of the funds by operational programmes. Based on the results of regression and correlation analysis we conclude that the distribution of obtained EU cohesion policy funds and co-financing from state budget for regional projects does not follow the socio-economic situation of Slovakia's regions. Even though the least developed regions in Slovakia showed the most activity in submitting project proposals, the volume of both contracted amount and funding spent is greater in regions with better economic situation. Also, a higher use of EU funding does not guarantee the region's position to get better. In the case of Slovakia, despite of cohesion policy funding, regional disparities have increased.

Key words: cohesion policy funds, operational programmes, NUTS 3 regions in Slovakia, level of economic and social development

Anotácia: Cieľom článku je analyzovať rozdelenie fondov EÚ určených pre politiku súdržnosti 2007-2013 medzi regióny NUTS 3 Slovenskej republiky. Chceme tiež zistiť, či rozdelenie prostriedkov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu pre regionálne projekty zodpovedá ekonomicko-sociálnej úrovni krajov SR. V článku analyzujeme počet podaných projektov, úspešnosť v podávaní projektov podľa krajov, výšku čerpania fondov EÚ vrátane ich spolufinancovania zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, ako aj štruktúru čerpania prostriedkov podľa operačných programov. Na základe výsledkov regresnej analýzy a korelačného koeficientu možno povedať, že rozdelenie čerpaných prostriedkov fondov EÚ vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu SR pre regionálne projekty nezodpovedá ekonomicko-sociálnej situácii krajov v SR. Najmenej rozvinuté kraje v SR síce vykázali najväčšiu aktivitu pri podávaní projektov, avšak objem zazmluvnených i čerpaných prostriedkov je vyšší v krajoch s lepšou ekonomickou situáciou. Zároveň však vyššie čerpanie fondov EÚ nezaručuje zlepšenie pozície kraja. V prípade Slovenska napriek čerpaniu fondov EÚ došlo k zvýšeniu regionálnych disparít.

Klíčové slová: fondy EÚ určené pre politiku súdržnosti EÚ, operačné programy, regióny NUTS 3 na Slovensku, úroveň ekonomického a sociálneho rozvoja

JEL classification: O18, R12, R58

EX-POST HODNOCENÍ REGIONÁLNÍCH ROZVOJOVÝCH PROJEKTŮ

Ex-post evaluation of the regional development projects

ING. PETR HALÁMEK, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Department of Reg. Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace: Cílem příspěvku je poukázat na problematiku hodnocení projektů financovaných z veřejných výdajových programů pouze na základě ex-ante dat. Příspěvek zejména upozorňuje na rizika spojená s absencí ex-post vykazování parametrů nebo socio-ekonomických dopadů uváděných v analýze nákladů a výnosů nebo studii proveditelnosti. Problém je zkoumán s využitím metody komparace srovnávající výsledky získané na základě ex-ante odhadů vstupních hodnot a výsledků získaných na základě skutečně naměřených hodnot (ex-post výsledky hodnocení). Problematika je ilustrována na příkladu 10 projektů zaměřených na výstavbu cyklostezek podpořených z prostředků ROP Jihovýchod, které vykazují nadhodnocené hodnoty u 7 projektů z desíti s průměrnou odchylkou u nadhodnocených projektů o 65 %.

Klíčová slova: hodnocení projektů; analýza nákladů a výnosů; ex-post evaluace

Annotation: The goal of the paper is to highlight the issue of evaluation process of projects financed from public programs based only on the ex-ante data. The paper describes the risks connected with the absence of important parameters or socio-economic impacts related to the cost-benefit analysis or feasibility study in the ex-post project monitoring documents. The issue is analysed using the comparative method, comparing results obtained on the basis of ex-ante estimates of input values and the results gained from the actually measured values (results of the ex-post evaluation). Case study is prepared on the example of 10 projects concerning the investment to the cycle paths granted from the ROP Southeast, where 7 out of the 10 projects were overvalued with the average deviation by 65%.

Key words: project evaluation; cost-benefit analysis; ex-post evaluation

JEL classification: H72

HODNOCENÍ PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE ČR – SLOVENSKO 2007-2013

Evaluation the cross-border cooperation Czech Republic - Slovakia 2007-2013

MGR. LUKÁŠ NEVĚDĚL, PH.D. - ING. EVA KUDLÁČKOVÁ

*Ústav demografie a aplikované statistiky
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií
Mendelova univerzita v Brně*

*Department of Demography and Applied Statistics
Fac. of Reg. Development and International Studies
Mendel University in Brno*

Anotace: Česká republika a Slovensko si prošly dlouhodobým společným historickým vývojem, přičemž je kromě tohoto aspektu spojuje také jazyková a kulturní blízkost. Česká republika se od vstupu do EU v roce 2004 stala přeshraňičním partnerem Slovenské republiky. Oba státy tak mohly od roku 2004 těžit ze vzájemné přeshraňiční spolupráce nejdříve skrze Iniciativu Interreg IIIA, později se začátkem nového programového období (2007-2013) pod záštitou operačního programu přeshraňiční spolupráce. Předmětem příspěvku a cílem je hodnocení jejich spolupráce v období 2007-2013 patřící do evropské územní spolupráce. Hodnocení je provedeno na základě analýzy získaných dat a na základě výsledků dotazníkového šetření zjišťující subjektivní názor úspěšných realizátorů projektů na uvedenou přeshraňiční spolupráci.

Kvalita přeshraničního partnerství má prostřednictvím realizovaných projektů jednoznačně rostoucí tendenci, jako i schopnost udržení pozitivních vzájemných vztahů.

Klíčová slova: regionální politika, přeshraniční spolupráce, projekt, příhraniční regiony

Annotation: Czech Republic has become a new cross border partner of Slovakia since its access to European Union in 2004. The both states could profit from their mutual cross border cooperation from 2004. The cross border cooperation was first taken patronage by the Initiative Interreg, later after the start of a new programming period (2007-2013) by the Operational Programme Cross-Border Cooperation. The main aim and task of thesis is evaluation of their cooperation during the mentioned period 2007-2013 (programme under the European Territorial Cooperation objective). The evaluation is made on the basis of analysis of obtained data and on the basis of results of questionnaire survey. Cross-border partnership is clearly growing. Completed projects help to maintain good relations.

Key words: regional policy, cross-border cooperation, project, border regions

JEL classification: R58

HODNOTENIE ABSORPČNEJ KAPACITY MIKROREGIÓNŮ TERMÁL

Evaluation of the absorption capacity of the Termál Microregion

**RNDR. HILDA KRAMÁREKOVÁ, PHD. - RNDR. DAŠA OREMUSOVÁ, PHD. -
MGR. MICHAELA ŽONCOVÁ - DOC. RNDR. ALENA DUBCOVÁ, CSC.**

*Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*Department of Geography and Regional Development
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra*

Anotácia: Podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja obciam vyplýva aj povinnosť vypracovávať program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Cieľom príspevku je zhodnotiť množstvo získaných finančných prostriedkov v mikroregióne Termál v programovom období 2007 – 2013 i očakávaných finančných prostriedkov pre ďalšie programové obdobie 2014 – 2020. Hodnotenie absorpčnej kapacity mikroregiónu sme realizovali na základe komparatívnej analýzy rôznych informačných zdrojov, štatistických a kartografických metód. Výsledky poskytujú informácie o diverzifikácii získaných i očakávaných finančných prostriedkov na úrovni jednotlivých obcí i celého územia v členení: fondy Európskej únie, štátny rozpočet, rozpočet samosprávneho kraja, rozpočet obce, súkromné zdroje. V oboch programových obdobiach sa pozornosť sústredila a aj sústreďuje najmä na budovanie sociálnej a technickej infraštruktúry.

Klíčová slova: mikroregión Termál, program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, CLLD prístup, projekty, ex-post hodnotenie, ex-ante hodnotenie

Annotation: According to the Act No. 539/2008 Coll. on support of regional development of municipalities, there is also a duty to elaborate the program of economic development and social development. The aim of this paper is to evaluate amount of the gained funds in the Termál Microregion in the programming period 2007 – 2013 and the expected amount of funds for the next programming period 2014 – 2020. Evaluation of absorption capacity of the microregion was realized on the basis of comparative analysis of various information sources using statistical and cartographic methods. The results provide information on diversification of gained and expected funds at the level of municipalities and the whole area as follows: EU funds, state budget, self-governing region budget, municipality budget, private funds. In both programming periods the focus was and also is mainly on building social and technical infrastructure.

Key words: Termál Microregion, program of economic and social development, CLLD approach, projects, ex-post evaluation, ex-ante evaluation

JEL classification: R58

THE FINANCIAL ENGINEERING INSTRUMENTS ANALYSIS AS SUPPORT OF COHESION AND INNOVATION POLICY OF THE EUROPEAN UNION

Analýza nástrojů finančního inženýrství na podporu kohezní a inovační politiky Evropské unie

DOC. ING. JAROSLAV JÁNSKÝ, CSc. - ING. PETR JIŘÍČEK, Ph.D.

Katedra ekonomických studií Department of economic studies
Vysoká škola polytechnická Jihlava College of Polytechnics Jihlava

Annotation: The paper focuses on the analysis of so called financial engineering instruments created to support the implementation of the European Union Cohesion Policy goals in the 2007 – 13 programming period and the Lisbon Strategy goals to support innovation and competitiveness policy. These initiatives created by the European Commission in cooperation with European financial institutions participated in financing urban agglomeration development and in support of small and medium sized entrepreneurs and microenterprises in cohesion regions. The objective of the presented paper will be the analysis of financial engineering instruments which in the 2007-2013 period supplemented the standard instruments of the European Union Cohesion Policy in order to increase its efficiency. Individual initiatives will be methodologically analysed in the order as they formed historically and under several factors, which include institutional and legal basis of the initiative, orientation and subjects of support, the form of help and financial products used, and their organisational provision. The analysis aims at individual financial initiatives including a brief evaluation of the amount of support provided from these initiatives within the European Union Cohesion Policy.

Key words: cohesion policy, financial engineering instruments, urban development projects

Anotace: Příspěvek se zaměřuje na analýzu tzv. nástrojů finančního inženýrství, vytvořených na podporu realizace cílů kohezní politiky Evropské unie v programovacím období 2007-13 a cílů Lisabonské strategie na podporu politiky inovací a konkurenceschopnosti. Tyto iniciativy, vytvořené Evropskou komisí ve spolupráci s evropskými finančními institucemi, se podílely na financování rozvoje městských aglomerací a podpoře malých a středních podnikatelů a mikropodniků v regionech soudržnosti. Cílem předkládaného příspěvku bude analýza nástrojů finančního inženýrství, jež v období 2007-2013 doplňovaly standardní nástroje kohezní politiky Evropské unie za účelem zvýšení její efektivity. Metodologicky budou analyzovány jednotlivé iniciativy tak, jak historicky vznikaly a to na základě několika hledisek, jimiž jsou institucionálně-právní základ iniciativy, orientace a subjekty podpory, forma pomoci, používané finanční produkty a jejich organizační zabezpečení. Analýza se zaměřuje na jednotlivé finanční iniciativy včetně stručného zhodnocení výše pomoci, poskytnutých z těchto iniciativ v rámci kohezní politiky Evropské unie.

Klíčová slova: kohezní politika, nástroje finančního inženýrství, urbánní rozvojové projekty

JEL classification: F36

IMPLEMENTACE KONCEPTU REGIONÁLNÍHO MANAGEMENTU VE SVOBODNÉM STÁTĚ BAVORSKO

Implementation of the concept of regional management in the Free State of Bavaria

ING. LUKÁŠ KAŇKA

Katedra geografie Department of Geography
Fakulta ekonomická Faculty of Economics
Západočeská univerzita v Plzni University of West Bohemia in Pilsen

Anotace: Příspěvek se zabývá konceptem regionálního managementu jakožto rozvojového konceptu, který je chápán jako nástroj pro zefektivnění strategického regionálního plánování a spolupráce regionálních aktérů. Tento koncept se zrodil v německy hovořících zemích v 90. letech 20. století a cílem tohoto příspěvku je představit implementaci tohoto konceptu ve Svobodném státě Bavorsko. Poznatky vychází

nejen ze studia české a zejména zahraniční literatury, ale rovněž i z expertních rozhovorů se zástupci regionálních aktérů ve Svobodném státě Bavorsko. Autor tohoto příspěvku se domnívá, že poznatky o tomto konceptu a praktické zkušenosti s jeho implementací lze vhodně využít i v regionálním plánování a regionální politice v podmínkách České republiky. Na základě provedené analýzy implementace tohoto konceptu lze konstatovat, že neexistuje všeobecně platný model regionálního managementu, který by normativně stanovil jeho cíle, stěžejní oblasti rozvoje, prostorovou působnost, způsob financování či organizační uspořádání. Regionální manažeři ve Svobodném státě Bavorsko často zaujímají postoj, že naopak každý region by si měl vytvořit vlastní model regionálního managementu tak, aby co nejlépe vyhovoval potřebám daného regionu.

Klíčová slova: regionální management, regionální iniciativy, Svobodný stát Bavorsko

Annotation: The paper deals with the concept of regional management as a development concept, which is seen as an instrument for streamlining the strategic regional planning and cooperation of regional actors. This concept was born in the German-speaking countries in the 90s of the 20th century and the aim of this paper is to present the implementation of this concept in the Free State of Bavaria. The findings are not only based on the study of Czech and particularly of foreign literature, but also on interviews with representatives of regional actors in the Free State of Bavaria. The author of this article believes that the findings about this concept and the practical experience with its implementation can be suitably used also in regional planning and regional policy in the Czech Republic. Based on the analysis of the implementation of this concept can be stated that there is no universally valid model of regional management, which would normatively set its objectives, key fields of development, spatial scope, ways of funding or organizational structure. Regional managers in the Free State of Bavaria often take the position that each region should make his own model of regional management, which should mostly correspond with the needs of the region.

Key words: regional management, regional initiatives, Free State of Bavaria

JEL classification: R58

IMPLEMENTÁCIA ROZVOJOVÝCH STRATÉGIÍ TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA – PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA

The implementation of development strategies in Trnava self-governing region - case study

ING. EVA BALÁŽOVÁ, PH.D. - ING. MAROŠ VALACH, PH.D.

*Katedra verejnej správy Department of Public Administration
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja Faculty of European Studies and Regional
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre Slovak university of Agriculture in Nitra*

Anotácia: Strategické dokumenty sú jedným z nástrojov rozvoja regiónov, sú považované za nástroj umožňujúci plánovanie. Úrad Trnavského samosprávneho kraja od svojho vzniku pripravoval množstvo strategických dokumentov s cieľom dosiahnuť rozvoj Trnavského kraja v rôznych oblastiach. Cieľom príspevku, ktorý má formu prípadovej štúdie, je zhodnotiť procesy implementácie prijatých rozvojových stratégií Trnavským samosprávnym krajom a ich napĺňanie (účinnosť), posúdiť ich relevantnosť, odhadnúť naplnenie očakávaných dopadov a ich udržateľnosť. Kvalitatívne hodnotenie implementácie vybraných stratégií bolo založené na štúdiu dokumentov, rozhovoroch s kľúčovými respondentmi a expertnom posúdení. Hodnotenie sa opieralo o dostupné dokumenty Trnavského samosprávneho kraja. Pri implementácii stratégií považujeme sa najväčšiu bariéru nedostatočnú previazanosť strategických dokumentov s programovými rozpočtami, ktoré sú príliš všeobecné a nedajú sa v nich identifikovať konkrétne aktivity zo stratégií.

Kľúčové slová: rozvoj, stratégia, implementácia

Annotation: Strategic documents are important instruments of regional development, they are considered as a tool enabling planning. Since its establishment the Office of Trnava self-governing region prepared a number of strategic documents in order to achieve the development of Trnava region in various areas. The aim of the paper, which has the form of a case study, is to evaluate the implementation processes and

fulfillment of adopted development strategies in Tnava self-governing region, as well as to assess their relevance and estimate their expected impacts and sustainability. Qualitative assessment of the strategy implementation was based on the study of documents, interviews with key respondents and expert judgment. The evaluation was based on available documents from Tnava self-governing region. In the strategy implementation we consider, as the biggest barrier, the lack of links between the strategic documents and the program budgets, which are too general and do not allow identification of specific activities within the strategy.

Key words: development, strategy, implementation

JEL classification: O21, O22, R58

METROPOLITNÍ DOHODA JAKO VÝCHODISKO PRO KOORDINACI ROZVOJE BRNĚNSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI

Metropolitan agreement as a base for coordinating of the development of Brno metropolitan area

ING. PETR ŠAŠINKA

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Department of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace: Cílem předkládaného příspěvku je na pozadí problematiky rozvoje metropolitních oblastí (jako kvalitativně nejvýznamnějších funkčních městských areálů) v postsocialistických zemích, v diskusi s relevantní odbornou literaturou, v kontextu finanční podpory metropolitních oblastí v současném programovém období EU a při zohlednění vlastních empirických zkušeností z modelového území nastínit systémové východisko pro nastavení koordinace budoucího rozvoje metropolitní spolupráce v českém socioekonomickém systému. Na základě zmíněných metod přichází příspěvek s východiskem v podobě tzv. „metropolitní dohody“, tedy jakési dobrovolné, veřejným sektorem iniciované komunikační platformy všech zainteresovaných subjektů, která vytvoří bázi pro zavedení odpovídajících organizačních a institucionálních struktur pro koordinovaný metropolitní rozvoj. Uvedené souvislosti jsou představeny a rozvedeny na modelovém území Brněnské metropolitní oblasti, která je v České republice v této problematice lídrem.

Klíčová slova: metropolitní spolupráce, městský rozvoj, Brněnská metropolitní oblast, metropolitní dohoda

Annotation: The aim of this paper is on the background of development of metropolitan areas (as qualitatively the most important functional urban areas) in post-socialist countries, in discussion with the relevant literature, in the context of financial support of metropolitan areas in the current EU programming period and taking into account author's empirical experience of the model area, to outline a base point for setting up the coordination of the future development of metropolitan cooperation in the Czech socio-economic system. Based on methods mentioned, the article designs a background defined as "Metropolitan Agreement", a sort of voluntary public sector initiated communication platform of all stakeholders, which would form the basis for adjusting the appropriate organizational and institutional structures for the coordinated metropolitan development. The above context is presented and elaborated through the model area of Brno metropolitan area which is the leader in this field in the Czech Republic.

Key words: metropolitan cooperation, urban development, Brno metropolitan area, metropolitan agreement

JEL classification: R58

DIFERENCIACE LOKALIZAČNÍCH FAKTORŮ BANKOVNÍCH POBOČEK V ČESKÉ REPUBLICE

Differentiation of location factors of banking affiliates in the Czech Republic

DOC. ING. JAN SUCHÁČEK, PH.D.

*Katedra regionální a environmentální ekonomiky Dep. of Regional and Environmental Economics
Ekonomická fakulta Faculty of Economics
VŠB-Technická univerzita Ostrava VŠB-Technical University of Ostrava*

Anotace: Prostorová dimenze bankovního sektoru není v České republice navzdory svému zřejmému významu stále ještě dostatečně prozkoumána. Zatímco dosavadní výzkumy akcentovaly především roli ústředí jednotlivých bank, pozornost věnovaná pobočkám je doposud neadekvátní jejich významu. Náš článek je zaměřen na analýzu a interpretaci lokalizačních faktorů určujících rozmístění bankovních poboček v České republice. Stať se opírá o vlastní výzkum založený na dotazníkovém šetření. Výzkum byl zaměřen především na kvalitativní aspekty zkoumaného problému. Jak se ukázalo, faktory lokalizace jako infrastruktura, geografická poloha, přítomnost klientely, image, kvalita a kvantita lidských zdrojů či kvalita podnikatelského prostředí hrají při zakládání bankovních poboček relevantní roli. Pobočky pak byly zakládány především na bázi přesných kalkulací. Přes poměrně malou rozlohu země se ukazují podmínky pro provoz poboček v jednotlivých regionech a místech jako relativně diferencované.

Klíčová slova: lokalizační faktory, bankovní pobočky, regiony

Annotation: Spatial dimension of banking sector in the Czech Republic was insufficiently explored so far. While existing researches accentuated mainly the role of banking headquarters, attention devoted to their affiliates is not adequate yet. Our paper deals with analysis and interpretation of location factors determining the collocation of banking affiliates in the Czech Republic. The article leans on research based on questionnaire. Our investigation concentrated mainly upon qualitative aspects of examined problem. As it turned out, location factors, such as infrastructure, geographical position, presence of clientele, image, quality and quantity of human resources or quality of entrepreneurial milieu play relevant role when establishing banking affiliates. Individual branches were set up mainly on the basis of exact calculations. In spite of relatively small size of the country, the conditions for banking affiliates functioning in individual regions and places are quite differentiated.

Key words: location factors, banking affiliates, regions

JEL classification: G20, R10, R12

VELKÉ PODNIKY A JEJICH ÚSTŘEDÍ A POBOČKY V ČESKÉ REPUBLICE

Large enterprises and their headquarters and branches in the Czech Republic

ING. PETRA DANÍŠEK MATUŠKOVÁ

*Katedra regionální a environmentální ekonomiky Department of Regional and Environmental Economics
Ekonomická fakulta Faculty of Economics
VŠB – Technická univerzita Ostrava VŠB-Technical University of Ostrava*

Anotace: Rozhodování o umístění ústředí firmy a poboček představuje pro velkou společnost, ať českou či zahraniční, zásadní úkol. Rozhodování je v tomto případě ovlivněno množstvím lokalizačních faktorů jak kvalitativního, tak kvantitativního charakteru. Přestože tradiční lokalizační faktory, jako geografická poloha či infrastruktura, stojí při rozhodování o lokalizaci ústředí i poboček v popředí, je zřejmé, že významnost dalších lokalizačních faktorů se značně odlišuje. Cílem příspěvku je analýza a zhodnocení rozdílů v preferenci lokalizačních faktorů při rozhodování o umístění ústředí a poboček velkých podniků. Data použitá v tomto příspěvku byla získána v rámci dotazníkového šetření a jsou převážně kvalitativního charakteru. Je zřejmé, že společnosti se zahraničním vlastnímkem při lokalizaci svého ústředí intenzivněji vnímají tzv. měkké faktory, zatímco čistě tuzemské firmy stále ovlivňují klasické faktory především

ekonomického charakteru. Při rozhodování o lokalizaci poboček se tyto rozdily stírají. Umístění ústředí a poboček pak ovlivňují jednotlivé faktory zcela odlišně.

Klíčová slova: lokalizace, ústředí, pobočky, Česká republika

Annotation: Decision about location of headquarters or branches is essential task for large enterprises. In this case the decision-making is influenced by large amount of location factors which are of both quantitative and qualitative character. Although traditional location factors, such as geographic location or infrastructure are of priority of interest in decision-making on the location of head office and branches, it is obvious that the significance of other location factors is considerably different. The aim of paper is to analyse and evaluate the differences in the preferences of location factors within the process of the collocation of the headquarters and branch offices. The data used in this paper were obtained in the questionnaire survey and are mainly of qualitative character. It is apparent, that head offices of enterprises with foreign owners more intensively perceive soft location factors. On the contrary, purely domestic firms consider mainly classical factors of economic nature. When dealing with decision-making on the location of enterprises branches, these differences disappear. The effect of individual factors on the location of headquarters and branches is rather different.

Key words: location, headquarters, branches, Czech Republic

JEL classification: R10, R12, R39, L20

VLIV LOKALIZACE VÝZNAMNÉHO INVESTORA NA MÍSTNÍ EKONOMICKÝ ROZVOJ

Impact of localization of significant investor on local economic development

ING. MILAN DAMBORSKÝ, PH.D.¹ - PROF. ING. JOZEF TVRDOŇ, PH.D.²

¹Ústav regionálního rozvoje a veřejné správy
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií
Mendelova univerzita v Brně

¹Dep. of Reg. Development and Public Administration Fac.
of Reg. Development and International Studies
Mendel University in Brno

²Dep. of Pub. Administration and Reg. Development
Faculty of National Economy
University of Economics in Bratislava

²Katedra veřejné správy a regionálního rozvoje
Národohospodářská fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislavě

Anotace: Cílem článku je poskytnout ucelený pohled na vývoj pojetí prostoru a jeho vazeb na ekonomický rozvoj a na konkrétním případě dokreslit komplexnost dopadů konkrétní aktivity na ekonomický rozvoj v přihlídnutím k prostorové dimenzi. Autoři metodologicky kombinují „desk-research“ zaměřující se zejména na systematizaci vývoje chápání prostoru v teorii regionálního rozvoje a jeho vztahu k ekonomickému rozvoji a místnímu ekonomickému rozvoji. Článek se zaměřuje komplexní pohled na rozdíl v postavení a roli prostoru, od tradičního pojetí prostoru jako ekonomické bariéry proti ekonomickým činnostem v něm lokalizovaným, které vniklo v 50. a 60. letech, až po současnou teorii pracující s prostorem, kde je možno využít informace za účelem identifikace a řešení problémů. Navazující část článku zaměřující se na případovou studii konkrétní připravované investice s vysokým dopadem na ekonomický a místní ekonomický rozvoje vychází z širšího šetření, které bylo realizováno za účelem zhodnocení socioekonomických aktivit společnosti Škoda Auto, a.s. v České republice pro potřeby optimalizace systému investiční podpory ze strany České republiky. Teoretická východiska stejně jako případová studie společně dokládají význam komplexního řešení problematiky místního ekonomického rozvoje.

Klíčová slova: region, ekonomika, místní rozvoj, investor

Annotation: The aim of the paper is to provide a comprehensive overview of the development of the concept of space and its links to economic development. The specific case illustrates the complexity of the impact of specific activities on economic development with regard to the spatial dimension of impacts. The authors made use of "desk research" methodology, focusing mainly on the development of the systematization meaning and understanding of space in the theory of regional development and its

relationship to economic development and local economic development. The paper is focused on comprehensive view on the differences in the position and role of space, from the traditional concept of space as an economic barrier to economic activities localized in it, which penetrated the 50s and 60s contemporary theories of working space, which is able to use the information for the purpose of identifying and solving problems. The paper is also focused on a case study of the concrete investment with high impact on the economy and local economic development based on a broader survey that was carried out to assess of the socioeconomic activities of the company Skoda Auto in the Czech Republic for the purpose of optimizing the system of investment support by the Czech Republic. Theoretical background as well as a case study together illustrate the importance of a comprehensive solution to the issue of local economic development.

Key words: region, economy, local development, investor

JEL classification: R11

REGIONAL BRAND BENEFITS FOR COMPANIES – COMPARISON OF 2013 AND 2015/6

Benefity regionálních značek pro firmy – porovnání 2013 a 2015/6

ING. MICHAL STOKLASA, Ph.D. - DOC. ING. HALINA STARZYCZNA, Ph.D.

*Katedra podnikové ekonomiky a managementu
Obchodně podnikatelská fakulta v Karvině
Slezská univerzita v Opavě*

*Department of Business Economics and Management
School of Business Administration in Karvina
Silesian University in Opava*

Annotation: This article aims to compare the expected and actually received benefits of regional brands for companies in the Czech Republic in 2013 and 2015/6. The data were obtained by questionnaire survey and analysed by IBM SPSS. Representative sample of 204 resp. 234 companies was created, based on the region of company origin. The research analysis disclosed the expected benefits that the regional brand should bring to companies. But the actual benefits are perceived as much worse. This is true for both researches. The statistical testing of hypotheses revealed that the benefits depend on the region of origin, which surprised both us and the regional coordinators.

Key words: brand, regional brands, product protective branding programs, brand benefits

Anotace: Cílem tohoto článku je porovnat očekávané a skutečně obdržené benefity regionálních značek pro firmy v České republice v roce 2013 a 2015/6. Data byla získána pomocí dotazníkového šetření a analyzována pomocí IBM SPSS. Reprezentativní vzorek 204 resp. 234 podniků byl vytvořen na základě regionu původu. V článku jsou popsány očekávané benefity, které by regionální značka měla firmám přinést. Skutečně realizované benefity jsou však vnímány mnohem hůř. Toto je platné pro oba výzkumy. Ze statistického testování hypotéz vyplynulo, že benefity závisí na regionu původu, což překvapilo nás i regionální koordinátory.

Klíčová slova: značka, regionální značka, ochranné značení produktů, benefity značky

JEL classification: M15, M31, R00, R50

REGIONÁLNÍ PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ A JEHO ZHODNOCENÍ: PŘÍKLAD MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Regional business environment evaluation: Case of Moravian-Silesian Region

ING. JARMILA ŠEBESTOVÁ, PH.D. - MGR. ŠÁRKA ČEMERKOVÁ, PH.D. -
ING. ZUZANA PALOVÁ

*Katedra podnikové ekonomiky a managementu
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné
Slezská Univerzita v Opavě*

*Department of Business Economics and Management
School of Business Administration in Karvina
Silesian University in Opava*

Anotace: Cílem článku je představit návrh soustavy indikátorů vitality, který by byl užitečný pro hodnocení efektivnosti regionální politiky v oblasti podpory podnikání. Nosnou částí je rozbor výsledků výzkumného šetření, které proběhlo mezi 215 podnikateli v Moravskoslezském kraji v roce 2015. Dle těchto zjištění, nositelem kvality podnikatelského prostředí jsou především obce, kdy s místní správou je podnikatel v každodenním kontaktu. V oblasti identifikace základních bariér při začátku podnikání výzkum přinesl zjištění, že nejčastěji zmiňovanou bariérou byl nedostatek financí, následovanou nedostatkem informací či kvalifikovaných zaměstnanců. Podnikatelské prostředí bylo ve všech okresech hodnoceno spíše pozitivně s tím, že nejlépe bylo hodnoceno prostředí v okrese Bruntál, nejhůře v okrese Nový Jičín. V oblasti hodnocení spokojenosti se službami obce, ve které podniky působí, bylo dosaženo obdobných výsledků jako v případě hodnocení podnikatelského prostředí.

Klíčová slova: podnikatelské prostředí, indikátory, Moravskoslezský kraj

Annotation: The main goal of the article is to present the proposal for a system of indicators of the business environment vitality that would be useful for the evaluation of the effectiveness of regional policies in the area of business support. These results are based on field survey study between 215 entrepreneurs in the Moravian-Silesian region in 2015. According to these findings, the quality of the business environment is directly connected with the local government, when an entrepreneur is in daily contact with them. In the area of fundamental barriers at the start of business we found out that the most frequently mentioned barrier was the lack of finance, followed by lack of information or qualified staff in the beginning. The business environment in all districts in the region was rated rather positively, led by district of Bruntál and Nový Jičín as a last. In area of satisfaction with the services of the municipality we achieved similar results as in the case of the evaluation of the business environment.

Key words: business environment, indicators, Moravian-Silesian Region

JEL classification: L26, O12, R11

ANALÝZA VÝVOJE POČTU PODNIKATELSKÝCH JEDNOTEK V ČESKÉ REPUBLICE V LETECH 2008 - 2014

Analysis of entrepreneurship development in the Czech Republic from 2008 to 2014

ING. EVA HAMPLOVÁ, PH.D. - ING. JAROSLAV KOVÁRNÍK, PH.D.

*Katedra ekonomie
Fakulta informatiky a managementu
Univerzita Hradec Králové*

*Department of Economics
Faculty of Informatics and Management
University of Hradec Kralove*

Anotace: Příspěvek reaguje na závěry studie Evropské komise Flash Eurobarometer (2012), ve které je Česká republika hodnocena jako země s rostoucími preferencemi v oblasti sebezaměstnávání. Podnikatelská činnost je spojena se založením podniku, s jeho udržením a aktivní podnikatelská činnost je významným nositelem zaměstnanosti a rozvoje regionů. Cílem tohoto článku je potvrdit závěry výše uvedené studie o růstu podnikatelských jednotek v ČR, zhodnotit trend vývoje počtu aktivních podnikatelských jednotek v letech 2008 – 2014 a následně posoudit rozdíly počtu vzniklých a zaniklých podnikatelských jednotek v regionálním měřítku. K analýze vývoje počtu aktivních podnikatelských jednotek byly využity interní

zdroje Českého statistického úřadu, které nejsou běžně veřejně dostupné a mohou významnou měrou přispět k objasnění trendu rozvoje podnikání v České republice v posledních sedmi letech. S použitím metod komparativní analýzy a analýzy trendů byly sledovány jednotlivé regiony České republiky na úrovni CZ-NUTS 2, CZ-NUTS 3 event. okresů z pohledu počtu vzniklých a zaniklých podnikatelských jednotek a prostřednictvím čistého salda a průměrného ročního tempa růstu vyhodnocovány regiony s vysokou podnikatelskou aktivitou. Z hlavních závěrů vyplývá, že během období 2008 – 2014 se v ČR průměrně ročně zvyšuje počet podnikatelských jednotek o 20 %, region Hlavní město Praha je zcela odlišný od ostatních regionů, neboť se zde průměrně ročně zvyšuje počet o 28,5 % podnikatelských jednotek. Během sledovaného období byly i okresy, ve kterých došlo k poklesu podnikatelských jednotek. Smyslem je poukázat na tyto diskrepance a vyslovit doporučení k zastavení tohoto trendu.

Klíčová slova: podnikání, podnikatelské prostředí, národní hospodářství

Annotation: Entrepreneurial activities are related to establishing a new company and its survival. Entrepreneurial activity generates employment and regional development. The aim of this contribution is to confirm or disprove the results of the above mentioned study about the increase in the number of entrepreneurial units in the Czech Republic, then to evaluate the development of active entrepreneurial units between 2008 and 2014, and to compare the number of established and closed businesses at the regional level. An analysis of the number of active entrepreneurial units was done by means of internal sources of Czech Statistical Office, which are not available to the public and can shed light on the recent trend in Czech business. Comparative analysis and trend analysis were used to monitor individual regions at the CZ-NUTS 2, CZ-NUTS 3 levels, or at the district level as for the number of established and closed businesses and by means of net balance and the average annual rate of growth regions with the highest business activity were determined. The main conclusions suggest that the number of entrepreneurial units in the Czech Republic grows annually on average by 20 per cent. The region the Capital City of Prague differs from the other regions as the average annual growth rate is 28.5 per cent. During the monitored period the number of entrepreneurial units in several districts even decreased. It is important to highlight these discrepancies and to recommend how to prevent these decreases from happening.

Key words: business, business environment, national economy

JEL classification: L25, L26, O10.

FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN THE SOUTH BOHEMIAN REGION

Přímé zahraniční investice v Jihočeském kraji

ING. PAVLA BRŮŽKOVÁ

Katedra cestovního ruchu Department of Tourism
Fakulta mezinárodních vztahů Faculty of International Relations
Vysoká škola ekonomická v Praze University of Economics in Prague

Annotation: This contribution focuses on foreign direct investment (FDI) in the South Bohemian Region of the Czech Republic. The aim is to analyze and evaluate FDI inflows into the South Bohemian region in the years 2000 – 2015 in terms of inter-regional comparisons; another aim is to formulate general assumptions regarding the potential of future involvement of this region in the international movement of capital. Data regarding regional FDI movements as well as more detailed information about the projects under the investment incentives scheme were evaluated using various comparative criteria; to support the interpretation, practical examples and various qualitative criteria are also examined in brief. The results show that the activity of foreign investors in the South Bohemian region is lower than average, the causes identified being serious issues in the field of infrastructure, missing industrial traditions and features of the region that rather support further development of tourism and other service sectors. Possibilities of future development of FDI flows are outlined in the conclusion.

Key words: foreign direct investment, South Bohemian Region, investment incentives

Anotace: Tento příspěvek je zaměřen na problematiku přímých zahraničních investic (PZI) v Jihočeském kraji. Jeho cílem je analyzovat a vyhodnotit příliv PZI do Jihočeského kraje v letech 2000 – 2015 v kontextu všech regionů ČR; druhým, návazným cílem je formulovat obecné předpoklady týkající se potenciálu budoucího zapojení tohoto regionu do mezinárodního pohybu kapitálu. Analýzy vychází z dat České národní banky ohledně pohybů PZI v regionálním členění a z podrobnějších informací o projektech podpořených investičními pobídkami. Tato data byla hodnocena podle několika srovnávacích kritérií. Jako podpůrné nástroje analýzy byly využity příklady z praxe a stručná kvalitativní analýza lokalizačních faktorů PZI v regionu. Výsledky ukazují, že aktivita zahraničních investorů v Jihočeském kraji není příliš výrazná ve srovnání s ostatními regiony. Za hlavní příčiny autorka považuje nedostatky v dopravní infrastruktuře a nabídce vhodných komerčních nemovitostí; nelze však ani opomenout další faktory, jako je chybějící průmyslová tradice regionu nebo jeho předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. V závěru příspěvku jsou uvedeny perspektivy budoucího vývoje toků PZI v regionu.

Klíčová slova: přímé zahraniční investice, Jihočeský kraj, investiční pobídky

JEL classification: F21, R11

THE ANALYSIS OF FOREIGN TRADE DEVELOPMENT IN THE COUNTRIES OF VISEGRAD FOUR

Analýza vývoje zahraničního obchodu v zemích Visegrádské čtyřky

ING. JAROSLAV KOVÁRNÍK, PH.D. - ING. EVA HAMPLOVÁ, PH.D.

*Katedra ekonomie Department of Economics
Fakulta informatiky a managementu Faculty of Informatics and Management
Univerzita Hradec Králové University of Hradec Králové*

Annotation: Countries of Visegrad Four, namely the Czech Republic, Slovakia, Hungary, and Poland, share not only geographical position in the Central Europe, but also similar history, similar geo-political ideas, and, moreover, similar economic development. It is relatively well-known fact that even these countries have been developing in terms of Gross Domestic Product, there are some differences. This article deals with the analysis of foreign trade development since 2000, because export and import of goods and services are crucial for sustainable development for almost all countries around the world, and it is also part of GDP formula in every open economy. The aim is to analyse the development of foreign trade in Visegrad Four countries and verify whether this development is similar or not. In all analysed countries, significant increase in the terms of export of goods and services has been observed. However, the analysis of export of services shows relatively unexpected development, where the share of this export on total export have been decreasing in all analysed countries. Moreover, one of the basic indicators for evaluation of foreign trade is the export / import ratio, where this indicator describes the ability of the country to cover its import needs by its own export. The analysis shows that even all analysed countries have this share currently over 100%, the development is far from steady. This irregularity of development can be understand as a proof that the export has only autonomous part in GDP formula, while import has autonomous and indigenous parts.

Key words: export, foreign trade, import, Visegrad Four

Anotace: Země Visegrádské čtyřky, jmenovitě Česká republika, Slovensko, Maďarsko a Polsko, sdílí nejen geografickou pozici ve Střední Evropě, ale také podobnou historii, podobné geo-politické názory, a v neposlední řadě podobný ekonomický rozvoj. Je relativně známou skutečností, že i přesto, že se tyto země v otázce Hrubého domácího produktu v posledních letech vyvíjely, existují mezi nimi určité rozdíly. Tento příspěvek se zabývá analýzou vývoje zahraničního obchodu od roku 2000, protože export a import zboží a služeb jsou klíčové pro udržitelný rozvoj téměř všech zemí na celém světě a také jsou součástí rovnice HDP v každé otevřené ekonomice. Cílem je provést analýzu vývoje zahraničního obchodu zemí Visegrádské čtyřky a ověřit, zda je i tento vývoj podobný či nikoliv. U všech států byl zaznamenán výrazný nárůst v oblasti vývozu zboží a služeb. Nicméně analýza vývozu služeb ukazuje poměrně neočekávaný vývoj, kde podíl tohoto vývozu na celkových vývozech klesal u všech analyzovaných zemí. Jedním ze základních indikátorů pro hodnocení zahraničního obchodu je poměr vývozu a dovozu, kde tento ukazatel

hodnotí schopnost země pokrýt své dovozní potřeby svým vlastním vývozem. Analýza ukazuje, že i přesto, že všechny analyzované země mají tento podíl v současné době přes 100 %, vývoj zdaleka není rovnoměrný. Tato nerovnoměrnost ve vývoji může být považována za důkaz, že export má v rovnici HDP pouze autonomní složku, zatímco import má složku jak autonomní, tak indukovanou.

Klíčová slova: export, import, Visegrádská čtyřka, zahraniční obchod

JEL classification: F43, O11

HUTNICKÝ A KOVOZPRACUJÍCÍ PRŮMYSL V ČESKÉ REPUBLICE - DATA, EKONOMICKÁ VÝKONNOST, REGIONÁLNÍ ZAMĚSTNANOST

**Metallurgical and metalworking industry in the Czech Republic - Data, economic
performance, regional employment**

RNDR. VÁCLAV NOVÁK, PH.D. - ING. VERONIKA JEŽÍKOVÁ

*Katedra regionálního rozvoje a veřejné správy
Fakulta sociálně ekonomická
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem*

*Dep. of Reg. Development and Public Administration
Faculty of Social and Economic Studies
J. E. Purkyně University in Ústí nad Labem*

Anotace: Příspěvek si klade za cíl posoudit, zda je možné využít údaje podnikového účetnictví pro regionální analýzu odvětví zpracovatelského průmyslu. V letech 2009 - 2013 byl porovnán vývoj agregovaných hodnot výkonů a účetní přidané hodnoty hutnického a kovozpracujícího průmyslu zjištěný díky údajům z účetních závěrek velkých a středně velkých firem s oficiálními hodnotami publikovanými Českým statistickým úřadem, jenž používá dotazníkové šetření doplněné metodami statistických dopočtů. Pro regionální analýzu byly údaje podnikového účetnictví přepočítány poměrně s ohledem na počet zaměstnanců ve výrobních závodech firem. Použita byla i metoda kartodiagramu pro identifikaci regionů s vyšší koncentrací sledovaných odvětví. Srovnáním metod bylo prokázáno možné použití výsledků podnikového účetnictví pro analýzu hutnického průmyslu. V případě kovozpracujícího průmyslu by bylo vhodné doplnit údaje i o nižší velikostní kategorie firem. Analýzou bylo zjištěno, že vyrovnanějšími výsledky se v krizovém období prezentoval kovozpracující průmysl. Hutnický průmysl vykazoval po roce 2011 poklesy výkonů. Ekonomická výkonnost obou odvětví je ve všech krajích solidní a poměrně vyrovnaná. Hutnický a kovozpracující průmysl se vyznačuje vyšší koncentrací v moravských krajích, z nichž vyniká Moravskoslezský kraj a také Zlínský kraj.

Klíčová slova: průmysl, ekonomická výkonnost, region

Annotation: The contribution aims to assess whether it is possible to use corporate accounting data for regional analysis of manufacturing branches. For the period of years 2009 - 2013 the authors compared the development of aggregate data of performances and value added of metallurgical and metalworking industry identified through information from financial statements of large and medium-sized companies with official values published by the Czech Statistical Office, which uses a questionnaire completed by methods of statistical imputation. For regional analysis the data were pro-rated with respect to the number of employees in manufacturing plants of companies. Map diagrams was also used for identification of regions with higher concentrations of analyzed industry. Comparing methods has been demonstrated that the potential use of corporate accounting is possible for the metallurgical industry analysis. In the case of the metalworking industry it would be appropriate to add data for smaller companies. Analysis showed that more balanced results presented metalworking industry during the crisis period. The metallurgical industry showed declines of performances after 2011. Economic performance of both branches in all regions is solid and relatively stable. Metallurgical and metalworking industry have a higher concentration in Moravian regions from which excels the Moravian-Silesian region and the Zlín region.

Key words: industry, economic performance, region

JEL classification: R12

PROHLUBUJÍCÍ SE INTERNACIONALIZACE V TĚŽEBNÍM PRŮMYSLU ČR: REGIONÁLNÍ ANALÝZA NA PŘÍKLADU VYBRANÝCH SUROVIN

The deepening internationalization in the mining industry of the Czech Republic: regional
analysis on the example of selected raw materials

MGR. MILADA DUŠKOVÁ - DOC. RNDR. IRENA SMOLOVÁ, PH.D. -
DOC. RNDR. ZDENĚK SZCZYRBA, PH.D. - MGR. DAVID FIEDOR

*Katedra geografie Department of Geography
Přírodovědecká fakulta Faculty of Science
Univerzita Palackého v Olomouci Palacký university in Olomouc*

Anotace: Transformace těžebního průmyslu v České republice po roce 1989 s sebou přinesla řadu zásadních změn a jednou z nich byl i vstup nadnárodních společností do segmentu těžby stavebních surovin, kaolinu a vápenců. Restrukturalizační proces znamenal v první fázi ukončení těžební činnosti v nerentabilních lokalitách, následně vstup zahraničních společností a v posledních deseti letech provozní koncentraci odvětví. Cílem příspěvku je dokumentovat změny ve vlastnické struktuře společností, které se v ČR podílí na těžbě vybraných nerudných surovin. Pro analýzu byly zvoleny cihlářské suroviny, jejichž těžba má na území ČR dlouhou tradici. Internacionalizace jejich těžby dobře dokumentuje transformaci těžebního průmyslu ČR po roce 1989, ve kterém dnes dominují nadnárodní těžební společnosti. Hlavními metodami využitými při zpracování příspěvku byla analýza legislativních nástrojů, vlastní šetření, analýzy posudků EIA (informace o nově schválených dobývacích prostorech, ve kterých jsou zveřejňovány i jinak obtížně získatelné informace o objemech těžby a záměrech společnosti, včetně způsobů následné rekultivace těžbou dotčených ploch) a analýzy dat České geologické služby a Státní báňské správy České republiky.

Klíčová slova: těžba surovin, nerudní suroviny, stavební suroviny, cihlářské suroviny, internacionalizace, Česká republika

Annotation: After 1989 the transformation of the mining industry brought a number of fundamental changes with it and the entry of multinational companies into the segment of construction materials mining, kaolin and limestone was one of them. In the first phase, the restructuring process meant the cessation of mining activities in unprofitable locations, followed by the entry of foreign companies and operational concentration of the industry in the past decade. The aim of this paper is to document the changes in the ownership structure of companies in the Czech Republic involved in the mining of selected industrial minerals. For this purpose clay raw materials were chosen, whose mining in the Czech Republic has a long tradition. The transformation of the mining industry is very well documented by the process of internationalization after 1989 and the mining industry is dominated by multinational companies nowadays. The main methods used in the processing of paper were the analysis of legislative instruments, own research and analysis of EIA reports (information on newly approved mining areas, which are published otherwise difficult to obtain information on volumes of mining and intentions of the company in, including ways of subsequent reclamation of mining affected areas), and data analysis of the Czech Geological Survey and the State Mining Administration of the Czech Republic.

Key words: mining, industrial minerals, construction minerals, clay raw materials, internationalization, Czech Republic

JEL classification: R11, R14, R51

VÝVOJ REGIONÁLNÍ ICT SPECIALIZACE A KONCENTRACE V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY

Development of regional ICT specialization and concentration in NUTS3 of the Czech Republic

ING. KAMILA TUREČKOVÁ

Katedra ekonomie a veřejné správy *Department of Economics and Public Administration*
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné *School of Business Administration in Karvina*
Slezská univerzita v Opavě *Silesian University in Opava*

Anotace: Předkládaný příspěvek si klade za cíl charakterizovat vývoj odvětvové specializace a regionální koncentrace odvětví Informačních a komunikačních technologií ve 14 krajích České republiky v letech 1995 – 2013. Zvolený sektor informačních a komunikačních technologií je pro statistické účely definován standardizovanou evropskou klasifikací ekonomických aktivit NACE Rev.2, sekci J, zde prostřednictvím odvětvově-regionální charakteristiky Hrubé přidané hodnoty získaného z Českého statistického úřadu. Odvětvová specializace a teritoriální koncentrace je určena na základě obecných ekonomicko-geografických metod jakými jsou Herfindahlův index pro koncentraci, Herfindahlův index pro specializaci, Index specializace a Lokalizační index. Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že nejvíce je odvětví ICT soustředěno v Hlavním městě Praze. Pozitivní vývoj odvětvové specializace v ICT činnostech se prosazuje v Jihomoravském kraji a kraji Moravskoslezském.

Klíčová slova: odvětví ICT, specializace, koncentrace, region

Annotation: This article focuses on economic specialization of the regions of Czech Republic defined on regional level by NUTS3, and on spatial concentration of the selected economic activity, which is Information and communication technology characterized by NACE, Rev. 2 through section J. The presented research tries to define the position of Information and communication technology sector and its development in 14 Czech regions in the period 1995 – 2013 using Gross Value Added data as a based indicator. Standard economic-geographical methods and statistical measures of specialization and concentration are applied and combined. Specialization and concentration is calculated using Herfindahl index for concentration and for specialization, Specialization index and Localisation index. It was discovered that most of the ICT sector is concentrated in Prague. The positive development of ICT sectoral specialization is being implemented in The South Moravian Region and The Moravian-Silesian Region.

Key words: ICT sector, specialization, concentration, region

JEL classification: L86, P25, P52, R12

REGIONÁLNÍ ROZLOŽENÍ PROINOVATIONŮ ZDROJŮ V ČESKÉ REPUBLICE A JEJICH VAZBA NA VÝKONNOST

Regional distribution of pro-innovative sources in the Czech Republic and their linkage to performance

DOC. ING. IVANA KRAFTOVÁ, CSc.¹ - PROF. ING. JIŘÍ KRAFT, CSc.²

¹ *Ústav regionálních a bezpečnostních věd*
Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice

¹ *Institute of Regional and Security Sciences*
Faculty of Economics and Administration
University of Pardubice

² *Katedra ekonomie*
Ekonomická fakulta
Technická univerzita v Liberci

² *Department of Economics*
Faculty of Economics
Technical University in Liberec

Anotace: Cílem příspěvku je posoudit regionální rozložení proinovačních zdrojů v českých regionech na úrovni NUTS III a porovnat je s regionální ekonomickou výkonností. Proinovační zdroje zastupují výdaje na

výzkum a vývoj, výzkumná a vývojová pracoviště a lidské zdroje ve vědě a technologiích; ekonomická výkonnost je měřena regionálním hrubým domácím produktem. Komparační metoda využívá indikátory popisné statistiky; korelační vztah je posuzován pomocí Spearmanova koeficientu spolu s Dixonovým testem extrémních odchylek; je aplikováno ordinální srovnání pozic regionů ČR v hodnocených indikátorech. Relativně rovnoměrného regionálního rozložení proinovačních zdrojů v ČR není dosaženo v žádném ze zvolených parametrů. Statisticky významná korelace mezi regionální výkonností a saturací regionu proinovačními lidskými zdroji podtrhuje význam tohoto faktoru při cílení nástrojů regionální politiky. Přitom je ale zapotřebí věnovat i patřičnou pozornost efektivnosti – účelnosti a účinnosti – využívání těchto zdrojů v jednotlivých regionech, která je rovněž diferencovaná.

Klíčová slova: výdaje na výzkum a vývoj, pracoviště vědy a výzkumu, lidské zdroje ve vědě a výzkumu, ekonomická výkonnost, regiony ČR

Annotation: The aim of this paper is to assess the regional distribution pro-innovative sources in the Czech regions at NUTS III level and to compare it with their regional economic performance. Pro-innovation resources represent spending on research and development, science and research facilities and human resources in science and technology; economic performance is measured by the regional gross domestic product. Comparative method uses indicators of descriptive statistics; correlation relationship is assessed using Spearman coefficient along with Dixon test of extreme deviations; ordinal comparison in the evaluated indicators of the Czech regions is applied. Relatively even regional distribution of pro-innovative sources in the Czech Republic is not achieved in any of the chosen parameters. Statistical significance of the correlation between regional performance and regional saturation with pro-innovation human resources underlines the importance of this factor in targeting regional policy instruments. It is however necessary to pay attention to efficiency and effectiveness of these resources use in the regions, which is also different.

Key words: expenditure on research and development, science and research facilities, human resources in science and technology, economic performance, Czech regions

JEL classification: O15, R11, R12

REGIONÁLNÍ PRODUKTIVITA PRÁCE V KONTEXTU S INOVAČNÍMI AKTIVITAMI PODNIKŮ VE ZPRACOVATELSKÉM PRŮMYSLU

Regional labour productivity in the context of innovative activities of enterprises in manufacturing

ING. TOMÁŠ VOLEK, PH.D. - ING. MARTINA NOVOTNÁ, PH.D. - Bc. JAN KRÁTOŠKA

Katedra ekonomiky Department of Economics
Ekonomická fakulta Faculty of Economics
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích University of South Bohemia in České Budějovice

Anotace: Základním ukazatelem efektivnosti využívání lidského kapitálu ve zpracovatelském průmyslu je produktivita práce, která je ovlivňována mnoha faktory. Mezi tyto faktory může patřit inovační aktivita a transfer technologií. Příspěvek je zaměřen na posouzení vývoje regionální produktivity práce včetně zjištění přínosů jednotlivých územních celků na změnu celkové produktivity práce v ČR a ve zpracovatelském průmyslu. Byl posouzen vliv inovační aktivity na růst produktivity práce. Regionální analýza byla provedena na úrovni NUTS 2. Z provedené analýzy vyplývá, že vývoj produktivity práce je ovlivněn hospodářským cyklem, kdy většina regionů na krizi reagovala propadem produktivity práce. Naopak u některých regionů vliv hospodářského cyklu nebyl tak významný (Střední Morava). Nejvíce inovujících podniků je v regionu Praha, dále Střední Čechy a Střední Morava a tyto regiony (kromě Prahy) se v tomto období také výrazně podílely na růstu produktivity práce.

Klíčová slova: produktivita práce, region, zpracovatelský průmysl

Annotation: The basic indicator of efficiency of human capital utilization in manufacturing is labour productivity, which is influenced by many factors. These factors include innovative activity and technology

transfer. The paper focuses on development of a regional labour productivity in manufacturing, including finding contribution of individual territorial units to change the total labour productivity in the Czech Republic. Regional analysis was performed at level NUTS 2. Regional labour productivity growth was examined in the context of innovation activity of enterprises in the regions. It was found that labour productivity is affected by the economic cycle. Most regions have responded to the crisis by the fall in labour productivity. Conversely, in some regions impact of the economic cycle is not so important (Central Moravia). The most innovative enterprises were in the region Prague, Central Bohemia and Central Moravia, and these regions (except Prague) in this period contributed significantly to the growth of labour productivity.

Key words: labour productivity, region, manufacturing

JEL classification: D24, E01, E23

ZMĚNY ZAMĚSTNANOSTI VE VÝZKUMU A VÝVOJI V ČESKÝCH KRAJÍCH

Changes of employment in research and development in the Czech regions

DOC. ING. VLADIMÍR ŽÍTEK, PH.D.

Katedra regionální ekonomie a správy Department of Reg. Economics and Administration
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Administration
Masarykova univerzita Masaryk University

Anotace: Výzkum a vývoj jsou jedním z významných odvětví ekonomiky regionu. Jeho instituce jsou důležitou součástí subsystému tvorby a šíření znalostí. Ukazatele charakterizující výzkum a vývoj jsou používány pro hodnocení znalostního a inovačního potenciálu regionů. V daném segmentu pracují vysoce kvalifikovaní lidé. Zaměstnanost v tomto odvětví je jedním z klíčových faktorů hodnocení. Cílem příspěvku je na základě dat z let 2005 a 2014 porovnat změny v zaměstnanosti ve výzkumu a vývoji v českých krajích. Pro měření velikosti odvětví je používán lokalizační kvocient. Porovnáním hodnot lokalizačních kvocientů a zaměstnanosti jsou vypočteny index lokalizačních kvocientů a index zaměstnanosti. Výsledky dokládají elitní pozici Prahy, posilující úroveň Jihomoravského kraje, ale také pozitivní změny zaměstnanosti ve výzkumu a vývoji v dalších krajích. Ve všech regionech se zvyšuje její podíl, největší kvalitativní změnu vykazují kraje se sídlem výzkumných univerzit.

Klíčová slova: výzkum a vývoj, region, lokalizační kvocient, zaměstnanost

Annotation: Research and development is one of the most important fields of regional economy. Its institutions are significant part of knowledge generation and diffusion subsystem. Indicators characterizing research and development are used for evaluation of knowledge and innovation potential. Highly qualified people are employed in this segment. Employment in this sector is one of the key factors of evaluations. The aim of this paper is to compare changes in employment in research and development in the Czech regions on the basis of data from 2005 and 2014. Localization quotient is used for measuring the size of sector. By comparing values of localization quotients and employment the localization quotients index and index of employment are calculated. Results proved elite position of Prague, strengthening level of the South Moravian Region and positive changes of employment in research and development in other regions. In all regions the share is increasing, the biggest qualitative change is observed in regions with residence of a research university.

Key words: research and development, region, localization quotient, employment

JEL classification: R11, R12, J31

VZTAH MEZI PODPOROU VÝZKUMU A VÝVOJE A EKONOMICKÝM RŮSTEM

Relationship between research and development support and economic growth

ING. LUCIE WINKLEROVÁ

Katedra regionální ekonomie a správy *Dep. of Regional Economics and Administration*
Ekonomicko-správní fakulta *Faculty of Economics and Administration*
Masarykova univerzita *Masaryk University*

Anotace: Cílem tohoto článku je prostřednictvím korelační analýzy zjistit vzájemnou závislost mezi růstem výdajů na výzkum a vývoj a ekonomickým růstem, měřeným prostřednictvím regionálního HDP, u jednotlivých regionů České republiky, a to za období 2002 - 2014 při použití dat z Českého statistického úřadu. Zejména pak, zda má podpora výzkumu a vývoje v podobě výdajů na něj nějaký vliv na ekonomický růst regionu. Tato skutečnost však potvrzena nebyla a vzájemná korelace ukázala, že tyto dva ukazatele na sobě spíše nezávisí a ani nelze říci, že by jeden z nich byl předstihovým indikátorem toho druhého. Výdaje na výzkum a vývoj navíc vykazují značný rozptyl v jejich vývoji.

Klíčová slova: znalostní ekonomika, výzkum a vývoj, regionální HDP, korelace

Annotation:

The aim of this paper is determine, via correlation analysis the interdependence between the growth of spending on research and development and economic growth, measured by regional GDP, in individual regions of the Czech Republic. Data for the period 2002 - 2014 from the Czech Statistical Office was used. In particular, whether the support of research and development in the form of spending on it has any influence on the economic growth of the region. However, this fact has not been confirmed. And mutual correlations showed that these two indicators rather do not depend on each other and we cannot even say that one of them was a leading indicator of the latter. In addition expenditure on research and development show a considerable variation in their development.

Key words: knowledge economy, research and development, regional GDP, correlation

JEL classification: R11, R12

IMPLEMENTACE RIS 3 STRATEGIE VE STŘEDOČESKÉM KRAJI

Implementation of RIS 3 strategy in the Central Bohemian Region

MGR. PETER SVOBODA¹ - PHDR. MGR. IVO ŘÍHA²

¹Katedra sociální. geografie a reg. rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Univerzita Karlova v Praze

¹Dep. of Social Geography and Reg. Development
Faculty of Science
Charles University in Prague

²Středočeské inovační centrum, spolek

²Central Bohemia Innovation Centre

Anotace: Cílem předloženého textu je hodnocení dosavadních kroků vedoucích k implementaci RIS3 strategie ve Středočeském kraji, ke které došlo v posledním období prostřednictvím činnosti Středočeského inovačního centra, spolku. Relativně krátká existence Středočeského inovačního centra pak představuje příležitost pro zmapování prvotních aktivit vedoucích k naplňování RIS3 strategie již v samotných počátcích, čímž přispívá k pozdější možné ex-post evaluaci změn regionálního inovačního systému v kraji. Metodicky se článek opírá o triangulaci (i) druhotných statistických dat (ii) terénním šetřením ve formě polostrukturovaných rozhovorů s aktéry na základě konkrétní znalosti prostředí a potřeb regionálních aktérů prostřednictvím tzv. entrepreneurial discovery procesu a (iii) doplňkovým přístupem (workshop, kulatý

stůl), který sloužil k ověření závěrů a verifikaci potřeb aktérů regionálního inovačního systému v jednotlivých segmentech. Nadstavbově jsou pak využita data z evaluačních částí přihlášek k jednotlivým aktivitám a strategickým intervencím. Mezi hlavní výsledky textu lze zařadit hodnocení jednotlivých aktivit, které se povedlo ve Středočeském kraji za relativně krátkou dobu implementovat, což je především podpora start-upů, propojování znalostní základny se znalosti-aplikujícím podnikatelským sektorem a v neposlední řadě taktéž tvorba vzájemné provázanosti aktérů RIS ve Středočeském kraji.

Klíčová slova: RIS3 strategie, Středočeské inovační centrum, regionální inovační systém, Středočeský kraj

Annotation: The aim of this article is to evaluate last year actions of Central Bohemian Innovation Center regarding the implementation of RIS3 strategy in Central Bohemian Region. The relative short existence of Central Bohemian Innovation Centre represents an opportunity for mapping the initial activities leading to the implementation of RIS3 strategies at an early stage; thereby it contributes to possible future ex-post evaluation of changes in the regional innovation system. Methodically the text relies on triangulation of (i) secondary statistical data (ii) field research in the form of partially structured interviews with key actors about specific local environmental knowledge and their needs, the so-called Entrepreneurial discovery process, and (iii) complementary approach (workshop, round table), with the purpose to validate conclusions and to verify the needs of the actors in the regional innovation system in individual segments. In addition, data was used from the evaluation part of the application forms from individual activities and strategic interventions. The main result of this article includes the evaluations of the individual activities, which were successfully implemented during a relative short period of time in Central Bohemian Region, such as supporting start-ups, linking knowledge base with knowledge-application business sector and creating interconnections among RIS3 actors in the Central Bohemian Region.

Key words: RIS3 strategy, Central Bohemia Innovation Centre, regional innovation system, Central Bohemian Region

JEL classification: O38, R58

REGIONÁLNÍ INOVAČNÍ AGENTURY V KRAJÍCH ČR

Regional innovation agencies in the Czech regions

ING. VIKTORIE KLÍMOVÁ, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Department of Reg. Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace: Regiony jsou důležitým prvkem pro přechod ke znalostní ekonomice založené na inovacích. Všeobecně je uznávána důležitost místa pro rozvoj inovací, a proto je v posledních letech realizace inovační politiky přesouvána na regionální úroveň. Článek se zabývá přítomností a činností regionálních inovačních agentur v českých krajích. Cílem článku je příspěvek k diskusí o významu a roli inovačních agentur v rozvoji regionálních inovačních systémů a komparovat české kraje z hlediska zapojování těchto subjektů do implementace regionální inovační politiky. Na základě několika kritérií byly identifikovány české regionální inovační agentury a následně byla analyzována jejich role. Z analýzy vyplynulo, že české kraje lze rozdělit do tří skupin. První skupina (šest regionů) má specializovanou inovační agenturu. Druhá skupina (tři kraje) specializovanou agenturu nemá, ale tato činnost byla svěřena organizaci, která plní i jiné úkoly. Třetí skupina (5 krajů) nemá žádnou organizaci, kterou by bylo možné označit jako inovační agentury. Jednotlivé inovační agentury se signifikantně liší rozsahem vykonávaných činností.

Klíčová slova: inovace, inovační politika, intermediární organizace, regionální inovační agentura, regionální inovační systém

Annotation: Regions represent an important element for transformation towards the knowledge economy based on innovation. It is generally accepted that space plays important role for innovation development and therefore the implementation of innovation policy has been delegated on the regional level in recent years. The paper deals with presence and activities of regional innovation agencies in the Czech regions. The aim

of the article is to contribute to the discussion about the role of innovation agencies in development of regional innovation systems and to compare the Czech regions with respect to involvement of these subjects in the implementation of regional innovation policy. Based on several criteria the Czech regional innovation agencies were identified and their roles were analysed consequently. The analysis shows that the Czech regions can be divided into three groups. The first group (six regions) has some specialized innovation agency. The second group (three regions) has no specialized innovation agency, but innovation tasks were delegated to some organization with wider function. The third group (five regions) has no organization that plays the role of innovation agency. The individual innovation agencies differ significantly in scope of their performed activities.

Key words: innovation, innovation policy, intermediary, regional innovation agency, regional innovation system

JEL classification: R11, H76, O38

POLITICKÝ MIX PRO PODPORU INOVACÍ A KLASIFIKACE UŽÍVANÝCH NÁSTROJŮ

Policy mix for innovation support and classification of used instruments

ING. ŠÁRKA FRÁNKOVÁ

*Katedra regionální ekonomie a správy Dep. of Regional Economics and Administration
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Administration
Masarykova univerzita Masaryk University*

Anotace: Výzkum, vývoj a inovace jsou v dnešní době považovány za hlavní pohon ekonomického růstu. Inovační politika se proto stává jednou z nejvýznamnějších politik veřejného sektoru a na její efektivní realizaci je kladen velký důraz jak na národní, tak na evropské úrovni. Mnozí odborníci se v implementaci inovační politiky přiklánějí ke konceptu regionálních inovačních systémů, který klade důraz na propojenost aktérů a vzájemné učení. V rámci tohoto konceptu jsou vytvářeny mixy politických nástrojů reagujících na specifické aktuální potřeby jednotlivých regionů. Výběr nástrojů pro vytvoření politického mixu je obtížným procesem vyžadujícím pečlivé zhodnocení regionu a jeho silných a slabých stránek a také velmi dobrou orientaci v existujících inovačních nástrojích a jejich vlastnostech. Cílem článku je klasifikovat inovační nástroje z několika různých hledisek a nastínit směr, jakým by mělo být postupováno při tvorbě politického mixu. Nástroje jsou rozčleněny dle příjemce podpory, dle formy a účelu podpory, dle fáze inovačního procesu, kterou podporují, a dle územního a časově-investičního hlediska. Pro ilustraci je dále uveden příklad politického mixu zaměřeného na podporu adopce inovací s popisem jednotlivých nástrojů a s jejich zařazením do skupin podle uvedených způsobů členění.

Klíčová slova: regionální rozvoj, inovace, inovační nástroje, politický mix

Annotation: In the present time research, development and innovation are considered to be the main driver of economic growth. Innovation policy therefore becomes one of the most important public policies and a great emphasis is paid on its effective implementation, both on the national and the European level. One of the most discussed approaches to implementation of innovation policy is the concept of regional innovation systems. This concept lays stress on connections between actors and mutual learning. In the concept of regional innovation systems innovation policy is implemented through policy mixes which react to specific regional needs. The choice of instruments is a complicated process requiring careful analysis of regional strength and weaknesses and also a very good knowledge of existing innovation instruments and their characteristics. The aim of the paper is to classify innovation instruments from several viewpoints and to outline steps which should be followed while creating policy mix. The classification based on the support recipient, support form and support aim, the phase of the innovation process and on the regional and investment point of view. For the better illustration an example of policy mix aimed to adoption of innovation is presented. Instruments used in the mix are described and classified.

Key words: regional development, innovation, innovation instruments, policy mix

JEL classification: R12, R58, O32

TWO FACES OF REGIONAL INNOVATIVENESS – THE EVIDENCE FROM VISEGRAD GROUP STATES

GRAŻYNA KOZUŃ-CIEŚLAK, PhD.

Katedra Ekonomii Department of Economics
Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych Faculty of Economics
Uniwersytetu Technologiczno - Humanistycznego University of Technology and Humanities in Radom

Annotation: This paper aims to evaluating the innovativeness of 35 regions of Visegrad Group states by applying two quantitative approaches. On the basis of three measures, namely R&D expenditure, R&D employment and patent applications, two regional innovation indicators have been calculated. The first methodological approach involves computation the composite indicator while the second approach corresponds to the concept of technical efficiency calculated by Data Envelopment Analysis. The point is that these two approaches pose V4 regions in a completely different light, both surprising and disappointing. These findings cause a question which ranking shows a truer picture of the innovativeness in examined regions. Both methodological approaches have their cons and pros. Composite indicator is a kind of diagnosis of innovative potential based on sub-measures which are essential preconditions for innovativeness, but at the same time this method is weak in assessing the productivity of resources employed in pro-innovative activity. Such an approach usually favours highly developed regions where economic wealth is strongly influenced by factors rooted in beneficial historical circumstances, geographical advantages, political significance, etc. On the contrary, the approach which focuses on examining the relationship between innovative inputs and outputs disregards these specific regional conditions which make up their competitiveness and ability to development. This approach also is unsatisfying because the innovation potential of any territory is embedded in the conditions of that territory. Thus, the two approaches used in this study to evaluate the regional innovativeness should not be considered as the substitutes but rather as complementary methods.

Key words: regions, innovations, Visegrad Group, NUTS 2

JEL classification: O30, R11, R15

HNACÍ SÍLY A BARIÉRY ÚSPĚCHU INOVAČNÍCH TECHNOLOGIÍ V ČR

Innovatin technologies success drivers and barriers in the Czech Republic

ING. MIRKA WILDMANNOVÁ, PH.D.¹ - ING. MILAN VENCLÍK, MBA²

¹Katedra veřejné ekonomie ¹Department of Public Economics
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Administration
Masarykova univerzita Masaryk University

²Katedra ekonomie a veřejné správy ²Department of Economics and Public Administration
Soukromá vysoká škola ekonomická Private College of Economic Studies

Anotace: Příspěvek se zabývá inovační infrastrukturou, která byla nastartována ve všech krajích České republiky. Lídrem na krajské úrovni se stal Jihomoravský kraj se svoji unikátní inovační infrastrukturou a svými inovačními procesy. Jihomoravský kraj vytvořil pro roky 2014 – 2020 svoji čtvrtou Regionální inovační strategii, která je základním strategickým dokumentem regionu pro poskytnutí dotací v oblasti vědy, výzkumu a vývoje. Cílem příspěvku je zhodnocení České republiky z pohledu inovační politiky a vybraného kraje (Jihomoravský kraj) jako jednoho z lídrů inovační infrastruktury. Vyhodnotit, jak si stojí Česká republika v inovační kapacitě (na základě indikátoru exportní politiky a znalostní intenzity) v rámci Evropy. Vyhodnotit, co je hnací silou v inovačních kapacitách a identifikovat bariéry ve zvyšování těchto

kapacit v ČR. Príspevek vychází z analýzy ověřovacích procesů inovačních kapacit, znalostí inovačních institucí na úrovni Jihomoravského kraje a vlastní zkušeností autorů z realizace zavádění těchto procesů a spolupráci na Regionální inovační strategii Jihomoravského kraje.

Klíčová slova: inovační politika, regionální inovační strategie, inovační kapacita, veřejná správa

Annotation: This paper concerns innovation infrastructure which has started up across all regions of the Czech Republic. The leader at the regional level is the South Moravian Region with its unique innovation infrastructure and its innovation processes. For the period of 2014 – 2020, the South Moravian Region has developed its fourth Regional Innovation Strategy which forms the fundamental strategic document for the region with respect to subsidies in the fields of science, research and development. The objective of the paper is to assess the Czech Republic from the prospective of innovation policy and the selected region (South Moravian Region) as one of the innovation infrastructure leaders. We intend to assess where the Czech Republic stands in terms of innovation capacity (based on the export policy and knowledge intensity indicators) in Europe. We wish to detect the drivers in innovation capacities and identify barriers in enhancing these capacities in the CR. The paper draws upon innovation capacity validation processes analysis, knowledge of the innovation institutions at the level of the South Moravian Region and the author's own experience with implementing these processes and cooperation on the Regional Innovation Strategy of the South Moravian Region.

Key words: innovation policy, regional innovation strategy, innovation capacity, public administration

JEL classification: R58, R11, O25

TRANSFER VÝSLEDKOV VÝSKUMU A VÝVOJA DO PRAXE – PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA

Transfer of research and development results into practice – a case study

ING. KATARÍNA MELICHOVÁ, PHD. - ING. MARCELA CHRENEKOVÁ, PHD.

*Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Department of Regional and Rural Development
Fac. of European Studies and Regional Development
Slovak Agricultural University in Nitra*

Anotácia: Veda, výskum, inovácie a ich diseminácia je jeden z kľúčových faktorov determinujúcich rozvojový potenciál regiónu, resp. krajiny. Príspevek sa zaoberá práve jednotlivými možnými kanálmi transferu poznatkov a výstupov vedecko-výskumných aktivít realizovaných v univerzitnom prostredí do praxe. Cieľom príspevku je okrem identifikácie špecifických foriem spolupráce výskumnej sféry s praxou aj identifikácia kľúčových aktérov – partnerov z praxe, prínosov, ktoré spolupráca s praxou prináša pre akademickú sféru ale najmä identifikácia bariér tohto procesu. Výsledky prezentované v článku sa opierajú o poznatky zistené prostredníctvom realizácie riadeného rozhovoru s vedúcimi vybraných pracovísk v rámci prípadovej štúdie Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Dominantnými kanálmi transferu inovácií do praxe sú najmä poradenstvo, vzdelávanie, účasť na vedecko-výskumných projektoch a študentské praxe a mobilita. Možnosť komercializácie výstupov vedecko-výskumnej činnosti prípadne zakladania akademických spin-off firiem je v podmienkach Slovenskej republiky veľmi nízka. Najvýznamnejšími bariérami limitujúcimi uvedené sú finančné poddimenzovanie výskumu a vývoja, ale najmä prekážky inštitucionálneho charakteru.

Kľúčové slová: inovácie, prelievanie poznatkov, výskum a vývoj

Annotation: Science, research, innovation and dissemination are one of the key factors determining the development potential of the region, country. The paper deals with the individual channels of knowledge transfer and output of scientific research activities conducted in the university into practice. The paper, in addition to identifying specific forms of cooperation with practice and research sector, identifies the key stakeholders - partners from practice, the benefits that cooperation with the practice generates for the academic sphere and especially the identification of barriers to this process. The results presented in the article are based on findings identified through the administration of a interviews with the heads of selected

departments in the case study of Slovak University of Agriculture in Nitra. The dominant channels of transfer of innovation into practice are in particular the consulting and educational activities, participation in scientific research projects and student practice and mobility. The possibility of commercialization of outputs of research activities and the creation of academic spin-off companies in the Slovak Republic is very low. The most significant barriers limiting listed processes are underfinancing of research and development, but in particular problems of an institutional nature.

Key words: innovation, knowledge spill-overs, research and development

JEL classification: O31, I23, I25

PODPORA AKADEMICKÝCH SPIN-OFF PROCESOV V EURÓPE

Support to academic spin-off processes in Europe

ING. MARCELA CHRENEKOVÁ, PHD.¹ - ING. KATARÍNA MELICHOVÁ, PHD.¹ -
ING. DAGMAR KOZELOVÁ, PHD.²

¹ *Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

¹ *Department of Regional and Rural studies
Fac. of European Studies and Regional Development
Slovak University of Agriculture in Nitra*

² *Katedra hygieny a bezpečnosti potravín
Fakulta biotechnológie a potravinárstva
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

² *Department of Food Hygiene and Safety
Faculty of Biotechnology and Food Sciences
Slovak University of Agriculture in Nitra*

Anotácia: Príspevok je zameraný na relatívne novú problematiku akademického podnikania. Jeho cieľom zmapovanie finančných a nefinančných nástrojov určených na podporu prenosu výsledkov univerzitného výskumu do praxe prostredníctvom spin-off firiem v Európe. Akademické spin-off alebo spin-out procesy a firmy, ktoré sú výsledkom týchto procesov, sú definované ako aktivity univerzitných alebo iných akademických pracovísk, ktoré využitím intelektuálneho vlastníctva vzniknutého pri výskumných aktivitách vytvárajú komerčné efekty. Charakter týchto aktivít predpokladá podporu z vnútorného i vonkajšieho prostredia. Podpora môže mať charakter finančných alebo nefinančných opatrení. Môže prichádzať z lokálnej, regionálnej, národnej alebo nadnárodnej úrovne. V Európe existujú príklady systematickej podpory na rôznych úrovniach. Výsledkom štúdií sú modely vzniku spin-off firiem a modely podpory. Výsledkom obsahovej analýzy oficiálnych dokumentov EÚ a OECD a vedeckých štúdií je prehľad podpory akademických spin-off procesov v Európe. V európskych akademických organizáciách existujú v princípe 4 typy podporných programov. Komerčializácia výsledkov akademického výskumu nie je však zmapovaná.

Kľúčové slová: univerzita, výskum, podnikanie, spin-off, ochrana intelektuálneho vlastníctva, podpora, Európska únia

Annotation: The paper is focused on relatively new issue of academic entrepreneurship. Its objective is to map financial and non-financial instruments to support the transfer of university research results into practice by means of spin-off companies in Europe. Academic spin-off or spin out processes and companies resulting from these processes are defined as activities of university or other academic departments that use intellectual property arising from research activities to create commercial effects. The nature of these activities suppose a support of internal and external environment. Support may take the nature of financial or non-financial measures. It can come from local, regional, national or transnational level. In Europe, there are examples of systematic support at different levels. Scientific studies result in models of spin-off companies and support models. The result of content analysis of official EU and OECD documents and scientific studies is a review of support of academic spin-off processes in Europe. In European academic organizations there are in principle four types of support programs. Commercialization of the results of academic research, however, is not sufficiently known.

Key words: university, research, business, spin-off, protection of intellectual property rights, support, European union

JEL classification: O3, L 24, L26

POPULARIZACE VÝZKUMU A VÝVOJE V ČESKÝCH MÉDIÍCH

Popularization of research and development in Czech media

BC. DANA FRÁŇOVÁ

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Department of Reg. Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace: Výzkum a vývoj představuje klíčový hybný prvek udržování konkurenceschopnosti a zvyšování životní úrovně. Pro zajištění kontinuálního rozvoje výzkumu a vývoje je zásadní, aby bylo dosaženo všeobecného konsensu o důležitosti jeho podpory, překlenutí propasti mezi vědci a běžnými lidmi a růstu zájmu mladých o studium vědecko-technických vysokoškolských oborů. K tomu je využívána popularizace, při níž jsou vědecká fakta distribuována tak, aby zaujala laickou část populace a zažehla v ní zájem o další poznávání. Cílem článku je zhodnotit popularizační opatření v českých médiích a následně stanovit doporučení, která by pozici a efektivnost popularizace posílila. Článek obsahuje stručný přehled existujících popularizačních opatření cílených na děti, mládež a širokou veřejnost, který byl získán prostřednictvím analýzy dostupných informačních zdrojů popularizačních subjektů, emailových konverzací a polostrukturovaných rozhovorů s předními českými popularizátory. Dané metody potvrdily, že ačkoliv je v českých médiích věnován popularizačním iniciativám větší prostor než v minulosti, stále zde existují značné mezery. Ty mohou být minimalizovány tvorbou tuzemských popularizačních televizních pořadů, poskytováním většího prostoru v programech komerčních televizních a rozhlasových stanic, vydáváním kvalitních popularizačních časopisů, zvýšením kvality obsahu a přístupnosti webových stránek, aktivním využíváním nejnovějších trendů online marketingu a prostoru na sociálních sítích.

Klíčová slova: popularizace, věda, výzkum a vývoj, média

Annotation: Research and development is a key element of keeping the competitiveness and increasing standards of living. For ensuring the growth of research and development it is crucial to reach social agreement on importance of its support, to bridge the gap between the scientists and citizens and to get young people interested in studying science and technical fields. To succeed the tool of popularization is used. Popularization is a process during which the scientific facts are distributed among people in an interesting way that motivates them to seek more information. The aim of this paper is to evaluate the Czech popularization activities distributed through media and to deliver recommendations which would improve the level of popularization in domestic market. The article contains overview of popularization activities targeting the audience of children, youth and general public. The analysis of diverse informational resources, e-mail communications and interviews with front science promoters were used. These methods confirmed that even though there is a wider media space dedicated to science, there are still many gaps that should be filled. Gaps can be minimized by making more domestic educational television programs, devoting more space to science topics in commercial television and radio channels, publishing new scientific magazines, increasing the level of content and user experience of internet pages, seeking new online marketing trends and using the opportunities of social media platforms.

Key words: popularization, science, research and development, media

JEL classification: O39

QUANTIFICATION OF THE DIRECT IMPACT OF THE CREATION OF JOBS CREATED BY FDI IN SELECTED REGIONS

Kvantifikace dopadu tvorby pracovních míst v přímých zahraničních investicích ve vybraných regionech

ING. SYLVIE KOTÍKOVÁ

Katedra ekonomie Department of Economics
Ekonomická fakulta Faculty of Economics
Technická univerzita v Liberci Technical University of Liberec

Annotation: This contribution evaluates the impact of the creation of primary jobs in foreign direct investment in localized areas of the region NUTS 2 Northwest, specifically in Carlsbad and Ústí Region. The basic research question is, how foreign direct investment realized in the analyzed regions, contribute to solving macroeconomic problem of high unemployment in this area. Based on comparative analysis of information from the annual reports of companies and Czech Statistical Office data and CzechInvest is quantified impact of the direct effect of creating jobs in foreign direct investment, which acquired investment incentives to unemployment in these regions. The contribution of these investments to solution the problem of high unemployment rates is illustrated in a hypothetical rate of unemployment, or more precisely what would be the status of the regional labor markets in case of an absence of these investments. Based on a comparative analysis of data from the years 2002 - 2013 analyzed FDI could reduce the regional unemployment rate by about 5.29 p. p. annually in the Usti and about 2,43 p. p. annually in Carlsbad region. This quantified impact caused the creation of an average of 19.000 jobs in the Usti and 2.100 jobs created in the Carlsbad region.

Key words: foreign direct investment, labor mobility, multinational corporations, unemployment, regional development

Anotace: Tento příspěvek má za cíl zhodnotit dopad tvorby primárních pracovních míst v přímých zahraničních investicích lokalizovaných do oblastí regionu Soudržnosti NUTS 2 Severozápad, resp. do Karlovarského a Ústeckého kraje. Základní výzkumnou otázkou je, jakým způsobem se přímé zahraniční investice, realizované v analyzované oblasti, podílejí na řešení makroekonomického problému vysoké míry nezaměstnanosti v dané lokalitě. Na základě komparativní analýzy informací z výročních zpráv firem a údajů ČSÚ a CzechInvestu je kvantifikován dopad přímého efektu tvorby pracovních míst v přímých zahraničních investicích, které získaly investiční pobídky na nezaměstnanost v krajích. Přínos těchto investic k řešení problému vysoké míry nezaměstnanosti je ilustrován na hypotetické míře nezaměstnanosti, resp. jaký by byl stav na regionálních trzích práce v případě neexistence těchto investic. Na základě komparativní analýzy údajů z let 2002 – 2013 analyzované přímé zahraniční investice dokázaly snížit regionální míru nezaměstnanosti o cca 5,29 p. b. ročně v Ústeckém a o 2,43 p. b. ročně v Karlovarském kraji. Tento kvantifikovaný dopad zapříčinila tvorba v průměru 19 tisíc pracovních míst v Ústeckém a 2,1 tisíce vytvořených míst v Karlovarském kraji.

Klíčová slova: přímé zahraniční investice, nezaměstnanost, nadnárodní společnosti, mobilita práce, regionální rozvoj

JEL classification: F21, F23, J61, J64, R32

VZTAH BROWNFIELDS A LOKÁLNÍHO PRACOVNÍHO TRHU: PŘÍPADOVÁ STUDIE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Relationship between brownfields and local labour market: case study of the South Moravian Region

ING. JAKUB ČERNÍK

Katedra regionální ekonomie a správy *Department of Reg. Economics and Administration*
Ekonomicko-správní fakulta *Faculty of Economics and Administration*
Masarykova univerzita *Masaryk University*

Anotace: Brownfields představují jev promítající se do řady oblastí společnosti. Jedna z oblastí, která bývá s výskytem zdevastovaného území spojována, je i pracovní trh. Ten se do problematiky brownfields dostává v podobě popisných charakteristik území identifikující přidanou hodnotu, kterou vyvolá investice do regenerace těchto ploch. Při participaci veřejné správy na regeneračních pracích formou dotačních titulů bývá jedním z ukazatelů počet nově vytvořených pracovních míst. Předkládaný příspěvek se zabývá právě vztahem veřejných investic do brownfields a změnami na pracovním trhu v oblasti Jihomoravského kraje. Z výzkumu vyplívá, že nelze konstatovat jednoznačný vztah objemu investovaných veřejných prostředků, neboť zregenerovaná území často nemají vliv na pokles nezaměstnanosti, ale především na relokační pracovních míst do již zastavěného území, čímž zintenzivňují tlak na jeho efektivnější využití.

Klíčová slova: brownfields, pracovní síla, operační program, dotace, Jihomoravský kraj

Annotation: Presence of brownfield sites projects into many other scientific fields. Labor market represents one fields which are connected with devastated land. Labor market characteristics serves as a description metric to describe an additional value of regenerated site to its surroundings. Public administration uses the number of newly created jobs as an evaluation tool in public funded projects targeted to brownfield regeneration. The submitted contribution aims to describe the relationship between public funding of brownfield projects and changes in labor market in the South Moravian region. It results an unclear relation between amount of public invested money and job creation, because the main effect of brownfield regeneration is a relocation of jobs deeper in urbanised land, which intensifies effective using of such area.

Key words: brownfields, labor force, operational program, subsidy, South Moravian region

JEL classification: J22, H71, O18

VÝVOJ DISPARIT ČESKÝCH REGIONŮ Z HLEDISKA RŮZNÝCH ÚROVNÍ MZDOVÉ DIFERENCIACE

The development of regional disparities in the Czech Republic in terms of various levels of wage differentiation

ING. PAVEL ZDRAŽIL, PH.D.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd *Institute of Regional and Security Sciences*
Fakulta ekonomicko-správní *Faculty of Economics and Administration*
Univerzita Pardubice *University of Pardubice*

Anotace: Za překážky rozvoje lze považovat nejen regionální disparity v kontextu ekonomické výkonnosti, ale i regionální disparity v příjmech, které mohou ústít v četné socio-ekonomické dopady. Cílem příspěvku je zhodnotit vývoj disparit mezi českými regiony v kontextu různých úrovní mzdové diferenciacce a v této souvislosti identifikovat společné vzorce, ale i odchylky, respektive regiony, které se z obecných tendencí spíše vymykají. Disparity jsou hodnoceny přístupem konkordance, přičemž jsou šetřeny párově – na základě relací mezi jednotlivými dvojicemi regionů. Výsledky analýzy ukazují, že na nižších úrovních mzdové diferenciacce převládá konvergence, avšak se vzrůstající úrovní diferenciacce jsou konvergenční vazby substituovány vazbami divergenčními, a to se vzrůstající intenzitou. Dále bylo zjištěno, že u některých

regionů identifikovat společné vývojové vzorce vskutku lze, nicméně kraje Pardubický, Jihočeský, Karlovarský a Vysočina se z obecných pravidel vymykají.

Klíčová slova: mzdová diferenciacie, regionální disparity, regiony ČR, konvergence, konkordance

Annotation: Regional disparities in economic performance are not the only barriers to development, since the regional disparities in income may result in many socio-economic impacts as well. The aim of this paper is to evaluate the development of disparities between the Czech regions in terms of various levels of wage differentiation; and to identify common patterns as well as variations – regions that are out of line with general trends. The analysis of disparities is established on the concordance approach with regions being examined in pairs. The analysis results show that the convergence process prevails at lower levels of wage differentiation, but the convergence linkages are substituted by the divergence linkages with increasing level of wage differentiation, while intensity of substitution is increasing. It was also found that common development patterns can be found in some Czech regions; however, the regions of Pardubice, South Bohemia, Karlovy Vary and Vysočina are out of line with general trends.

Key words: wage differentiation, regional disparities, Czech regions, convergence, concordance

JEL classification: R11, O15

DEVELOPMENT OF WAGE DISPARITIES IN SLOVAKIA AND THE USE OF QUANTITATIVE METHODS FOR THEIR ANALYSIS

Vývoj mzdových nerovností na Slovensku a použitie kvantitatívnych metód na ich analýzu

PAEDDR. MILAN MAROŠ, PHD.¹ - RNDR. ĽUBOMÍR RYBANSKÝ, PHD.²

¹Ústav ekonomiky a manažmentu

¹Institute of Economics and Management

²Katedra matematiky

²Department of Mathematics

Fakulta prírodných vied

Faculty of Natural Sciences

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Constantine the Philosopher University in Nitra

Annotation: The issue of social and wage disparities was the subject of discussions and research in the past and it is actual even nowadays. In recent years the professional and lay public has been interested in the issues related to the development of wage disparities in the past and the expected development in the following years. Since 1989 the Slovak Economy has undergone the transformation process from centrally planned economy to market-oriented economy. The centrally planned economy was typical by lower wage disparities. A logical consequence of the transition process was the gradual escalation of the disparities after 1989. The aim of this article was analysis of wage disparities, mainly in the period between 2002-2014 with using quantitative methods. We noticed more significant changes in the development only in 2009. There can be more influencing factors, but the most probable one is the currency changeover from the Slovak crown to Euro.

Key words: wage areas, wage disparities, Gini index, quantitative methods

Anotácia: Téma sociálnych a mzdových nerovností bola častým predmetom diskusií a výskumu nielen v minulosti, ale je stále aktuálna aj v súčasnej dobe. V posledných rokoch sa do popredia záujmov odbornej aj laickej verejnosti dostávajú otázky, akým vývojom prešli mzdové nerovnosti v minulosti a čo môžeme očakávať v ďalších rokoch. Ekonomika SR prešla od roku 1989 transformačným procesom od centrálne plánovaného hospodárstva až ku trhom riadenému hospodárstvu. Pre centrálne plánované hospodárstvo boli charakteristické nižšie mzdové rozdiely. Logickým dôsledkom transformačného procesu bolo postupné narastanie rozdielov po roku 1989. Cieľom príspevku bola analýza mzdových nerovností predovšetkým v období rokov 2002 až 2014 s využitím kvantitatívnych metód. Výraznejšie zmeny vo vývoji sme zaznamenali iba v roku 2009. Ovplyvňujúcich faktorov môže byť viac, ale za najpravdepodobnejšie považujeme prechod od národnej meny slovenskej koruny na euro.

Kľúčové slová: mzdové pásma, mzdové nerovnosti, Giniho index, kvantitatívne metódy

JEL classification: C02, D31, I32

METODICKÉ ZMĚNY VE VÝPOČTU UKAZATELŮ NEZAMĚSTNANOSTI (NA PŘÍKLADU ÚSTECKÉHO KRAJE)

Methodological changes of unemployment indicators (on the example of the Ústí Region)

RNDR. BC. ŠÁRKA PALCROVÁ - RNDR. VÁCLAV NOVÁK, PH.D.

*Katedra regionálního rozvoje a veřejné správy
Fakulta sociálně ekonomická
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem*

*Dep. of Reg. Development and Public Administration
Faculty of Social and Economic Studies
J. E. Purkyně University in Ústí nad Labem*

Anotace: Cílem článku je shrnutí vývoje změn ve výpočtu ukazatelů registrované nezaměstnanosti, zjištění dopadů těchto změn na hodnocení nezaměstnanosti v Ústeckém kraji a jeho okresech v komparaci s celou ČR ve vybraných letech a konstatování využitelnosti současného ukazatele registrované nezaměstnanosti pro posuzování regionálních rozdílů na trhu práce v okresech ČR. Podkladová data pro analýzu byla získána především ze statistik Správy služeb zaměstnanosti Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Základní metodou je komparace výsledků různých metod výpočtu míry nezaměstnanosti a měření variability za pomoci běžných statistických ukazatelů (variační rozpětí, variační koeficient). Analýza potvrdila, že se s novým ukazatelem registrované nezaměstnanosti zavedeným od roku 2013 snižují rozdíly mezi okresy i menšími územními celky. Využití ukazatele „podíl nezaměstnaných osob“ již tedy není tak vhodné pro hodnocení socioekonomické úrovně regionů či situace na trhu práce jako tomu bylo v případě míry registrované nezaměstnanosti.

Klíčová slova: nezaměstnanost, míra registrované nezaměstnanosti, variační koeficient, regionální rozdíly, Ústecký kraj

Annotation: The aim of this article is a recapitulation of changes in the calculation of registered unemployment indicators. We have also tried to determine the impact of these changes on the assessment of unemployment in the Ústí Region and its districts in comparison with the whole country in selected years. We also wanted to assess a usability of current registered unemployment indicators for the evaluation of regional labor market differences in the districts of the CR. Underlying data for analysis were obtained mainly from the Employment Services Administration of the Ministry of Labour and Social Affairs statistics. The basic method is to compare the results of different methods for calculating the unemployment rate and to measure the variability using standard statistical indicators (variation range, coefficient of variation). The analysis confirmed that the new registered unemployment indicator (introduced since 2013) caused the reduction of the disparities between districts and smaller territorial units. Using the new indicator (Share of unemployed) is therefore not as suitable indicator for assessing the socio-economic level of regions and the situation on regional labor markets as was the former indicator (Registered unemployment rate).

Key words: unemployment, registered unemployment rate, coefficient of variation, regional differences, Ústí Region

JEL classification: R12

SOCIAL CAPITAL IN TERRITORIAL DEVELOPMENT PLANNING

Sociálny kapitál v plánovaní rozvoja územia

DOC. ING. DANA ŠVIHLOVÁ, PH.D. - MGR. ĽUBOSLAVA KUBIŠOVÁ

*Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja
Ekonomická fakulta
Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici*

*Dep. of Public Economy and Regional Development
Faculty of Economics
Matej Bel University in Banská Bystrica*

Annotation: In endogenous theories of local and regional development, social capital is considered a significant asset that complements human capital of the territory. Indeed, its positive outcomes on social and economic development have been mostly documented on a local level. In Slovakia, the concept of social capital in local and regional development is rather new both in academic and public administration context. Whereas the academia should define the concept and operationalise it, it is up to public administration planners to apply it to the strategic programmes on national and regional levels in order to promote its deployment on a local level. The aim of this article is, first, to review the literature on social capital and planning in order to provide rationale for incorporating goals and indicators connected with social capital into development programme documents. In the literature, two ways of promoting social capital through planning on a local level are proposed. Apart from including the goals and measures directly connected with the social capital into plans, involving citizens in preparing the plans themselves is seen as crucial. Secondly, we evaluate the results of the survey conducted in municipalities regarding their use of development strategic plans in supporting and utilising social capital in local development. The results show that in the Slovak municipalities of the given size, the social capital is supported via planning and included in strategic plans only in limited ways.

Key words: social capital, planning documents, strategic programmes, local development

Anotácia: V endogénnych teóriách miestneho a regionálneho rozvoja je sociálny kapitál považovaný za významné aktívum, ktoré dopĺňa ľudský kapitál územia. Pozitívne dôsledky sociálneho kapitálu na sociálny a ekonomický rozvoj boli v podstate najviac zdokumentované na miestnej úrovni. Na Slovensku je pojem sociálny kapitál v miestnom a regionálnom rozvoji pomerne nový tak v akademickom kontexte, ako aj v praxi verejnej správy. Zatiaľ čo na akademickej úrovni by malo dôjsť k definovaniu tohto pojmu a jeho operacionalizácii v kontexte miestneho a regionálneho rozvoja, tvorcovia plánov a strategických programov vo verejnej správe by ho mali aplikovať do plánovacích dokumentov na národnej a regionálnej úrovni, aby tak podporili jeho zahrnutie do dokumentov aj na miestnej úrovni. Cieľom článku je, po prvé, preskúmať relevantnú vedeckú literatúru v oblasti sociálneho kapitálu a plánovania a poskytnúť tak zdôvodnenie na zahrnutie cieľov a indikátorov týkajúcich sa sociálneho kapitálu do rozvojových programových dokumentov. V literatúre sú uvádzané dva základné spôsoby podpory sociálneho kapitálu prostredníctvom plánovania na miestnej úrovni. Okrem zahrnutia cieľov a opatrení priamo spojených so sociálnym kapitálom do plánovacích dokumentov sa javí pre podporu sociálneho kapitálu ako kľúčové aj zapojenie samotných občanov do ich tvorby. Po druhé, v článku uvádzame výsledky prieskumu v obciach vybranej veľkostnej kategórie o využívaní rozvojových strategických plánov pri podpore a využívaní sociálneho kapitálu v miestnom rozvoji. Výsledky naznačujú, že v slovenských obciach danej veľkosti je sociálny kapitál podporovaný prostredníctvom plánovania len v obmedzenej miere.

Kľúčové slová: sociálny kapitál, plánovacie programové dokumenty, strategické plány, miestny rozvoj

JEL classification: Z130, R58

INTERCULTURAL AND SOCIAL DETERMINANTS OF THE INTERNATIONAL SKILLED LABOUR MOBILITY

Interkulturní a sociální činitelé mezinárodní pracovní mobility odborníků

ING. RENATA ČUHLOVÁ, BA (HONS)

Katedra marketingu a obchodu *Department of Marketing and Business*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
Technická univerzita v Liberci *Technical University in Liberec*

Annotation: Migration of the skilled professionals from employment reasons is a current trend influenced by many determinants and resulting in various effects on the labour market and environment in which happens. Firstly, the paper presents the importance of the context and especially social factors that lead to creation of migration networks. Shaping and mobility of the social capital is also affected by cultural specifics and differences between home and host culture. Multinational corporations that are motivated for international assignments by ambitions to compete aim the highest work performance of their expatriates. As the paper illustrates on the newest findings, organisations often lack selective tools for international assignments' candidates. This fact together with not providing intercultural trainings then influence successful adjustment on foreign culture and it might lead to extra financial costs for the company. Appropriate selection methods and preparation of the skilled individual represents a gap that should be considered in order to minimize a potential failure in the foreign environment.

Key words: intercultural training, international assignment, migration, multinational corporation

Anotace: Migrace kvalifikovaných odborníků za účelem zaměstnání je současným trendem ovlivněný mnoha činiteli a zároveň také vyplývající v různé dopady na trh práce a prostředí, ve kterém funguje. Příspěvek nejprve uvádí důležitost kontextu a zvláště pak sociálních faktorů, které ústí ve vytváření sítí migrantů. Formování a mobilita sociálního kapitálu je ovlivňována také kulturními specifiky a rozdílností domácí a hostitelské kultury. Právě nadnárodní korporace, které jsou k vysílání svých odborníků motivovány ambicemi o konkurenceschopnost, se snaží o co největší výkonnost svých expatriantů. Jak příspěvek dokládá na výsledcích nejnovějších průzkumů, firmám často chybí selektivní nástroje na výběr vhodných kandidátů na expatriaci. Tato skutečnost spolu s neposkytováním interkulturních tréninků pak ovlivňuje úspěšnou adaptaci na cizí kulturu a může se pojit s velkými finančními náklady pro firmu. Ve vhodném výběru odborníka vyjíždějícího do zahraničí lze naleznout prostor k minimalizaci potenciálního selhání v cizím prostředí.

Klíčová slova: interkulturní trénink, mezinárodní vyslání, migrace, nadnárodní korporace

JEL classification: J61, F23

THE TERM „HIGHLY-SKILLED“ PROFESSIONAL AND PRACTICAL CONTEXT

Termín „vysoce kvalifikovaný“ pracovník a praktické souvislosti

ING. KRISTÍNA BABÍKOVÁ

Katedra regionální ekonomie a správy *Depart. of Regional Economics and Administration*
Ekonomicko-správní fakulta *Faculty of Economics and Administration*
Masarykova univerzita *Masaryk University*

Annotation: With direct foreign investment and the development in the fields with high added value, there is a close correlation with the presence of highly educated and qualified foreign workers. The conditions and services (as aspects of the quality of life), which can be offered to this segment of the work force by the region or the city, are often one of the factors co-deciding the realization or transfer of an investment. For

this reason the cities/regions/states are trying to build and intensively develop strategies and policy systems to care for this group of people. One of the basic premises of effective functioning of such a system is the suitable and exact categorization of the group of people it will target. The aim of this article is the analysis and evaluation of the chosen approaches used abroad such as OECD, EUROSTAT, countries of the European Union and other comparative approaches, which for now are used in Czech Republic, or even more rarely, in Brno. The aim also consists of the evaluation of the differences and of a list of indicators, which are available for the categorization of this group, which could be used in our conditions and would contribute to the expansion, concretization and overall improvement of strategies regarding highly qualified foreigners.

Key words: expat, immigration, highly-skilled professional, migration policy

Anotace: S přímými zahraničními investicemi a rozvojem v oborech s vysokou přidanou hodnotou úzce souvisí přítomnost vysoce vzdělaných a kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí. Podmínky a služby (jako součást kvality života), které může město nebo region tomuto segmentu pracovní síly nabídnout, jsou často jedním z faktorů, který spolurozhoduje o realizaci nebo přesunu investice. Z tohoto důvodu se města/regiony/státy snaží vybudovat a intenzivně rozvíjet strategie a systém politik péče o tuto skupinu osob. Jedním ze základních předpokladů efektivního fungování takového systému, je vhodné a přesné vymezení skupiny osob, na kterou bude zaměřena. Cílem článku je analýza a zhodnocení vybraných přístupů vyměně používaných v zahraničí jako OECD, EUROSTAT, státy Evropské unie a další v komparaci s přístupy, které se prozatím používají v České republice, potažmo Brnu. Cíl také zahrnuje zhodnocení rozdílů a seznam indikátorů, které jsou k dispozici pro stanovení vymezení této skupiny, které by byly využitelné v našich podmínkách a přispěli tak k rozšíření, zpřesnění a celkovému vylepšení strategií týkajících se zaměstnávání vysoce kvalifikovaných cizinců.

Klíčová slova: expatriot, imigrace, vysoce kvalifikovaný pracovníci, migrační politika

JEL classification: F22, J61, O15

POLITIKA ZAMESTNANOSTI V TRENČIANSKOM KRAJI A JEJ ANALÝZA

Employment policy in Trenčín's region and its analysis

ING. OEGA PONIŠČIAKOVÁ, PHD. - ING. MARTINA GOGOLOVÁ, PHD. -
ING. IVETA SEDLÁKOVÁ, PHD.

*Katedra ekonomiky Department of economics
Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Fac. of Op. and Econ. of Transport and Comm.
Žilinská univerzita v Žiline Žilinská univerzita v Žiline*

Annotation: An issue of unemployment represents one of the highly discussed topics in our society. Unemployment addresses every one of us, because it is not only an economic but also a social threat. It is not only one of the most serious problems of market economy but also focus of this contribution. The main aim of the contribution is to highlight the characteristics of the basic aspects of employment policy. Another aim is to familiarize the reader with an analysis of employment policy in conditions of Trenčín region between years 2010 and 2014. The end of the contribution consists of suggestions and recommendations of which compliance can bring higher employment rate in the monitored region. Methods of analysis, comparison and statistics analysis were used.

Key words: employment, unemployment, employment policy, labor market, economically active population, labor, employment policy measures

Anotácia: Problematika nezamestnanosti je aktuálnou témou v našej spoločnosti. Možno konštatovať, že sa dotýka každého jedného z nás. Predstavuje nielen ekonomickú, ale aj sociálnu hrozbu. Keďže predstavuje momentálne jeden z najzávažnejších problémov trhovej ekonomiky, s ktorým sa musí naša spoločnosť vyrovnávať, je témou aj predkladaného príspevku. Ten si za cieľ kladie na základe charakteristiky základných atribútov politiky zamestnanosti čitateľa oboznámiť s analýzou politiky zamestnanosti v konkrétnych podmienkach a to v Trenčianskom kraji od roku 2010 do roku 2014. Záver príspevku tvoria

návrhy a odporúčania, pri ktorých splnení sa môže dosiahnuť menšia nezamestnanosť v sledovanom kraji. Pri spracovaní boli využité metódy analýzy a metódy porovnania a štatistické metódy.

Kľúčové slová: zamestnanosť, nezamestnanosť, politika zamestnanosti, trh práce, ekonomicky aktívne obyvateľstvo, práca, opatrenia politiky zamestnanosti

JEL classification: J48

SOCIAL INNOVATIONS IN WORK ORGANIZING: TELEWORK IN SLOVAKIA

Sociálne inovácie v organizácii práce: telework na Slovensku

ING. MÁRIA MURRAY SVIDROŇOVÁ, PhD.¹ -

PROF. ING. BEÁTA MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, PhD.¹ - DOC. ING. JAN STEJSKAL, Ph.D.²

¹*Katedra verejnej ekonomiky a reg. rozvoja
Ekonomická fakulta
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici*

¹*Dep. of Public Economics and Reg. Development
Faculty of Economics
Matej Bel University in Banska Bystrica*

²*Ústav ekonomických vied
Fakulta ekonomicko-správni
Univerzita Pardubice*

²*Institute of Economic Sciences
Faculty of Economics and Administration,
University of Pardubice*

Annotation: The current knowledge economy is being further developed; main driving force is so-called information society. This society is characterized by the penetration of new information and communication technologies at all levels of the economy and social life. This allows introducing innovative forms of organizing work that enhance the performance and flexibility of both, employees and employers. Such forms include also telework which has the potential to be a tool for employment growth and ensuring the employability and adaptability of workers. Flexibility of telework is not only in eliminating commuting to the workplace but also in the possibility of integrating into the labour market risk groups such as the mentally challenged, mothers on and/or after maternity leave, residents of peripheral parts of cities or rural areas with high rates of unemployment etc. In this paper we analyse the use of telework in public sector in Slovakia. Methods are based on the methodology of international project Learning from Innovation in Public Sector Environments (LIPSE), we use mainly historical-logic and content-causal methods, the questionnaire and the basics of descriptive statistics. The main findings concern the rate of use of telework in municipalities in Slovakia is not very widespread, the main barriers are legislation, bureaucratic culture of public sector and individual scepticism and resistance shown by employees towards telework.

Key words: social innovation, telework, public sector, social inclusion

Anotace: V súčasnosti je ekonomika založená na poznatkoch, ktoré sú hybnou silou jej ďalšieho rozvoja. Pre tzv. informačnú spoločnosť je typické prenikanie nových informačných a komunikačných technológií do všetkých úrovní ekonomiky a spoločenského života. To umožňuje zavádzať inovatívne formy organizácie práce, ktoré zvyšujú výkonnosť a flexibilitu zamestnancov ako aj zamestnávateľov. Medzi takéto formy patrí aj telepráca, ktorý má potenciál byť nástrojom pre rast zamestnanosti a zabezpečenie práceschopnosti a adaptability pracovníkov. Flexibilita telepráce okrem toho, že odpadá dochádzanie na pracovisko, spočíva aj v možnosti začleniť do pracovného procesu rizikové skupiny na trhu práce ako napríklad zdravotne znevýhodnených, matky na/po materskej dovolenke, obyvateľov okrajových častí miest, resp. obyvateľov vidieka s vysokou mierou nezamestnanosti a pod. V príspevku analyzujeme využitie telepráce vo verejnom sektore v podmienkach Slovenska. Metódy vychádzajú z metodiky medzinárodného projektu Learning from Innovation in Public Sector Environments (LIPSE), využívame najmä historicko-logickú a obsahovo-kauzálnu metódu, dotazník a základy deskriptívnej štatistiky. Hlavným zistením je, že miera využívania telepráce v mestách a obciach Slovenskej republiky nie je veľmi rozšírená, za najvýraznejšie prekážky možno považovať legislatívu, byrokratické nastavenie verejného sektora a skepticizmus zamestnancov voči telepráci.

Klíčová slova: sociální inovácia, telepráca, verejný sektor, sociálna inklúzia

JEL classification: H11, H83, J45

METODY SYSTÉMOVÉHO INŽENÝRSTVÍ V PRAXI PŘÍKLADU INDIKOVÁNÍ KVALITY ŽIVOTA V RÁMCI ANALÝZY DAT ZE SOCIÁLNÍ POLITIKY

Methods of system engineering in practice example of indicating quality of life in the data analysis from social policy

ING. MARTIN ŠANDA¹ - MGR. JAN MANDYS, PH.D.²

¹*Ústav systémového inženýrství a informatiky*

¹*Institute of System Engineering and Informatics*

²*Ústav správních a sociálních věd*

²*Institute of Administrative and Social Sciences*

Fakulta ekonomicko-správní

Faculty of Economics and Administration

Univerzita Pardubice

University of Pardubice

Anotace: Veřejná správa stojí před každodenním úkolem zajišťovat spokojený život obyvatel na území, které spravuje. K tomu využívá nejrůznějších cest. Jednou z nich může být pravidelný monitoring spokojenosti občanů s životem v obci, podobně jak ho definují například Společné evropské indikátory – ECI či různorodé koncepty měření kvality života. Metody systémového inženýrství mohou přinést efektivní predikce zjištěné reality. To následně vyvolává pozitivní efekt při úvahách veřejného managementu, jak naplňovat svou klíčovou roli v otázkách spokojených občanů. Příspěvek ukazuje možnosti, jak implementovat metody systémového inženýrství do praxe veřejné správy na příkladu problematiky kvality života. Systémové inženýrství lze definovat jako techniku pro uplatnění poznatků z ostatních vědních oborů, jejímž důležitým aspektem je aplikace či implementace na vývoji nových možností, metodik či technologií s konkrétním cílem jejich uvedení, jak to ekonomické, technické a další aspekty dovolí.

Klíčová slova: systémové inženýrství, kvalita života, veřejná správa, rozvoj

Annotation: Public administration faces a daily task to secure happy life of inhabitants of the territory it manage. It uses a variety of ways for this attain. One of the way may be regular monitoring of inhabitants' satisfaction with life in the town, such as it defined European Common Indicators – ECI or various concepts of measuring quality of life. Methods of system engineering can deliver effective prediction of identified reality. This question in turn produces a positive effect on considerations of public management to fulfill its key role in issues of satisfied inhabitants. The paper shows possibilities of how to implement experience from the methods of systems engineering in public administration for example the issue of quality of life. Systems engineering can be defined as it is a technique for applying knowledge from other disciplines of science which important considerations is its application to the development of new technological possibilities with the specific objective of putting them to use as rapidly as economic and technical considerations permit.

Key words: systems engineering, quality of life, public administration, development

JEL classification: H83, C15, D89, R58, O21

MĚŘENÍ REGIONÁLNÍCH DISPARIT V SOCIÁLNÍ OBLASTI

Measuring of regional disparities in social sphere

ING. ZUZANA PALOVÁ¹ - ING. JARMILA ŠEBESTOVÁ, PH.D.²

¹*Katedra ekonomie a veřejné správy*

¹*Dep. of Economics and Public Administration*

²*Katedra podnikové ekonomiky a managementu*

²*Department of Business Economics and Management*

*Obchodně podnikatelská fakulta v Karvině
Slezská univerzita v Opavě*

*School of Business Administration in Karvina
Silesian University in Opava*

Anotace: Jedním z cílů Evropské unie je snižovat disparity mezi jejími regiony. I přes tuto snahu stále existují významné rozdíly nejen mezi jednotlivými regiony celé Evropské unie, ale také mezi regiony jednotlivých zemí. Tento příspěvek je věnován právě výše zmíněným regionálním disparitám. Protože většina výzkumů je zaměřena především na regionální disparity v ekonomické nebo socioekonomické sféře, tak tento článek je věnován pouze sféře sociální. Pro měření regionálních disparit byla využita bodová metoda a pět integrovaných indikátorů – životní podmínky, zdravotní stav, sociální vybavenost, sociální patologie a nezaměstnanost. Hodnocení proběhlo mezi čtyřmi kraji České republiky, a to v Královéhradeckém a Plzeňském kraji, zástupci dobře prosperujících krajů, a v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, zástupci strukturálně postižených krajů. Měření regionálních disparit v sociální oblasti potvrdilo jednotlivé statusy vybraných krajů.

Klíčová slova: bodová metoda, regionální disparity, sociální sféra

Annotation: The European Union under the objective Cohesion emphasizes balanced development that reduces disparities between the regions. Despite of the European Union efforts to reduce disparities continuously between regions, there are still significant differences between them not only between regions from all European Union but also between regions form individual countries. This paper is devoted to the issue of above mentioned regional disparities. Most of the researches are devoted to the economic or socio-economic sphere. This it is the reason why this paper is devoted only into the social sphere. For the measuring there were used point method and five integrated indicators - living standards, health condition, social facilities, social pathology and unemployment. The measuring was done in four regions in the Czech Republic – the Hradec Kralove and the Plzen Region (representatives of prosperous regions), and the Usti and the Moravian-Silesian Region (representatives of structurally affected regions). The measuring of regional disparities in social sphere confirmed individual status of chosen regions.

Key words: point method, regional disparities, social sphere

JEL classification: I14, O1, P2, R11

POSSIBILITIES OF QUALITY OF LIFE MEASUREMENT FOR THE NEEDS OF PUBLIC ADMINISTRATION

Možnosti měření kvality života pro potřeby veřejné správy

MGR. TETIANA KOROVCHENKO¹ - MGR. JAN MANDYS, PH.D.²

¹*Ústav regionálních a bezpečnostních věd*

¹*Institute of Regional and Security Sciences*

²*Ústav správních a sociálních věd*

²*Institute of Administrative and Social Sciences*

*Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice*

*Faculty of Economics and Administration
University of Pardubice*

Annotation: Despite its questionable points, the concept of quality of life presents an opportunity for the public administration to canvass views of citizens beyond common operational agenda. Well-being of citizens should be a priority objective of a regional management. Concept of quality of life thus offers the possibility to ask the citizens questions about various aspects of life in municipality and share their views. The paper aims to outline the possibilities for measuring quality of life with regard to the practical use of

this construct for the needs of public administration at the regional level. Initial ideas are based on surveys that were in the area of social policy implemented in a particular area with the help of an extensive survey among the local community. These researches have involved the area of quality of life. Secondary data analysis presented in this paper provides additional insights to interpret the reality that shows what quality of life can be systematically collect with regard to their limits given uncertainties orders from public administration, which is not always able to clearly define their expectations and brings potential ideas on how with the theme of quality of life for the needs of public administration further.

Key words: quality of life, public administration, decision-making processes

Anotace: Přes svoji diskutabilnost přináší koncept kvality života jednu z možností, kdy má veřejná správa možnost, zjišťovat názory občanů nad rámec běžné operativní agendy. Spokojený život občanů by měl být prioritním cílem regionálního managementu. Koncept kvality života tak skýtá příležitost dotazovat se občanů na různé aspekty života v obci a sdělovat své postoje. Příspěvek si klade za cíl nastínit možnosti měření kvality života s ohledem na praktické využití tohoto konstruktů pro potřeby veřejné správy na regionální úrovni. Výchozí myšlenky vycházejí z výzkumů, které byly v oblasti sociální politiky realizovány v konkrétní lokalitě za pomoci rozsáhlého dotazníkového šetření mezi místní veřejností. Tyto výzkumy v sobě zahrnovaly oblast kvality života. Sekundární analýza dat představená v příspěvku přináší další pohledy na interpretovanou realitu s tím, že ukazuje, jaké oblasti kvality života lze systematicky sbírat s ohledem na jejich limity dané nejasností zakázky od veřejné správy, která nedokáže vždy jasně definovat svá očekávání a přináší možné náměty, jak s tématem kvality života pro potřeby veřejné správy dále pracovat.

Klíčová slova: kvalita života, veřejná správa, rozhodovací procesy

JEL classification: H83, I31, R58, O21

OHROŽENÍ CHUDOUBOU ČI SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM V MÉNĚ ROZVINUTÝCH REGIONECH EU

Threat of poverty or social exclusion in the less developed regions of the EU

ING. RENÁTA HLOUŠKOVÁ

*Ústav regionálních a bezpečnostních věd
Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice*

*Institute of Regional and Security Sciences
Faculty of Economics and Administration
University of Pardubice*

Anotace: Ohrožení evropské populace chudobou či sociálním vyloučením je jedním z hlavních témat řešených v rámci Evropské unie a tvoří nedílnou součást její kohezní politiky. Cílem příspěvku je ukázat na rozdíly v oblasti ohrožení chudobou a sociálním vyloučením mezi méně rozvinutými regiony ve vybraných zemích EU a jejich změny v čase a ověřit hypotézu o jejich konvergenci. Hypotéza je ověřována ve vybraných zemích EU na úrovni regionů NUTS 2 na základě posouzení čtyř indikátorů – osoby ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením, lidé žijící v domácnostech s velmi nízkou intenzitou práce, míra lidí ohrožených chudobou, míra těžkého materiálního ohrožení - statistickou i grafickou metodou s kvantitativním porovnáním. Výzkumem bylo zjištěno, že v rámci regionů nedochází ke konvergenci a vývoj jednotlivých indikátorů je velmi kolísaví.

Klíčová slova: regionální disparity, NUTS 2, ohrožení chudobou, sociální vyloučení

Annotation: Threats to the European population of poverty or social exclusion is one of the main themes addressed in the European Union and form an integral part of the cohesion policy. The aim of this paper is to show the differences in the risk of poverty and social exclusion among the less developed regions in selected EU countries and their changes over time and to verify the hypothesis about their convergence. The hypothesis is tested in selected EU countries at the level of NUTS 2 regions based on the assessment of four indicators - persons at risk of poverty or social exclusion, people living in households with very low work intensity, the rate of people at risk of poverty rate of severe physical threat - a statistical and graphical

method with quantitative comparison. Research has found that there isn't a convergence in the regions and development of individual indicators is highly fluctuating.

Key words: regional disparities, NUTS 2, risk of poverty, social exclusion

JEL classification: O18, R29

TRENČÍN REGION: A SOCIAL ANALYSIS

Trenčiansky región: sociálna analýza

PHDR. DARINA KUBÍČKOVÁ, PHD.

*Katedra sociálnych služieb a poradenstva
Fakulta sociálnych vied
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave*

*Department of Social Services and Counselling
Faculty of Social Sciences
University of Ss. Cyril and Method in Trnava*

Annotation: Each region in conditions of the Slovak republic is different and distinct from the other regions. The difference is a typicality. In the research paper "Trenčín region: a social analysis" we focus on the identification of the social characteristics for the selected territory: the Trenčín region. In order to do so, we plan to use a questionnaire method. The knowledge of social characteristics helps to determine whether a given area is for potential investors attractive or not.

Key words: region, Trenčín, social analysis

Anotácia: Každý región v podmienkach Slovenskej republiky je iný a odlišný od ostatných regiónov. Odlišuje sa určitou rázovitosťou. V predmetnom príspevku s názvom "Trenčiansky región: sociálna analýza" sa zameriame na identifikáciu sociálnych charakteristík na vybranom území, ktoré predstavuje trenčiansky región. Pri tom plánujeme použiť dotazníkovú metódu. Poznanie sociálnych charakteristík pomáha zistiť, či dané územie je pre potenciálnych investorov atraktívne alebo nie je.

Kľúčové slová: región, Trenčín, sociálna analýza

JEL classification: I31

TRNAVA SELF-GOVERNING REGION IN THE DIMENSIONS OF SOCIAL DEVELOPMENT FOR THE PERIOD 2016-2020

Trnavský samosprávny kraj v dimenziách sociálneho rozvoja 2016 – 2020

DOC. PHDR. OĽGA BOČÁKOVÁ, PHD.

*Katedra sociálnych služieb a poradenstva
Fakulta sociálnych vied
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave*

*Department of Social Services and Counselling
Faculty of Social Sciences
University of Ss. Cyril and Method in Trnava*

Annotation: As it results from the research paper title itself, we will deal with the issue of regionalism with a focus on the Trnava self-governing region. This is a quite wide topic, therefore we will focus on the issue of social development. The aim of our research paper is to analyse the document "Program of economic and social development of Trnava self-governing region for the period 2016 –2020". Besides we have also implemented an empirical research in order to help us to determine what are the concerns of self-governing region inhabitants. We confront the subsequent results with the abovementioned document in terms of how it reflects the problems perceived by the inhabitants. The results include the fact that we have identified 9 key challenges in the area of social policy. To conclude, it can be observed that a majority of positive attitudes towards them prevails.

Key words: region, social development, Trnava self-governing region

Anotácia: Ako vyplýva zo samotného názvu príspevku, budeme sa zaoberať problematikou regionalizmu so zameraním na Trnavský samosprávny kraj. Jedná sa o pomerne širokú tému, preto sa budeme orientovať na otázku sociálneho rozvoja. Cieľom nášho príspevku je analyzovať dokument "Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja na roky 2016 – 2020". Popri tom uskutočnime empirický výskum, v ktorom budeme zisťovať, čo najviac trápi obyvateľov samosprávneho kraja a následne výsledky konfrontujeme s uvedeným dokumentom z hľadiska toho, ako odráža problémy vnímané občanmi. Medzi výsledky je možné zaradiť tú skutočnosť, že sme identifikovali 9 kľúčových problémov v oblasti sociálnej politiky. Záverom je možné uviesť, že väčšinou prevažujú pozitívne postoje k nim.

Kľúčové slová: región, sociálny rozvoj, Trnavský kraj

JEL classification: I31

HODNOCENÍ SOCIÁLNÍ POLITIKY JAKO JEDNÉ Z KLÍČOVÝCH OBLASTÍ ŽIVOTA V OBCI

Assessment of social policies as one of the key areas of life in the municipality

**MGR. JAN MANDYS, PH.D.¹ - Bc. MONIKA MOJŽÍŠOVÁ² -
MGR. TETIANA KOROVCHENKO³**

¹Ústav správnych a sociálnych vied ¹Institute of Administrative and Social Sciences Faculty of
²Ústav ekonomických vied ²Institute of Economic Sciences
³Ústav regionálnych a bezpečnostných vied ³Institute of Regional and Security Sciences
Fakulta ekonomicko-správni Economics and Administration
Univerzita Pardubice University of Pardubice

Anotace: Sociální politika hraje nezastupitelnou úlohu v životě každého člověka ať již přímo, nebo nepřímo. Často však vzhledem k různým zájmům není její role v porovnání s dalšími oblastmi života v obci, tolik významná. Upřednostňovány bývají například oblast zdravotnictví, sportu, dopravy apod. Veřejnost často netuší, k čemu může být konkrétně užitečná a nemá představu, jak je realizována, pokud se člověk nedostane do situace, kdy by sociální politiku sám potřeboval. Příspěvek diskutuje postavení a vnímání sociální politiky běžným občanem a vychází z praktického příkladu konkrétní obce. Primárně budeme vycházet i z povědomí občanů o sociální problematice a ukážeme, jaký význam ji přiřítá politická reprezentace s cílem ukázat důležitou úlohu sociální politiky v životě obce či regionu. Příspěvek vychází ze dvou empirických šetření realizovaných na území města Pardubice.

Klíčová slova: sociální politika, veřejná správa, veřejnost

Annotation: Social policy plays a irreplaceable role in everyone's life, whether directly or indirectly. But often, regarding to different interests, the role is not that significant in comparison with other areas of life in the municipality. Preferred are for example in healthcare, sports, transport, etc. The public is often unaware of what may be a particularly useful and has no idea how it is implemented, if a person does not get into a situation where he needed social policies. The paper discusses the status and perception of social policy and an ordinary citizen with a practical example of a specific community. We will build primarily on awareness of social issues and show the importance which political representation to show the important role of social policy in the life of the community or region. The paper comes from two empirical surveys undertaken in the city of Pardubice.

Key words: social policy, public administration, the public

JEL classification: H83, I31, R58, O21

ANALÝZA STAVU MATERSKÝCH ŠKÔL NA ÚROVNI SAMOSPRÁVY A PROGNÓZA BUDÚCEHO VÝVOJA S DOPADOM NA FINANCOVANIE

Analysis of the state kindergartens at local government level and forecast future
developments with impact to fund

MGR. JARMILA HUDÁKOVÁ, PH.D., MBA

Ústav ekonomiky a manažmentu *Institute of Economics and Management*
Fakulta prírodných vied *Faculty of Natural Sciences*
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre *Constantine the Philosopher University in Nitra*

Anotácia: Posilňovanie samosprávneho riadenia spoločnosti ako cieľový aspekt demokratizačného a decentralizačného procesu prináša so sebou pre miestne samosprávy (obce) aj určité problémy. Miestne samosprávy ako zriaďovatelia materských škôl v súčasnosti bojujú s ich nedostatkom. Cieľom článku je analýza súčasného stavu a prognóza vývoja referenčnej skupiny 3-5 ročných detí a jej dôsledky na financovanie. Východiskom prognózy je aktualizovaná demografická prognóza vypracovaná Inštitútom informatiky a štatistiky v Bratislave, analýza trendov školských ukazovateľov, štruktúra ich vzťahov a konzekvencie z platnej legislatívy. Vývoj trajektórie školských populačných skupín od roku 2003 naznačuje výraznejšie kvantitatívne zmeny v štruktúre sústavy škôl a školských zariadení regionálneho školstva. Počet detí v rastovej fáze, ktorá by mala trvať do roku 2016 sa zvýši približne na 180,6 tisíc. Nastáva zvýšený populačný tlak v materských školách, neskôr aj v základných školách, čo vyvolá tlak na financovanie zo strany samospráv ale aj rozpočtu ministerstva školstva.

Kľúčové slová: samospráva, materská škola, demografický vývoj, financovanie

Annotation: Strengthening of society municipal management, as the target aspect of the democratization and decentralization process brings for local governments (municipalities) some problems. Local authorities, as founders of kindergartens, currently, struggle with their shortcomings. The aim of the article is analysis of current situation and forecast for the reference group of 3-5 years old children and its implications for the funding. The starting point for the forecast is updated demographic forecast from the Institute of Informatics and Statistics Bratislava, analysis of trends in educational indicators, the structure of their relationships and the consequences of the legislation. Development trajectory school population groups since 2003, it is indicating greater quantitative changes in the structure of the systems of schools and school facilities of regional education. The number of children in the growth phase, which should last until 2016 will increase at about 180,600. Increased population pressure occurs in kindergarten and later in primary schools, which put pressure on funding from local self-government but also the budget of the Ministry of Education.

Key words: local self-government, kindergarten, demographic trend, funding

JEL classification: J11, J18, H72

ZHDNOCENÍ VYBRANÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO SENIORY V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY

Evaluation of selected social services for the elderly in regions of the Czech Republic

DOC. ING. RENÁTA HALÁSKOVÁ, PH.D.¹ - DOC. ING. MARTINA HALÁSKOVÁ, PH.D.²

¹Katedra, ekonomických, práv. a společen. disciplín
Vysoká škola logistiky o.p.s.

¹Department of Economic, Legal and Social Sciences
College of Logistics

²Katedra veřejné ekonomiky
Ekonomická fakulta
VŠB-Technická univerzita Ostrava

²Department of Public Economics
Faculty of Economics
VSB-Technical university of Ostrava

Anotace: Příspěvek si klade za cíl, v souvislosti s trendy a rozvojem sociálních služeb z kvantitativního hlediska, provést zhodnocení služeb sociální péče pro seniory na úrovni krajů dle vybraných ukazatelů.

Zhodnocení a porovnání krajů ČR dle vybraných ukazatelů služeb sociální péče pro seniory pobytového, ambulantního a terénního charakteru ve vztahu k demografickému stárnutí bylo provedeno v letech 2007 a 2014 s využitím metody mnohorozměrného škálování. Z výsledků vyplynulo, že v souvislosti s trendy v sektoru sociálních služeb v průběhu let 2007 a 2014, došlo k nejvýraznějšímu omezení počtu zařízení i kapacity míst ve vybraných zařízeních sociálních služeb na počet osob starších 65let v Hlavním městě Praze, v Ústeckém a Libereckém kraji. S rozvojem sociálních služeb pro seniory komunitního typu se projevil největší nárůst uživatelů těchto služeb na počet osob starších 65 let zejména v kraji Jihočeském, Pardubickém, Královéhradeckém a Libereckém. Z porovnání podobnosti krajů v letech 2007 a 2014, dle hodnocených ukazatelů služeb sociální péče pro seniory, dále vyplynulo, že mezi nejméně podobné kraje v roce 2007 patřily Hlavní město Praha, kraj Jihočeský, Ústecký, Plzeňský a Jihomoravský. V roce 2014 nejmenší podobnost dle hodnocených ukazatelů služeb sociální péče, v porovnání s ostatními kraji, vykazovaly Hlavní město Praha, Liberecký, Plzeňský a Ústecký kraj.

Klíčová slova: sociální služby, seniory, kraje ČR

Annotation: The paper aims to provide an evaluation of social-care services for the elderly at the level of regions by means of selected indicators in connection with the trends and development of social services from a quantitative viewpoint. The evaluation and comparison of regions of the Czech Republic using the selected indicators of social-care services for the elderly of a residential type or other types without accommodation in relation to the demographic aging were carried out in 2007 and 2014 by use of the method of multidimensional scaling. The results showed that in connection to the trends in the social-service sector in years 2007 and 2014, the amount and the capacity of selected social-care facilities were most significantly reduced in relation to the number of population aged 65+ in the Prague, Ústí, and Liberec region. The development of community-based social services for the elderly brought about the highest rise in users of these services per person aged 65+ mainly in South Bohemia, Pardubice, Hradec Králové, and Liberec region. The comparison of similarities of regions in years 2007 and 2014 using the indicators of social-care services for the elderly also showed that among the least similar regions were the Prague, South Bohemia, Ústí, Plzeň, and South Moravia region in 2007. In 2014, the least similar regions, according to the indicators of social-care services in comparison to other regions, were the Prague, Liberec, Plzeň, and Ústí region.

Key words: social service, elderly, regions of the Czech Republic

JEL classification: H49, J14

ANALÝZA ZDRAVOTNÍCH PLÁNŮ KRAJŮ JAKO AKTU ZDRAVOTNÍ POLITIKY NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI

Analysis of regional health plans as an act of health policy at regional level

ING. JANA ROZMARINOVÁ

<i>Katedra veřejné ekonomie</i>	<i>Department of Public Economics</i>
<i>Ekonomicko-správní fakulta</i>	<i>Faculty of Economics and Administration</i>
<i>Masarykova univerzita</i>	<i>Masaryk University</i>

Anotace: Příspěvek se zabývá strategickými dokumenty, které jsou na regionální úrovni vytvářeny v kontextu jejich významnosti k implementaci národní zdravotní politiky. Cílem tohoto příspěvku je zmapovat a vyhodnotit aktivity krajů z pohledu koncepční činnosti ve vztahu k nastavení cílů regionální zdravotní politiky a to pro období 2010-2015. V souvislosti s koncepčními aktivitami krajů je také zkoumána implementace národní zdravotní politiky tj. programu „Zdraví 21“ a Zdraví „2020“ do strategií krajů. Zároveň s koncepčními aktivitami krajů byla dále zkoumána participace krajů v Síti zdravotnických regionů (Regions for Health Network – RHN), organizaci, která věnuje pozornost zdravotní politice na úrovni regionů. Z dosažených výsledků plyne, že aktivity krajů v oblasti koncepční činnosti vztahované ke zdravotnictví jsou značně rozdílné, zatímco některé kraje věnují problematice zdravotnictví několik stran v programu rozvoje, jiné vytvářejí ucelené koncepce zdravotnictví

Klíčová slova: kraje, Česká republika, zdravotní politika, zdravotní plány krajů

Annotation: The paper deals with strategic documents created at regional level in the context of their relevance to the implementation of the national health policy. The aim of this contribution is to map and evaluate the activity of regions from the perspective of conceptual activities in relation to the set objectives of regional policy for the period 2010-2015. The implementation of the national health policy (the program „Health 21 and Health 2020) is examined in context of the conceptual activities of the regions. With the conceptual activities the participation of regions in Regions for Health Network (RHN) was further examined. RHN is an organization that pays attention to health policy at the regional level. Obtained results show that the activities of regions in the area of conceptual activities related to health care are significantly different. While some counties pay to issue of health care only a few pages in their programs for the development; other counties create a comprehensive concept of the health care.

Key words: region, Czech Republic, health policy, health plans

JEL classification: O12, X12

VÝZNAM SLEDOVÁNÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU POPULACE PRO ROZVOJ REGIONU – VYBRANÉ DETERMINANTY ZDRAVÍ STUDENTŮ VŠ

The importance of monitoring health status of the population for the development of the region - selected determinants of university students' health

DOC. ING. KRISTINA SOMERLÍKOVÁ, PH.D. - PHDr. DANA HŮBELOVÁ, PH.D.

*Katedra demografie a aplikované statistiky
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií
Mendelova univerzita v Brně*

*Department of Applied Statistics and Demography
Faculty of Regional Development and Internat Studies
Mendel University in Brno*

Anotace: Zdraví a zdravotní stav obyvatelstva jsou složitě podmíněny kladným i záporným působením nejrůznějších faktorů sociálního, ekonomického, životního a pracovního prostředí. Zdravotní stav obyvatelstva má zásadní význam pro reprodukční proces a rozvoj pracovního potenciálu a tím i pro celkový ekonomický růst země. Zkoumání zdravotního stavu obyvatelstva se svým významem a důsledky vztahuje k celé řadě regionálních věd ekonomických (např. náklady snížení prevalence některých onemocnění), sociologických (např. vliv sociálního statusu na zdravotní stav, komunitní zdraví), společenských (např. vnímání a vztah společnosti ke zdraví), geografických (např. prostorové aspekty úrovně zdravotního stavu populací) nebo demografických disciplín (např. vliv věkového složení a pohlaví na výskyt nemocí). Cílem příspěvku je: 1) specifikovat význam sledování zdravotního stavu populace pro regionální rozvoj, 2) identifikovat vliv demografických a regionálních faktorů pro stravovací návyky vysokoškoláků. Z výsledků vyplývá, že ¾ studentů vykazují normální tělesnou váhu. Podvaha se týká zejména žen, nadvaha naopak mužů. Studenti s podvahou jsou největší konzumenti ovoce, zeleniny a mléčných výrobků, studenti se střední obezitou nejčastěji konzumují uzeniny. Studenti pocházející z nejmenších obcí, s počtem obyvatel do 499, vedou v četnosti konzumace smažených pokrmů a slazených nápojů. Studenti z obcí s 10–20 tis. obyvatel preferují celozrnné pečivo a drůbež. Nevhodné stravovací návyky vedou k růstu prevalence onemocnění civilizačními chorobami, což přináší mimo jiné zvyšování nákladů na zdravotní péči, které se mohou stát pro společnost dlouhodobě neudržitelné a mohou oslabit konkurenceschopnost regionů.

Klíčová slova: zdravotní stav, socio-ekonomické determinanty zdraví, stravovací návyky, vysokoškoláci

Annotation: Health and state of health of population are intricately conditioned by both positive and negative effects of various factors of social, economic, working environment and environment. State of health of population is essential for the reproductive process and the development of employment potential and thus for overall economic growth of the country. Population health research, with its significance and consequences related to a many regional sciences – economic (e.g. the cost reduction in the prevalence of some diseases), sociological (e.g. the impact of social status on health, community health), social (e.g. the perception and the relationship of society to health), geographic (e.g. spatial aspects of the standard of health of populations) or demographic (e.g. the influence of the age structure of gender on incidence of diseases)

disciplines. This paper aims: 1) to specify the importance of monitoring health status of the population for regional development, 2) to identify the impact of demographic and regional factors for the eating habits of university students. The results show that ¾ of students have normal body weight. Underweight applies particularly to women, on the contrary, overweight to men. Students with underweight are the biggest consumers of fruit, vegetable and dairy products; students with moderate obesity eat smoked meats most often. Students from the smallest villages (to the max 499 inhabitants) lead in the frequency of consumption of fried food and sugary drinks. Students from municipalities with 10–20 thousand inhabitants prefer whole grain breads and poultry. Improper eating habits lead to growth of prevalence of non-communicable diseases; beside other things it brings increasing health care costs, which may become unsustainable for the society and may weaken the competitiveness of regions.

Key words: state of health, socio-economic determinants of health, eating habits, university students

JEL classification: I12

ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB V ČESKU PODLE TYPU ZNALOSTNÍ ZÁKLADNY Knowledge-bases and location of services in Czechia

RNDr. JAN ŽENKA, Ph.D. - MGR. ONDŘEJ SLACH, Ph.D. - Bc. VENDULA REICOVÁ

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Ostravská univerzita v Ostravě*

*Dep. of Human Geography and Reg. Development
Faculty of Natural Sciences
University of Ostrava in Ostrava*

Anotace: Cílem článku je charakterizovat a vysvětlit současné regionální rozmístění služeb v Česku na základě typu znalostní základny. Testujeme předpoklad, že služby se symbolickou znalostní základnou jsou vzhledem k nezbytnosti osobního kontaktu se zákazníky a dodavateli výrazněji soustředěny do velkých měst než odvětví se syntetickou resp. analytickou znalostní základnou. Studujeme míru územní koncentrace zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích služeb na úrovni SO ORP s využitím Herfindahl-Hirschmannova indexu a jejich zastoupení v metropolitních a nemetropolitních regionech. Metropolitní regiony jsou rozčleněny na jádra a dojížděková zázemí. Služby se symbolickou znalostní základnou vykázaly podle očekávání výrazně vyšší míru územní koncentrace do metropolitních regionů v čele s Prahou, zatímco služby se syntetickou znalostní základnou byly rozptýleny rovnoměrněji a výrazněji zastoupeny též v nemetropolitních oblastech. Typ znalostní základny má tedy významný vliv na prostorovou organizaci a regionální rozmístění služeb v Česku.

Klíčová slova: služby, rozmístění, znalostní základny, nemetropolitní regiony, metropolitní regiony

Annotation: Drawing on the concept of knowledge-bases we aim to describe and explain current regional distribution of services in Czechia. We test the assumption that spatial concentration of services with symbolic knowledge-base into the largest metropolitan region is higher than in case of services with analytical and synthetic knowledge-base. Combination of high transaction costs and necessity of face-to-face communication with suppliers and clients is the primary reason for over-representation of services with symbolic knowledge-base in metropolitan regions. Spatial concentration of service employment is measured by the Herfindahl-Hirschmann index and also by the share of (non)-metropolitan regions in total employment in Czechia. Metropolitan regions are further divided into urban cores and commuting hinterlands in order to evaluate indirectly the effects of commercial suburbanization. Not surprisingly, services with symbolic knowledge-base exhibited the highest level of spatial concentration into the metropolitan regions with an exclusive position of the capital city Prague. On the other hand, services with synthetic knowledge-base showed more dispersed localisation pattern and significantly higher share of employment located in non-metropolitan regions. Therefore, knowledge-bases really matter for the spatial distribution of services in Czechia.

Key words: services, localisation, knowledge-bases, non-metropolitan regions, metropolitan regions

JEL classification: L80, R30

PRIESTOROVÉ ROZMIESTNENIE OBJEKTOV KOMERČNEJ SUBURBANIZÁCIE VO VYBRANÝCH LOKALITÁCH MESTA NITRA

**Spatial distribution of objects of commercial suburbanization in selected localities
of the Nitra town**

**RNDR. GABRIELA REPASKÁ, PHD. - RNDR. KATARÍNA VILINOVÁ, PHD. -
MGR. MATEJ VOJTEK, PHD.**

*Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*Department of Geography and Regional Development
Faculty of Natural Science
Constantine the Philosopher University in Nitra*

Anotácia: Príspevok je zameraný na hodnotenie komerčnej suburbanizácie vo vybraných častiach mesta Nitra, ktorá výrazne ovplyvňuje využitie verejného priestoru. Cieľom príspevku je poukázať na postupný rozvoj a dynamický rast komerčnej suburbanizácie s dôrazom na oblasť maloobchodu a výrobných areálov na vybraných hlavných dopravných ťahoch mesta Nitra – Bratislavskej a Zlatomoraveckej ceste, ktorých rozvoj zasiahol rozhodujúcu časť sídelnej štruktúry. K naplneniu cieľa boli využité štandardné geografické metódy – metóda analýzy, syntézy, historicko-geografická metóda, kartografická metóda, ktoré sú doplnené metódou terénneho výskumu. Použité boli tiež dáta z databázy Corine Land Cover a letecké snímky z rôznych časových horizontov. Výsledkom analýzy je poukázať na postupný rozvoj komerčných objektov vo vybraných lokalitách mesta Nitra z aspektu komerčnej suburbanizácie.

Kľúčové slová: komerčná suburbanizácia, mesto Nitra, komerčné objekty

Annotation: The paper is focused on the assessment of commercial suburbanization in selected localities of the Nitra town, which significantly affects the use of public space. The aim of this paper is to highlight the gradual development and dynamic growth of commercial suburbanization with an emphasis on retail and manufacturing areas on selected major transport routes of the Nitra town - Bratislavská road and Zlatomoravecká road, which development affected the decisive part of residential structure. In order to fulfill the aim, standard geographic methods were used - analysis, synthesis, historical-geographic method, cartographic methods which were complemented by field research. Data on Corine Land Cover and aerial photographs from various time horizons were also used. The result of the analysis is to point to the gradual development of commercial objects in selected localities of the Nitra town from the aspect of commercial suburbanization.

Key words: commercial suburbanization, Nitra town, commercial objects

JEL classification: O18

ATRAKTIVITA MALOOBCHODNEJ VYBAVENOSTI PODĽA OBYVATEĽOV VYBRANÝCH MESTSKÝCH ČASTÍ V MESTE NITRA

**Attractiveness of retail services according to residents of selected urban parts of
the Nitra town**

RNDR. MIROSLAVA TREMBOŠOVÁ, PH.D. - DOC. RNDR. ALENA DUBCOVÁ, CSC.

*Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*Department of Geography and Regional Development
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra*

Anotace: Príspevok je zameraný na problematiku maloobchodnej vybavenosti dvoch najväčších sídliskových mestských častí Nitry, ktoré koncentrujú 46 % obyvateľov mesta Nitra. Mestské časti Klokočina a Chrenová sú rozdielne v genéze, charaktere výstavby ako i vekovej štruktúre populácie. Na základe anketového prieskumu v týchto mestských častiach (2015) bola zisťovaná miera atraktivity

nákupných zariadení miestnymi obyvateľmi a faktory ovplyvňujúce nákupy v predaniach. Overili sme či existuje štatisticky významná závislosť medzi vybranými pozorovanými znakmi - vekovými kategóriami respondentov a miestom výberu nákupu potravín tovaru. Na určenie závislosti uvedených dvoch kvalitatívnych znakov sme využili Chi-kvadrát test pre tvorbu kontingenčnej tabuľky. Intenzitu štatistickej závislosti sme posudzovali pomocou Pearsonovho koeficientu kontingencie, ktorý nám umožnil zistiť stupeň závislosti medzi vybranými pozorovanými znakmi – miestom výberu nákupu potravín s vekovými skupinami. Závislosť bola potvrdená v mestskej časti Chrenová.

Kľúčová slova: atraktivita, maloobchodná vybavenosť, priestorová štruktúra, výber predajne

Annotation: The paper is focused on the issue of retail services in two largest urban parts of the Nitra town which concentrate 46% of its population. The urban parts of Klokočina and Chrenová are different in genesis, character of construction as well as age structure of population. On the basis of a questionnaire survey in these urban areas (2015), the attractiveness rate of shopping facilities was assessed by the local residents as well as factors affecting purchases in shops. We verified if there is a statistically significant relation between the selected observed variables - age groups of respondents and the choice of shopping place of food goods. To determine dependence of these two quality variables, we used chi-square test for the contingency table. The intensity of statistical dependency was assessed using the Pearson's contingency coefficient which allowed us to determine the degree of dependence between the selected observed variables - choice of shopping place of food goods with age groups. The dependence was confirmed in the urban part of Chrenová.

Key words: attractiveness, retail services, spatial structure, store selection

JEL classification: D12

DOSTUPNOST ZÁKLADNÍHO ZBOŽÍ A SLUŽEB V MĚSTECH A OBCÍCH JIHOČESKÉHO KRAJE

Availability of basic goods and services in towns and municipalities of the South Bohemian Region

ING. JIŘÍ DUŠEK, PH.D.

*Katedra managementu a marketingu služeb Management and Marketing Services Department
Vysoká škola evropských a regionálních studií College of European and Regional Studies*

Anotace: Příspěvek se zabývá problematikou dostupnosti základního zboží a služeb v municipalitách Jihočeského kraje, které čelí stejně jako jiné regiony ambivalentnímu efektu rostoucí saturace maloobchodní sítě při poklesu počtu malých prodejen s plochou do 400 m², čímž dochází ke zhoršování občanské vybavenosti zejména u malých obcí, velké municipality se zase potýkají s „vyliďňováním“ center měst. Zejména pro malé obce je dostupnost základního zboží a služeb klíčová pro stabilizaci počtu obyvatel, proto se obce cíleně snaží udržení a rozvoj těchto služeb podporovat. Cílem příspěvku bylo proto analyzovat názory zástupců cca 140 jihočeských obcí na problematiku dostupnosti základního zboží, jež reflektovala výsledky dotazníkového šetření realizovaného autorem v letech 2004 a 2014. Desetiletý odstup realizace obou výzkumů umožňuje zhodnotit trendy v této oblasti, které potvrzují stanovené předpoklady významného zlepšení dostupnosti základního zboží a služeb v obcích II. a III. typu, zatímco u obcí I. typu dochází v průběhu času ke zhoršování občanské vybavenosti.

Kľúčová slova: Jihočeský kraj, maloobchod, občanská vybavenosť, obec, služby, zboží

Annotation: The contribution deals with the topic of availability of basic goods and services in municipalities of the South Bohemian Region which, as well as other regions, are facing the ambivalent effect of growing saturation of retail trade on the one hand and a parallel decline in the number of small shops of up to 400 sqm on the other hand which leads to worse public infrastructure, especially in small municipalities; big municipalities, on the other hand, are facing "depopulation" of city centres. Especially for small municipalities, availability of basic goods and services is crucial for the stabilization of the number

of inhabitants. That is why municipalities are trying to support the availability of these services. The aim of the contribution thus was to analyse the opinions of representatives of about 140 South Bohemian municipalities regarding the topic of availability of basic goods and services. This analysis reflected the results of a questionnaire survey carried out by the author in the years 2004 and 2014. The 10-year gap between the two surveys enabled to assess trends in this area, which confirm assumptions of a substantial improvement in availability of basic goods and services in type II and type III municipalities, while in case of type I municipalities we are rather witnessing a decline in public infrastructure.

Key words: South Bohemian Region, retail trade, public infrastructure, municipality, services, goods

JEL classification: H42, F10

ATRAKTIVITA BRNĚNSKÝCH NÁKUPNÍCH CENTER PRO TEENAGERY: VAŇKOVKA NEBO OLYMPIA?

Attractiveness of Brno shopping centres for teenagers: Vaňkovka or Olympia?

DOC. RNDR. JOSEF KUNC, PH.D. - ING. ZDENĚK DVOŘÁK

*Katedra regionální ekonomie a správy Dep. of Regional Economics and Administration
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Administration
Masarykova univerzita Masaryk University*

Anotace: Cílem příspěvku je představit vybrané aspekty nákupního chování a nákupních preferencí teenagerů bydlících či studujících v Brně. Pro komparaci byla využita dvě nejoblíbenější a nejvíce navštěvovaná nákupní centra v Brně – Galerie Vaňkovka nacházející se v blízkosti centra a periferní Olympia disponující výrazně širší nabídkou zábavy a trávení volného času. Metodikou výzkumu bylo dotazníkové šetření mezi teenagery (15-19 let) navštěvujícími brněnské střední školy. Přestože nákupní centrum Olympia nabízí návštěvníkům oproti Vaňkovce např. multikino, bowling, lezeckou stěnu, sezónní kluziště, ale i více světových značek módy a obuvi, atraktivitu Vaňkovky mezi mladými lidmi nepřekonává. Olympia je označována za „rozmanitější a víkendovou“ s delším zde stráveným časem, Vaňkovka za „dostupnější a všednodenní“. Atraktivitu Vaňkovky podporuje také výborná dostupnost pěšky či MHD v souvislosti s její polohou mezi hlavním vlakovým a autobusovým nádražím a bezprostřední návazností na historické centrum města.

Klíčová slova: atraktivita nákupních center, Vaňkovka, Olympia, teenageři, Brno

Annotation: The aim of this paper is to present the selected aspects of the shopping behavior and preferences of the teenagers living or studying in Brno. Two most popular and most visited shopping centers in Brno were selected for the comparison. – the Vaňkovka Gallery, located near the center and peripheral the Olympia, offering the significantly wider range of entertainment and leisure. The research methodology was the questionnaire survey among teenagers (15-19 years), attending high school in Brno. Although the shopping center Olympia offers the visitors for example: a multiplex cinema, bowling, climbing wall, seasonal ice skating rink, as well as more international brands of fashion and shoes, it does not overcome the attractiveness of the Vaňkovka among young people. Olympia is known as "diverse and weekend" shopping center, with longer spent time here, the Vankovka is more "affordable and everyday" shopping center. The attractiveness of the Vaňkovka also supports excellent accessibility by foot or by public transport, in relation to its location between the main railway and bus stations, and with a direct link to the historic city center.

Key words: shopping centres attractiveness, Vaňkovka, Olympia, teenagers, Brno

JEL classification: D12, J13, R21, Z13

EFFICIENCY OF DELINEATION OF ADMINISTRATIVE REGIONS: A FUNCTIONAL REGION APPROACH

Efektivita vymezení administrativních regionů: funkčně regionální přístup

**DOC. RNDR. MARIÁN HALÁS, PH.D. - MGR. MARTIN ERLEBACH -
MGR. PAVEL KLAPKA, PH.D. - MGR. MARTIN TOMÁŠ**

*Katedra geografie Department of Geography
Přírodovědecká fakulta Faculty of Science
Univerzita Palackého v Olomouci Palacký University Olomouc*

Annotation: The paper deals with the issue of administrative regions from the point of view of their spatial efficiency. This approach takes the concept of a functional region as the basis for the assessment of spatial efficiency, particularly the self-containment of a functional region. In this respect the paper analyses three systems of administrative regions of the Czech Republic at lower hierarchical level and compares them to three systems of natural functional regions and two systems of approximated functional regions. The paper uses daily travel-to-work flows for the analysis. Spatial distribution of self-containment for administrative regions is commented and the suitability of functional region approach for administration of a territory is supported.

Key words: administrative regions, functional regions, regional hierarchy, spatial efficiency, self-containment of regions, Czech Republic

Anotace: Článek se zabývá problematikou administrativních regionů z hlediska jejich prostorové efektivity. Jako základ pro hodnocení prostorové efektivity je použit koncept funkčního regionu, zejména jeho uzavřenost vzhledem k denním tokům obyvatelstva. Analyzovány jsou tři systémy administrativních regionů České republiky na nižší hierarchické úrovni a jsou srovnávány se třemi systémy přirozených funkčních regionů, resp. se dvěma systémy aproximovaných funkčních regionů. Článek využívá pro analýzu data o denní dojížděcí obyvatelstva do zaměstnání. Součástí je hodnocení prostorového rozložení uzavřenosti administrativních regionů a posouzení jejich vhodnosti z hlediska přístupu funkční regionální taxonomie.

Klíčová slova: administrativní regiony, funkční regiony, regionální hierarchie, prostorová efektivity, uzavřenost region, Česká republika

JEL classification: J01, J40, R10, R12

INNER STRUCTURE OF FUNCTIONAL REGIONS: RELATIONSHIPS BETWEEN PROTO-CENTRES

Vnitřní struktura funkčních regionů: vztahy mezi protojádry

**MGR. MARTIN TOMÁŠ - MGR. PAVEL KLAPKA, PH.D. -
DOC. RNDR. MARIÁN HALÁS, PH.D. - MGR. MARTIN ERLEBACH**

*Katedra geografie Department of Geography
Přírodovědecká fakulta Faculty of Science
Univerzita Palackého v Olomouci Palacký University Olomouc*

Annotation: The paper deals with the issue of inner structure of functional regions in the Czech Republic and it is based on the analysis of spatial distribution of daily travel-to-work flows between so called proto-centres. 160 functional regions based on the CURDS measure and 667 proto-centres provided by the first step of the regionalisation algorithm have been used. The result shows spatial distribution of flow intensities between proto-centres and their typology. Out of four basic relationships between proto-centres of a functional region (indifference, cooperation, complementarity, competition) the first three have been identified, while for cooperation and complementarity the hierarchical level of proto-centres is also taken into account.

Key words: functional region, regional hierarchy, centre, proto-centre, travel-to-work flows, cooperation, complementarity, Czech Republic

Anotace: Článek se zabývá problematikou vnitřní struktury funkčních regionů České republiky z hlediska prostorového rozložení denních toků do zaměstnání mezi protojádry. Jako základ pro hodnocení je použito vymezení 160 funkčních regionů dle míry CURDS a 667 protojader z prvního kroku algoritmu tohoto vymezení. Výsledkem je zachycení prostorového rozložení intenzity toků mezi protojádry a jejich typologie. Ze čtyř základních vztahů mezi protojádry funkčních regionů na základě intenzity toků (indiference, kooperace, komplementarita, konkurence), byly v příspěvku identifikovány první tři, přičemž při kooperaci a komplementaritě je ve výsledné typologii srovnávána i hierarchická úroveň protojader.

Klíčová slova: funkční region, regionální hierarchie, jádro, protojádro, dojíždka do zaměstnání, kooperace, komplementarita, Česká republika

JEL classification: J01, J40, R10, R12

VYMEDZOVANIE FUNKČNÝCH MESTSKÝCH REGIÓNOV – METÓDY A APLIKÁCIA NA PODMIENKY MESTSKÉHO REGIÓNU KOŠICE

Identification of functional urban regions – methods and application on Košice urban region

DOC. ING. SILVIA RUČINSKÁ, PHD.¹ - ING. EVA VÝROSTOVÁ, PHD.²

¹Katedra verejnej politiky a teórie verejnej správy

¹ Dep. of Public Policy and Theory of Public Admin.

²Katedra ekonomiky a riadenia verejnej správy

² Dep. of Economics and Management of Pub. Admin.

Fakulta verejnej správy

Faculty of Public Administration

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Pavol Jozef Safarik university in Kosice

Anotácia: Cieľom príspevku je sumarizácia a komparácia postupov vymedzovania funkčných mestských regiónov (FMR) so zameraním na ich vnútornú štruktúru a využitie vybraného postupupre určenie funkčného mestského regiónu Košice. V príspevku sa zaoberáme vymedzením jadra funkčného mestského regiónu Košice, najmä s ohľadom na zaradenie mestských častí Košíc, ktoré boli v minulosti priradené k mestu Košice. Vymedzenie obvodu FMR je založené na metóde výpočtu integrovanej miery interakcie CURDS. Výsledkom aplikácie tejto metódy je identifikácia 26 obcí, ktoré majú signifikantné väzby s mestom Košice. Keďže takéto územie nie je geograficky celistvé, územie FMR Košíc bolo upravené tak, že zahŕňa 29 obcí.

Kľúčové slová: funkčný mestský región, regionalizácia, dochádzka a odchádzka za prácou, Košice, jadro FMR

Annotation: This paper summarizes and compares the alternative ways to define functional urban regions, focusing on their inner structure, and using a chosen methodology for delineation of the functional urban region of Košice. We focus on defining the core of the functional urban region of Košice, with emphasis on the inclusion of the boroughs that have in the past been assigned to the city of Košice. The definition of the boundaries of functional urban region is based on the calculation of CURDS integrated measure of interaction. The results identify 26 municipalities with significant ties to the city of Košice. As the resulting area would not be contiguous, it has been extended to 29 municipalities.

Key words: functional urban region, regionalization, daily commuting flows, Košice, core of the urban region

JEL classification: J61 R12, R23

PROBLEMATIKA VYMEZOVÁNÍ METROPOLITNÍCH OBLASTÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY S DŮRAZEM NA BRNO A OSTRAVU

The issue of defining metropolitan areas in the Czech Republic with emphasis on the Brno and Ostrava

ING. ZDENĚK DVOŘÁK - MGR. PETR TONEV, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Department of Reg. Economics and Administration Faculty
of Economic and Administration
Masaryk University*

Anotace: Článek se zabývá vymežováním metropolitních oblastí v České republice, analyzuje existující metody vymezení metropolitních oblastí Brna a Ostravy pro účely Integrovaných územních investic, které lze chápat jako určitý stimul, jenž ve tvorbě metod pro účely vymezení metropolitních oblastí hrál významnou motivační roli. Dále článek představuje jinou možnost, jak lze na vymežování metropolitních oblastí nahlížet. Použití jednotné metody na rozdílné metropolitní oblasti může být z hlediska komplexního postihnutí území jakožto organického celku téměř nemožné, zejména jedná-li se o polycentrické regiony. Na základě vytvoření vlastní metody byla tato skutečnost potvrzena. Klíčovým faktorem, který tento předpoklad potvrdil, je sídelní struktura daného regionu a dominance jádrového města, pro které je metropolitní oblast vymežována.

Klíčová slova: metropolitní oblast, Brno, Ostrava, integrované územní investice, dojíždka, migrace

Annotation: The article deals with the process of defining the metropolitan areas in the Czech Republic. It analyses the existing methodologies to define the metropolitan areas of Brno and Ostrava for purposes of the Integrated Territorial Investment (ITI), which played an important motivational role in the creation of the methodologies to define metropolitan areas. Furthermore, the article presents other methodological approaches, how to define metropolitan areas. In the terms of a complex determination of a territory as an organic whole, using a unified methodology to define different metropolitan areas may be almost impossible, especially in polycentric regions. On the basis of our own methodology, this fact was confirmed. The key factor, confirming this assumption, was the settlement structure of the region and the dominance of the city core, for which the metropolitan area is defined.

Key words: metropolitan area, Brno, Ostrava, integrated territorial investment, commuting, migration

JEL classification: J610, R12

VÝZNAMY „HRANICE“ PRO MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCI V POLYCENTRICKÉM SÍDELNÍM SYSTÉMU

The meanings of 'border' for inter-municipal cooperation in polycentric settlement system

RNDR. ROBERT OSMAN, PH.D. - RNDR. ONDŘEJ ŠERÝ, PH.D. - Bc. TOMÁŠ ČERNÁK

*Geografický ústav
Přírodovědecká fakulta
Masarykova univerzita*

*Department of Geography
Faculty of Science
Masaryk University*

Anotace: Příspěvek se zabývá tématem meziobecní spolupráce měst v polycentrickém sídelním systému. Konkrétně se zaměřuje na jedenáct srovnatelně významných měst na pomezí Čech a Moravy ve východní části Pardubického kraje. Jedná se o města Svitavy, Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto, Moravská Třebová, Lanškroun, Litomyšl, Choceň, Letohrad, Žamberk a Jablonné nad Orlicí s celkovým počtem přes 115 000 obyvatel, přičemž všechna kromě Svitav a Moravské Třebové přináleží historicky k České zemi a všechna vyjma Svitav, Moravské Třebové a Lanškrouna leží mimo Sudety. Hlavním cílem příspěvku tak je zmapovat míru a témata meziobecní spolupráce mezi těmito městy a ověřit, zda a jakým způsobem se tato spolupráce odehrává či neodehrává přes současné nebo historické hranice. Výzkumná

otázka je formulována do podoby, v jakých významech se ve výpovědích představitelů měst o meziobecní spolupráci objevuje téma „hranice“. Příspěvek vychází ze série semistrukturovaných rozhovorů provedených s představiteli vybraných měst v lednu roku 2011, z nichž vyšlo najevo, že hranice v každém případě deklarované spolupráce hrají jiný význam. Někde byly tematizovány více hranice obecní, jinde krajské či zemské. Potvrdil se však předpoklad, že spolupráce je deklarována mezi městy, která jsou a byla oddělena menším počtem těchto hranic.

Klíčová slova: spolupráce, meziobecní, hranice, polycentricita, Pardubický kraj

Annotation: The paper deals with the issue of inter-municipal cooperation between cities in a polycentric settlement system. Specifically, it focuses on eleven comparably meaningful cities on the border of Bohemia and Moravia in the eastern part of the Pardubice Region. These are the cities Svitavy, Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto, Moravská Třebová, Lanškroun, Litomyšl, Choceň, Letohrad, Žamberk and Jablonné nad Orlicí with a total population of over 115 000 inhabitants. All of the above cities except Svitavy and Moravská Třebová belong historically to Bohemia and all except Svitavy, Moravská Třebová and Lanškroun lies outside the Sudetenland. The main aim of the paper is to map the level and themes of inter-municipal cooperation between these cities and to verify whether and how this cooperation is taking place or not taking place through current or historical borders. The research question is defined in the form 'In what meanings the theme of 'border' is appeared in the statements of municipal representatives about inter-municipal cooperation?' The article is based on a series of semi-structured interviews were realized with representatives of selected cities in January 2011, from which concluded that the borders play in any case declared cooperation different meaning. Somewhere municipal borders were more central themes, regional or land elsewhere. It confirms the assumption that cooperation is declared between municipalities that were and are separated a smaller number of these borders.

Key words: cooperation, inter-municipal, border, polycentricity, Pardubice Region

JEL classification: R58, Z13

THE ROLE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN SHAPING URBAN SPACE IN POLAND

**DR. ENG. KRZYSZTOF ROGATKA - DR. JUSTYNA CHODKOWSKA-MISZCZUK -
DR. JADWIGA BIEGAŃSKA - DR. STEFANIA ŚRODA-MURAWSKA -
DR. ELŻBIETA GRZELAK-KOSTULSKA**

*Katedra Studiów Miejskich i Rozwoju Regionalnego
Wydział Nauk o Ziemi
Uniwersytet Mikołaja Kopernika*

*Depart. of Urban Studies and Regional Development
Faculty of Earth Sciences
Nicolaus Copernicus University in Toruń*

Annotation: The article uses the example of Toruń in order to determine the role of public administration in shaping urban space in Poland. A dual study has been conducted in which the results of interviews with urban planners employed in local public administration have been compared with responses of the inhabitants – the recipients of the effects of the urban planners' work and the main stakeholders of the planning process. The results of the study indicate that public administration, equipped with adequate planning tools, plays a key role in shaping urban space. At the same time, the users of space – in this case the inhabitants of the city – are an indispensable element of the planning process. As the analyses show, urban planners appreciate the comments and observations made by the users of space since they are an important source of information, highlighting the local issues important for the community. It should be stressed that a good point of departure for cooperation between public administration and the community is the fact that both the planners and the inhabitants, despite different perspectives, experience and knowledge, hold similar opinions on urban space, its condition, and management.

Key words: Poland, city, urban space, public administration, spatial planning, social participation, EU funds

JEL classification: H70, O20, R50

VÝVOJ KRAJINY NA ÚZEMÍ MESTA NOVÁ BAŇA

Landscape development of the Nová Baňa Town

RNDR. LUCIA ŠOLCOVÁ, PH.D. - RNDR. ZUZANA RAMPÁŠEKOVÁ, PH.D. -
MGR. TOMÁŠ VOJTEK

Katedra geografie a regionálneho rozvoja *Department of Geography and Regional Development*
Fakulta prírodných vied *Faculty of Natural Sciences*
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre *The Constantine Philosopher University*

Anotácia: Procesy prebiehajúce v krajine s ohľadom na jej zmeny využívania majú priamy dopad na jej štruktúru. Jej znalosť si vyžaduje multidisciplinárny výskum s historickým kontextom. Cieľom práce je komplexná analýza skúmanej oblasti s ohľadom na fyzickogeografické a humánno geografické podmienky, hodnotenie vývoja krajiny s dôrazom na špecifickú formu rozptýleného osídlenia. Rozptýlené osídlenie sa v porovnaní s iným územím Slovenska vyvíjalo rozdielne, bolo úzko späté s využívaním pôdy. Zmeny štruktúry krajiny boli hodnotené za 169 rokov, v časovom horizonte 1844-1956-2013. Na hodnotenie zmien v krajine sme použili historické mapy (2. vojenského mapovania, katastrálne mapy) a ortofotomapy pričom krajinné prvky boli overené terénnym prieskumom. Všetky výsledky výskumu boli spracované v prostredí ArcView GIS 9.3 na základe ktorého možno územie mesta považovať za stabilnú krajinu.

Kľúčové slová: zmeny krajiny, GIS, DPZ, životné prostredie, vývoj krajiny, predikcia vývoja prostredia, regionálny rozvoj

Annotation: The processes taking place in the country with regard to its use changes have a direct impact on its structure. The knowledge requires multidisciplinary research with historical context. The aim of this paper is a comprehensive analysis of the area, with respect to the physical and socio-economic geographical conditions, evaluation of the country development in the study area with regard to the specific form of settlement – dispersed. Dispersed settlements compared to other territories of Slovakia evolved differently, were closely linked to land use. The landscape structure changes observed throughout 169 years, we have taken into account three periods (1844-1956-2013). To evaluate of landscape changes in the country, we used historical maps (2nd Military Mapping, cadastral maps) and orthophotomaps and various landscape elements were verified by field research. All research results are processed in ArcView GIS 9.3 by which we define the observed area for a sustainable landscape.

Key words: landscape changes, GIS, remote sensing, landscape development, environmental forecasting, regional development

JEL classification: Q5, P28

VÝZNAM HODNOTY LOKALITY JAKO NEDÍLNÝ INDIKÁTOR KVALITY ŽIVOTA SPECIFICKÉHO REGIONU

Importance of locality value as an integral indicator of the quality of life in a specific region

MGR. JITKA KOMINÁČKÁ, PH.D.¹ - LADISLAV KOMINÁČKÝ²

¹*B.I.B.S., a. s. – soukromá vysoká škola* ¹*B.I.B.S., a. s. - private university*

²*Odbor životního prostředí a územního plánování* ²*Dep. of Environment and Landscape planning*
Městský úřad Kyjov *Municipal Authority of Kyjov*

Anotace: Součástí územního kapitálu specifického regionu jsou specifické hodnoty. Význam hodnot se v průběhu času mění. Změny hodnot jsou důsledky aktivního rozhodování obyvatel a promítají se do různých rozvojových dokumentů. Rychlost změn specifických hodnot je odvislá od míry shody expertního

a místního chápání významu hodnot. Realita významu je ovlivněna úrovní vychýlení ve prospěch jedné nebo druhé názorové (interpretací) skupiny. Metodou indukce obsahu a vlivu historických rozvojových dokumentů a zúčastněným pozorováním dospějeme k faktu, že ke změně významu specifické hodnoty dochází za určitých okolností. Znalost okolností je důležitá pro vyjádření předpokladů nezbytných pro harmonické naplnění potřeb člověka ve specifickém místě a pro dosažení co nejvyšší míry objektivizace nejpříznivějších podmínek života v území. Pochopené okolnosti jsou pojmenovány a demonstrovány na pozadí Heideggerova termínu součtveří. Přiblížení se k vyjádření a pochopení okolností, které způsobují proměny specifických hodnot ve specifické lokalitě a mají vliv na kvalitu života specifického regionu, je cílem tohoto příspěvku.

Klíčová slova: uspokojení, specifické území, hodnota, územní kapitál, kvalita života

Annotation: Specific values are the part of a territorial capital of specific region. The importance of values varies with time. The changes of values are the consequences of the active inhabitants' decision and they are reflected in various development documents. The speed of changes of specific values depends on the degree of consensus of expert and local understanding of importance of values. The reality of meaning is affected by the deflection of the favor of one or other of opinion (interpretative) group. By using the methods of induction of content and influence of historical development documents and participant observation we will grow up to the fact that a change in the meaning of specific values occurs under certain circumstances. Knowledge of the circumstances is important for expression that are necessary for the harmonious fulfillment of human needs in a specific location and for achieving highest possible degree of objectification the most favorable conditions of life in the territory. Understanding the circumstances are named and demonstrated against the background of Heidegger's term fourfold. The aim of this article is getting closer to expression and understanding of the circumstances that cause the transformation of the specific values in the specific territory and have an influence on quality of life in a specific region.

Key words: satisfaction, specific territory, value, territorial capital, quality of life

JEL classification: R58, R52

REGIONÁLNÍ PRODUKTIVITA PRÁCE V ČESKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ

Regional labour productivity in Czech agriculture

**RNDR. JAN ŽENKA, PH.D. - RNDR. PETR ŽUFAN, PH.D. - MGR. ONDŘEJ SLACH, PH.D. -
MGR. LUDĚK KRTIČKA - Bc. ADAM PAVLÍK**

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Ostravská univerzita v Ostravě*

*Dep. of Human Geography and Reg. Development
Faculty of Natural Sciences
University of Ostrava in Ostrava*

Anotace: Hlavním cílem článku je vysvětlit regionální rozdíly v produktivitě práce v zemědělství na území Česka. Analyzovali jsme vztah mezi regionální produktivitou práce v zemědělství a přírodními podmínkami, fragmentací zemědělské půdy, urbanizačními úsporami a velikostní strukturou farem jako ukazatelem vnitřních úspor z rozsahu. Lze rozlišit dvě základní dimenze fragmentace zemědělské půdy – fragmentaci využití půdy a fragmentaci vlastnictví. Fragmentace vlastnictví nemusí vždy negativně ovlivňovat produktivitu práce v zemědělství, neboť zemědělskou půdu je možné na základě pronájmu zcelit do větších parcel. Farmáři hospodáří na pronajaté půdě však v průměru dosahují nižší produktivity práce než farmáři obdělávající půdu ve svém vlastnictví. Zjistíme, zda se vyšší průměrná velikost a pravidelnější tvar parcel pojí s vyšší mikroregionální produktivitou práce v zemědělství navzdory negativnímu efektu pronájmu zemědělské půdy. Potvrdili jsme pozitivní statistický vztah mezi velikostí parcel a produktivitou zemědělství, přičemž efekty urbanizačních úspor a velikostní struktury farem se ukázaly jako nesignifikantní.

Klíčová slova: produktivita zemědělství, fragmentace zemědělské půdy, nemetropolitní regiony, Česko

Annotation: The main aim of this paper is to explain regional differences in agricultural labour productivity in Czechia. We asked if there is a relationship between regional agricultural labour productivity and natural

conditions, farmland fragmentation, urbanization economies related to urban scale and farm size structure as a proxy for internal scale economies. Two basic dimensions of farmland fragmentation were distinguished - land-use fragmentation and ownership fragmentation. Ownership fragmentation does not necessarily lower agricultural productivity, because farmland land can be consolidated through lease agreements into larger plots. Farmers operating on rented land tend to be, however, less productive than farmers operating on their own land. We ask if larger size and more regular shape of plots is related to higher agricultural labour productivity at micro-regional level despite the negative effects of land tenure. Positive effects of plot size and natural conditions on microregional agricultural labour productivity were found, while the effects of urban scale and farm size structure were found statistically non-significant.

Key words: agricultural productivity, farmland fragmentation, non-metropolitan regions, Czechia

JEL classification: Q15, R12, R14

EKOLOGICKÁ STOPA A EKONOMICKÝ RŮST: PLATÍ ENVIRONMENTÁLNÍ KUZNETSOVA KŘIVKA?

The ecological footprint and economic growth: is valid the environmental Kuznets curve?

ING. DOMINIKA TÓTHOVÁ¹ - ING. JAN TURČÍNEK, Ph.D.²

¹*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

¹*Dep. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

²*Ústav Informatiky
Provozně ekonomická fakulta
Mendelova univerzita v Brně*

²*Department of Informatics
Faculty of Business and Economics
Mendel University in Brno*

Anotace: Tématem tohoto článku je vztah mezi ekonomickým růstem a zátěží životního prostředí, který je zkoumán prostřednictvím environmentální Kuznetsovy křivky (EKC). Cílem je zjistit platnost EKC, jejíž průběh tvoří obrácená U-křivka pomocí vztahu dvou indikátorů: HDP na osobu a ekologická stopa. Metoda je založena na analýze empirických dat 147 států světa organizace Global Footprint Network za rok 2011 prostřednictvím regresního modelu nejmenších čtverců (OLS) pro lineární a kvadratické proložení. Prostřednictvím této tzv. cross-country analýzy nebyla platnost environmentální Kuznetsovy křivky prokázána, jelikož průběh kvadratické funkce byl po celou dobu monotónně rostoucí. Výsledky jsou komparovány s obdobnou studií analyzující data z roku 2001, která přinesla podobné závěry.

Klíčová slova: ekologická stopa, ekonomický růst, environmentální Kuznetsova křivka

Annotation: The topic of this article is the relationship between economic growth and environmental pressure that is examined through the environmental Kuznets curve (EKC). The aim is therefore to determine the validity of EKC, as U-inverted relationship between two indicators: per capita GDP and ecological footprint. The method is based on analysis of empirical data of Global Footprint Network of 147 countries worldwide in 2011. We perform Ordinary Least Square regression analysis (OLS) on linear and quadratic function. Our Cross-country analysis does not show evidence of environmental Kuznets curve, because the quadratic function was at all GDP levels monotonically increasing. The results are compared with a similar study analysing data from 2001 that brought similar conclusions.

Key words: ecological footprint, economic growth, environmental Kuznets curve

JEL classification: Q56

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ JAKO „TÉMA“ ROZVOJOVÝCH STRATEGIÍ NAŠICH MĚST A OBCÍ

Environment protection as a topic of our municipalities' strategic development plans

DOC. ING. ARCH. VLADIMÍRA ŠILHÁNKOVÁ, PH.D. - MGR. MICHAEL PONDĚLÍČEK, PH.D.

Katedra regionálního rozvoje Department of Regional Development
Vysoká škola regionálního rozvoje College of Regional Development

Anotace: Otázky tvorby strategických rozvojových dokumentů jsou v České republice stále v centru diskusí odborníků – teoretiků i představitelů veřejné správy, od státní až po místní úroveň. Práce si pokládá dvě výzkumné otázky, a to (1) zda existuje vazba mezi cíli stanovenými na národní úrovni a cíli lokálními a (2) zda místně stanovené cíle odpovídají skutečné místní situaci, které sleduje na otázkách spojených s ochranou životního prostředí. Metodickým přístupem práce je analýza náhodně vybraného souboru strategických rozvojových dokumentů měst a obcí v České republice a komparace jejich výsledků s dokumenty na národní úrovni, a za druhé porovnání s relativně objektivním ukazatelem stavu životního prostředí v obcích, jímž je koeficient ekologické stability (KES). Zjištění pak ukazují na fakt, že téměř jedna třetina strategických plánů na místní úrovni se otázkám jedné z hlavních strategických priorit státu – ochraně životního prostředí, nevěnuje vůbec. Na položenou výzkumnou otázku „zda existuje vazba mezi cíli stanovenými na národní úrovni a cíli lokálními“, je tedy možno odpovědět pouze nejednoznačně, neboť tato vazba zjevně existuje, nicméně její „síla“ je značně menší, než by se předpokládalo a dále, že zjevně ani neexistuje korelace mezi reálnou kvalitou životního prostředí v sídle a množstvím cílů, které se ve strategii obce této problematice věnují.

Klíčová slova: strategické plánování, obec, město, životní prostředí

Annotation: Issues of the creation of strategic development documents remain in the Czech Republic at the centre of discussions by experts – theoreticians as well as representatives of public administration ranging from the national to local level. The thesis focuses on two research questions, specifically (1) if there is a link between targets set on the national level and the local targets and (2) whether the locally set targets correspond to the actual local situation, monitored on the issues connected with environmental protection. Methodologically, the thesis has made use of an analysis of a randomly selected set of strategic development documents of towns and municipalities in the Czech Republic and a comparison of their results with the national level documents, and secondly it was an observation with a relatively objective indicator of the environmental situation in the municipalities, which is the ecological stability coefficient (ESC). The findings indicate the fact that almost one third of strategic plans on the local level pay no attention whatsoever to one of the major strategic priorities of the country – environmental protection. Therefore, in response to the research question “if there is a link between targets set on the national level and the local targets”, one can give only an ambiguous answer, because clearly there is some link, but its strength is considerably smaller than expected and furthermore quite evidently there is no correlation between the real quality of the environment in a municipality and the quantity of targets focusing on these issues in the municipal strategy.

Key words: strategic planning, town, city, environment protection

JEL classification: R58

VYBRANÉ LOKALITY ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ ZÁPADNÉHO SLOVENSKA AKO LIMITUJÚCE FAKTORY REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Selected localities of environmental loads of Western Slovakia as limiting factors of regional development

PROF. PHDR. RNDR. MARTIN BOLTÍŽIAR, PHD.¹ - PROF. RNDR. EVA MICHAELI, PHD.² -
RNDR. VLADIMÍR SOLÁR, PHD.² - RNDR. MONIKA IVANOVÁ, PHD.²

¹*Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

¹*Depart. of Geography and Regional Development
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra*

²*Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky
Fakulta humanitných a prírodných vied
Prešovská univerzita v Prešove*

²*Depart. of Geography and Applied Geoinformatics
Faculty of Humanities and Natural Sciences
Prešov University in Prešov*

Anotácia: Regionálny rozvoj je vnímaný v ekonomickej literatúre ako ekonomický rast prezentovaný v pozitívnom slova zmysle. Zvyčajne to predstavuje zvýšenie ekonomických ukazovateľov a životnej úrovne obyvateľstva. Hospodársky rast však nemusí nutne byť spojený s rozvojom regiónov, aj keď tento nie je možné si predstaviť bez neho. Regionálny rozvoj každého regiónu musí byť založený aj na kvalite životného prostredia, ktoré okrem iného má vplyv aj na kvalitu života obyvateľov. Jedným z negatívnych aspektov, sú aj environmentálne záťaž. Cieľom príspevku je podrobnejšia charakteristika vybraných lokalít environmentálnych záťaž Západného Slovenska, ktoré predstavujú významné limitujúce faktory regionálneho rozvoja. Analytické údaje o vybraných záťažach sme získali na základe terénneho výskumu, analýzou leteckých snímok, ako aj z literárnych a iných prameňov a neposlednom rade aj z interview. Uvedenie podrobnejších výsledkov je obmedzené rozsahom príspevku. Riešenie problematiky environmentálnych záťaž v Slovenskej republike spomaľuje absencia zákona, nedostatok finančných prostriedkov, jednoznačne neurčená zodpovednosť za environmentálne záťaž, a vysoký počet lokalít. Environmentálne záťaž nebude možné riešiť bez krytia výdavkov z európskych fondov prostredníctvom OP ŽP a zo štátneho rozpočtu. Riešenie celej problematiky bude však dlhodobou záležitosťou a predpokladá sa, že bude trvať do roku 2030. Rok 2027 by mal byť cieľovým rokom sanácie najrizikovejších environmentálnych záťaž, čo vyplýva z aplikácie povolených výnimiek, napr. Rámцovej smernice EÚ o vode, podľa ktorej musia členské štáty dosiahnuť dobrý stav kvality povrchových a podzemných vôd.

Kľúčové slová: environmentálne záťaž, životné prostredie, regionálny rozvoj, rekultivácia, Západné Slovensko

Annotation: Regional development is perceived in economic literature as the economic growth presented in a positive sense. Economic growth does not necessarily have to be associated with the development of regions, although it is hard to imagine the latter without the former. Regional development of any region must be based on the quality of the environment which influences, among other areas, the quality of the life of inhabitants. The negative aspects of the regional development include also environmental loads. The aim of this paper is to provide detailed characteristics of the environmental loads in the Western Slovakia, which present limiting factors of regional development. The analytic data about the selected environmental loads have been obtained from field research, analysis of aerial photographs, as well as bibliography and other resources, and last but not least from interviews. The level of detail of the presented results is, however, limited by the extent of the paper. Management of the issue of environmental loads in the Slovak Republic is being slowed down due to the absence of legislation, lack of financial resources, failure to clearly assign responsibilities for environmental loads, and high number of localities. Solving the issue of environmental loads in the territory of Slovakia will not be possible without financial support of European funds by means of Operational Programme for Environment and from the state budget. However, the solution to the whole issue will be a long-term matter and it is assumed to last until 2030. The year 2027 is the target year for sanitation of the most risky environmental loads resulting from the application of allowed exceptions, e. g. EU general directive on water according to which the member states must reach good quality of surface and underground waters.

Key words: environmental loads, environment, regional development, recultivation, Western Slovakia

JEL classification: Q53

BIOMASS USAGE AND ITS IMPACTS ON RURAL DEVELOPMENT

Dopady využívania biomasy na rozvoj vidieka

ING. STANISLAV KOLOŠTA, PhD. - ING. FILIP FLAŠKA, PhD.

*Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja
Ekonomická fakulta*

*Dep. of Public Economy and Regional Development
Faculty of Economics*

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Matej Bel University in Banská Bystrica

Annotation: Biomass local production systems could be seen as an appropriate alternative that can contribute to solve socio-economic problems especially of rural regions. The operational framework for biomass local production systems in Slovak rural areas is missing. The main aim of this paper is to make general proposal of biomass local production system and write about its impacts on rural development. From methodological point of view we used deductive approach. Official statistical data from Eurostat and Statistical office of Slovak republic were used and we realized personal interviews with managers and employees of entities with biomass heating systems in rural areas of Banská Bystrica region. The article includes remarks about impacts and effects of biomass usage. The article brings practical experiences of rural biomass local production system in Banská Bystrica region.

Key words: biomass, rural areas, development, local production systems

Anotace: Lokálne produkčné systémy (LPS) zamerané na využitie biomasy môžu predstavovať vhodnú alternatívu, ktorá môže byť nápomocná pri riešení sociálno-ekonomických problémov najmä vidieckych oblastí. Rámcová osnova lokálneho produkčného systému zameraného na biomasu na Slovensku chýba. Cieľom článku je navrhnúť všeobecný rámec takéhoto LPS a popísať jeho vplyv spolu s dopadmi využívania biomasy na vidiecky rozvoj. Využíva najmä metódu dedukcie a čerpá z oficiálnych štatistické údaje Eurostatu a Štatistického úradu SR. Výsledky príspevku vychádzajú tiež z osobných rozhovorov uskutočnených s manažermi a pracovníkmi vykurovacích systémov na biomasu vo vidieckych oblastiach Banskobystrického regiónu. Článok tiež prináša praktickú schému vidieckeho LPS zameraného na biomasu v regióne Banská Bystrica.

Klíčová slova: biomasa, vidiecke oblasti, rozvoj, lokálny produkčný systém

JEL classification: O13, O18

WATER MANAGEMENT PROJECTS IN THE CONTEXT OF EUROPEAN LEGISLATION

Vodohospodárské projekty v kontextu evropskej legislatívy

ING. VERONIKA ŠRANKOVÁ

*Katedra regionálnej ekonomie a správy
Ekonomicko-správni fakulta
Masarykova univerzita*

*Dep. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Annotation: One of the main causes of water pollution is wastewater discharged from point sources. Quality of water is related to the protection of waters in accordance with the Council Directive 91/271/EEC concerning urban wastewater treatment until the year 2010. Despite the efforts to support water projects from the Structural Funds, the requirements, resulting from the Czech legislation and European legislation, were still not met. The article analyzes the agglomerations, which do not meet the requirements of the European legislation, and the applicants for the structural assistance. The objective is to determine to what

extent the projects financed from the Structural Funds satisfied the conditions of European legislation in regions of the Czech Republic. The comparative analysis uses the primary data from the information system of the operational programs in the programming period 2007 – 2013 and the secondary data from Ministry of Environment of the Czech Republic. The results indicate that some agglomeration still unsolved their urban wastewater treatment, some of them in size over 10 000 PE (population equivalent).

Key words: waste water treatment, European legislation, European Funds, environment, NUTS 3 regions

Anotace: Jednou z hlavních příčin znečištění vod je vypouštění odpadních vod z bodových zdrojů. S kvalitou vody souvisí i naplnění ochrany vod v souladu se směrnicí Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod do roku 2010. Navzdory úsilí o podporu vodohospodářských projektů ze strukturálních fondů, podmínky vyplývající z české a evropské legislativy stále nejsou splněny. Článek analyzuje aglomerace, které nesplňují podmínky evropské legislativy a uchazeče o strukturální pomoc. Cílem je určit, do jaké míry naplňují projekty financované ze Strukturálních fondů podmínky evropské legislativy v regionech České republiky. Komparativní analýza využívá primární data z informačního systému operačních programů v programovacím období 2007 - 2013 a sekundární data z Ministerstva životního prostředí ČR. Výsledky ukazují, že některé aglomerace mají stále nevyřešené čištění městských odpadních vod, přičemž některé z nich jsou o velikosti nad 10 000 ekvivalentních obyvatel.

Klíčová slova: čištění odpadních vod, evropská legislativa, Evropské fondy, životní prostředí, kraje ČR

JEL classification: Q53, R58

SEVEROČESKÝ HNĚDOUHELNÝ REVÍR A JEHO EKONOMICKÁ, SOCIÁLNÍ A EKOLOGICKÁ NESTABILITA

North Bohemian brown coal district and its economic, social and environmental volatility

ING. BOHUMIL KURKA - DOC. RNDR. JOSEF KUNC, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Dep. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace: Cílem příspěvku je analyzovat a zhodnotit socioekonomická a environmentální rizika současného stavu a budoucího možného vývoje největší těžební oblasti v České republice, Severočeského hnědouhelného revíru (SHR), a to ve vazbě na zásadní a aktuální problém prolomení či neprolomení územní ekologických limitů těžby. Metodicky je příspěvek založen na socioekonomické, komparativní a statistické analýze dostupné odborné literatury, zdrojů, pramenů a dat, interpretaci informací, syntéze a zobecnění poznatků. Je zřejmé, že těžba v SHR má svůj vrchol již za sebou, je v útlumu, což však neznamená, že její význam je či v brzké době bude zanedbatelný. Těžební průmysl zde má hluboko zapuštěné kořeny a je s celým krajem úzce svázán. A bude to opět člověk, který rozhodne o podobě rozvolnění tohoto těsného vztahu. Nyní diskutované územní limity a jejich eventuální prolomení určí, jak pozvolný bude útlum těžby a silně budou další ekonomické, sociální a environmentální dopady, které je možné pozorovat již od 90. let minulého století. Je téměř jisté, že těžební aktivita v regionu se bude počítat na desetiletí, je však i možné, že se v revíru bude těžít ještě za sto let. Ať už tomu bude jakkoli, bude se jednat o poslední kapitolu této významné etapy historie regionu. Na jejím konci započne etapa nová, pravděpodobně zcela odlišná a snad i lepší pro místní obyvatele i celý region.

Klíčová slova: Severočeský hnědouhelný revír, ekonomická, sociální a ekologická nestabilita, územní limity těžby, dopady na region

Annotation: The aim of this paper is to analyze and evaluate the socio-economic and environmental risks of the current situation and the possible future development of the largest mining areas in the Czech Republic, especially the North Bohemian brown coal district, in the relation to the crucial and actual issue of the breaking of the territorially based, environmental limits of mining. The contribution is methodically based on the socio-economic, comparative and statistical analysis of the available literature, references, sources of data, interpretation of information, synthesis and generalization of knowledge. It is clear that the peak of the

mining in SHR is behind us and it is in decline. But it does not mean that its meaning will be negligible in the near future. In this district, the mining industry has the deep roots and it is closely related to the entire region. And it will be again the man who will decide to break this tight relationship. Presently discussed territorial limits and their eventual breaking determine how slow will be the decline of mining and how strong will be the further economic, social and environmental impacts, which can be seen from the 90s of the last century. It is almost certain that the mining activity in the region will count with decades, but it is also possible that the mining in the district will benefit even in a hundred years. Whatever it is though, it will be the last chapter in this important period of the history of the region. A new phase begins at the end of this period, probably quite different and perhaps better for the local residents and the entire region.

Key words: North Bohemian brown coal district, economic, social and environmental volatility, territorial mining limits, impacts on region

JEL classification: J21, L71, Q41, Q56

PODPORA UDRŽITELNÉ DOPRAVY A CYKLODOPRAVY V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014–2020: PŘÍLEŽITOSTI A BARIÉRY

Promoting sustainable and bicycle transportation in the programming period 2014–2020: opportunities and barriers

MGR. TOMÁŠ MERTA

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Ostravská univerzita v Ostravě*

*Dep. of Human Geography and Reg. Development
Faculty of Science
University of Ostrava in Ostrava*

Anotace: Příspěvek se zabývá v současnosti aktuálním tématem, kterým je programové období 2014–2020, v němž je nově pro Českou republiku na projekty přispívající k udržitelné dopravě alokováno více než 100 mld. Kč, z toho řádově několik desítek miliard na udržitelnou městskou mobilitu. Článek je rozdělen do několika dílčích částí, jejichž cílem je vysvětlit problematiku udržitelné dopravy a identifikovat dotačních příležitostí na podporu udržitelné dopravy v České republice. Součástí příspěvku je vyhodnocení mapování absorpční kapacity realizované jednotlivými sekretariáty Regionální stálé konference v listopadu a prosinci 2015, jež má demonstrovat zájem obcí o projekty spojené s udržitelnou dopravou – terminály a cykloprava, a které by, pokud budou realizovány, mohly výrazně přispět k udržitelné mobilitě v dotčených obcích. Příspěvek se zároveň snaží identifikovat možné bariéry pro potenciální zájemce o dotace v právě probíhající (tj. jaro 2016) výzvě č. 18 Podpora bezpečnosti dopravy a cyklopravy. Z mapování absorpční kapacity byly zjištěny zajímavé skutečnosti a to takové, že v krajích jsou ve výzvách ve specifickém cíli 1.2: Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy plánovány projekty za přibližně 17 mld. Kč, a že mezi jednotlivými kraji existují značné rozdíly, z čehož vyplývá i odlišná připravenost obcí a krajů na nové dotační období.

klíčová slova: udržitelná doprava, udržitelná mobilita, Evropská unie, operační program, dotace, absorpční kapacita, cykloprava

Annotation: The paper deals with the present topic, which is the programming period 2014-2020. For the projects contributing to sustainable transportation and sustainable urban mobility is allocated approximately several tens of billions Czech crowns in the Czech Republic. The article is divided into few sections aiming to explain the issue of sustainable transportation and to identify grant opportunities to support sustainable transportation in the Czech Republic. One of the goals of this paper is to evaluate the mapping of absorption capacity realized by the individuals secretariats of so called "Regional permanent conferences" in November and December 2015. Results of survey demonstrate the interest of municipalities on projects related to sustainable transport – terminals and bicycle transportation, which could, if implemented, significantly contribute to sustainable mobility in the affected municipalities. The paper also seeks to identify possible barriers for potential applicants for subsidies in the current (ie. Spring 2016) call no. 18: Promoting traffic safety and bicycle transportation safety. The mapping of absorption capacity found some interesting facts, for example that in the regions are in the specific objective 1.2: "Increase in share of sustainable forms of

transport" planned projects worth about 17 billion CZK, and that there are significant differences between individual regions, from which we can deduce the readiness of municipalities and regions in the new subsidy period.

Key words: sustainable transportation, sustainable mobility, European Union, operational program, subsidies, absorption capacity, bicycle transportation

JEL classification: R40

LONG RUN IMPACTS ASSESSMENT OF PLANNED KEY ROAD CONNECTION BETWEEN AUSTRIA AND THE CZECH REPUBLIC

Hodnocení dlouhodobých dopadů plánovaného klíčového silničního spojení mezi Rakouskem a Českou republikou

DOC. RNDR. MILAN VITURKA, CSc. - ING. PETR HALÁMEK, Ph.D. -
ING. VILÉM PAŘIL, Ph.D.

Katedra regionální ekonomie a správy Dep. of Regional Economics and Administration
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Administration
Masarykova univerzita Masaryk University

Annotation: Cílem tohoto článku je představit metodu hodnocení investičních projektů na případu dopravní infrastruktury jako komplementární nástroj k CBA, HDM4 nebo EIA. Tato metoda je založena na pěti kritériích, a to integrace, stimulace, relevance, užitečnost a udržitelnost. Metoda je aplikována na hodnocení silničního spojení mezi Vídní a Brnem jako jednoho z klíčových spojení ČR a Rakouska (plánované či ve výstavbě). Výsledky korespondují nejvýznamněji s kritériem integrace, dále pak relevance, užitečnosti a udržitelnosti. Naopak kritérium stimulace se jeví jako nevýznamné.

Key words: doprava, hodnocení projektů, socio-ekonomické dopady

Anotace: The goal of this paper is to present evaluation method of investment projects in case of transport that is complementary to currently used CBA methods, HDM4 or environmental impact assessment. This method is based on five criteria of integration, stimulation, relevance, usefulness and sustainability. This methodology is applied on the assessment of express road connection between Wien and Brno as one of two core transport connections between Austria and the Czech Republic (planned or under construction). The results correspond to importance of integration criterion and to the criteria of relevance, usefulness and sustainability. On the contrary the criterion of stimulation is not significant in this case.

Klíčová slova: transport, project assessment, socio-economic impacts

JEL classification: O18, R42

STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ ČESKÝCH OBCÍ A MĚST

Strategic planning of Czech municipalities and towns

DOC. RNDR. JIŘÍ JEŽEK, Ph.D.

Katedra geografie Department of Geography
Fakulta ekonomická Faculty of Economics
Západočeská univerzita v Plzni University of West Bohemia in Pilsen

Anotace: Cílem příspěvku je analýza postojů představitelů českých obcí a měst ke strategickému plánování. Výkladový rámec příspěvku vytváří současná evropská diskuse o společenském postavení strategického plánování a o hledání cest, jak integrovat dva protichůdné plánovací modely: integrované rozvojové plánování („comprehensive planning“) a plánovací inkrementalismus („disjointed incrementalism“).

Výzkum ukázal, že v České republice převažuje instrumentální chápání strategického plánování jako racionálního procesu, jehož cílem je nalezení optimálního souboru opatření, vedoucích k naplnění stanovených cílů. Pouze cca 20 % respondentů vnímá procesní a politický charakter strategické plánování a zastává názor, že dnes není možné plánovat tak, jako v období plánovací euforie a že je nutné hledat plánovací postupy, které zvýší akceschopnost a prosaditelnost strategických plánů. Vnímají především moderační, komunikační a informační úlohu strategického plánování. Obecně v České republice existuje skepse vůči plánovitým a strategickým přístupům, což se odráží v tom, že města a obce sice plánují, ale často pouze formálně.

Klíčová slova: strategické plánování, modely strategického plánování, vnímání, obce a města, Česká republika

Annotation: The aim of the paper is to analyze the attitudes of representatives of Czech municipalities and towns to strategic planning. The explanatory framework of the paper creates the current European debate about the social status of strategic planning and about finding ways how to integrate the two opposing planning models: "Comprehensive planning" and "disjointed incrementalism". Research has shown that in the Czech Republic there prevails instrumental understanding of strategic planning as a rational process which aim is to find the optimum set of measures leading to the fulfillment of the set objectives. Only 20 % of respondents perceives procedural and political nature of strategic planning and considers that today it is not possible to plan in such a way as during the planning euphoria and it is necessary to seek planning procedures to increase agility and enforceability of the strategic plans. They mainly perceive moderation, communication and information role of strategic planning. Generally, there is a skepticism in the Czech Republic towards planned and strategic approaches what is reflected in the fact that although cities and municipalities plan, but often only formally.

Key words: strategic planning, strategic planning models, perception, municipalities and towns, Czech Republic

JEL classification: R58

ROZVOJOVÝ PLÁN MĚSTA POHOŘELICE: KRITICKÁ REFLEXE

Pohořelice city development plan: critical reflection

MGR. JAKUB JAŇURA

*Geografický ústav Department of Geography
Přírodovědecká fakulta Faculty of Science
Masarykova univerzita Masaryk University*

Anotace: Strategické plánování rozvoje obcí a měst se stalo standardním postupem a často i nutným podkladem k prokázání koncepčnosti nejrůznějších aktivit, které se posléze stávají předmětem žádostí o dotační podporu. Cílem tohoto příspěvku je kritická reflexe tvorby a výsledků Programu rozvoje města Pohořelice, na jehož vzniku se autor spolupodílel. Metodickou oporu k tomu poskytuje stávající báze, z níž vychází produkce rozvojových dokumentů v našem prostředí a také teoretická základna sociálně-kritických geografii. Tato východiska slouží jako podklad pro diskuzi postupu a výstupů tvorby konkrétního dokumentu. Dále jsou rozebírány i některé ze zkušeností, které proces tvorby provázely a mohly by se zdát do jisté míry nestandardní. Analyzovaný program rozvoje města vychází ze současných postupů a metodicky reflektuje aktuální diskurz rozvoje, má tak potenciál stát se zásadním a zároveň jednotícím činitelem ve městě. Avšak i na základě hodnocení úrovně motivace zadavatele, participace a též informovanosti veřejnosti hrozí, že svůj potenciál nenaplní.

Klíčová slova: rozvoj, plánování, město, kritika

Annotation: Strategical development planning of municipalities and cities became a standard practice and often a compulsory base to verify the level of conceptual integration of various activities before applying for subsidies. Presented text reflects the process of creation and overall results of Development Programme of Pohořelice city on which the author has contributed. This paper is methodologically based on current

informational grounds linked with the production of developmental documents in the Czech environment and also on the theoretical field of socio-critical geographies. Consequently, there follows the discussion of this particular document and its specific issues. Proposed city development programme meets the needs of current approaches and retains the potential to become an important and also unifying element of city development. However according to the evaluation of motivation, participation and also the level of knowledge of interested actors, there is a risk that the potential of document will not be realized.

Key words: development, planning, city, critic

JEL classification: R58, O18, O20, B54

PRÍČINY A ŘEŠENÍ ZMENŠOVÁNÍ MĚST

Causes and solving of shrinking cities

ING. ZDENĚK ŠILHAN¹ - RNDR. HANA SVOBODOVÁ, PH.D.² - ING. JAN BINEK, PH.D.³

¹*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

¹*Dep. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

²*Katedra geografie
Pedagogická fakulta
Masarykova univerzita*

²*Department of Geography
Faculty of Education
Masaryk University*

³*GaREP, spol. s r.o.* ³*GaREP, Ltd.*

Anotace: Cílem příspěvku je stanovit nejvýznamnější socioekonomické příčiny, které vedou ke zmenšování měst a navrhnout nástroje, s jejichž pomocí města mohou předcházet nebo řešit zmenšování. Pro dosažení cíle je nejprve za pomoci kvantitativní analýzy dat identifikován soubor 111 měst, který je dále typologizován. Posléze je expertně, na základě souboru kvalitativních a kvantitativních informací vybráno osm měst, ve kterých jsou provedeny semistrukturované rozhovory s hlavními aktéry města z veřejné, ekonomické a sociálně-kulturní sféry. Výsledky jsou ověřeny prostřednictvím DELPHI panelu, kterého se zúčastnili vybraní zástupci z identifikovaných měst a odborníci z univerzit. Výsledkem je stanovení příčin zmenšování vybraných měst a návrhy k předcházení a řešení důsledků jejich zmenšování, což může pomoci řešit zmenšování nejen vybraných měst ale i měst s podobnými problémy.

Klíčová slova: město, zmenšování, aktér, opatření

Annotation: This paper aims to determine the most important socio-economic causes leading to the shrinking of cities and to propose the tools, which should help to prevent or to solve the shrinking of cities. To achieve the objective, a set of 111, further typologized, towns is identified by the quantitative data analysis. On the basis of the expert examination of the qualitative and quantitative information, the 8 cities are selected. The semi-structured interviews with the main players in the city from the public, economic and socio-cultural spheres were conducted in these cities. The results are verified through DELPHI panel, where the selected representatives of the identified cities and the experts from the universities were participated. The result determines the causes of the shrinking of the selected cities and the proposals to prevent and to solve the consequences of the shrinking. These conclusions may help to solve the shrinking in the selected cities and also in the cities with the similar problems.

Key words: city, shrinking, actor, measure

JEL classification: O12, X12

PŘÍNOSY BENCHMARKINGU PRO ÚŘADY MĚST V ČR

Benefits of benchmarking for town authorities in the Czech Republic

ING. SVATAVA NUNVÁŘOVÁ, PH.D.

Katedra regionální ekonomie a správy *Dep. of Regional Economics and Administration*
Ekonomicko-správní fakulta *Faculty of Economics and Administration*
Masarykova univerzita *Masaryk University*

Anotace: Článek se zabývá benchmarkingem a jeho použitím pro zlepšování řízení veřejných organizací. Nejdříve je uveden obecný rámec změn prováděných ve veřejné správě s důrazem na aplikaci metod dříve známých ze soukromého sektoru. Zvyšování kvality veřejných služeb a úspory veřejných prostředků pak přináší i volbu nových metod. Benchmarking patří mezi jednu z metod zvyšování kvality veřejné správy, používaného v ČR zejména obcemi od roku 2000. Cílem článku je identifikovat jaké přínosy použití benchmarkingu vnímají zkoumané subjekty a jejich vývoj v čase. Výzkum byl prováděn v letech 2005 a 2013 u městských úřadů v ČR. Výzkum byl uskutečněn formou dotazníkových šetření a polostrukturovaných rozhovorů. Z výzkumu vyplývá, že nejčastějším přínosem použití benchmarkingu je samotná možnost srovnání a tedy zjištění vlastní pozice oproti pozici ostatních a z toho plynoucí možnost využití dobrých praxí a čerpání ze zkušeností, námětů a nápadů jiných subjektů a možná aplikace jimi vyzkoušených a osvědčených postupů. Benchmarking je oceňovanou možností vedoucí ke zlepšování řízení organizace, jejího výkonu i realizaci úspor.

Klíčová slova: benchmarking, veřejná správa, městské úřady, kvalita

Annotation: The article deals with the application of the benchmarking in the order to improve the management of the public organizations. First, the general framework of the implementation of the changes in the public administration is introduced, with an emphasis on the application of the methods, previously used in the private sector. The improvement of the quality of the public services and the savings of the public funds introduced new methods for the management of the public administration. The benchmarking is one of the methods to improve the quality of the public administration. In the Czech Republic, it has been mainly used in municipalities since 2000. The aim of this article is to identify the benefits of the use of benchmarking and their perception by the researched subjects (municipal authorities) and their development in time. The research was conducted in 2005 and 2013 in the municipal offices in the Czech Republic. The research is based on the questionnaires and interviews. The results show that the most common benefit of the use of benchmarking is the very possibility of comparison and thus a municipality is able to determine its own position compared to the others. This implicates the consequent possibility of using good practice and using experience, suggestions and ideas of others and the possible application of the verified procedures. The benchmarking is an opportunity leading to the improvement of the organization, its performance and savings implementation.

Key words: benchmarking, public administration, town authority, quality

JEL classification: H70, R50

CRITICAL SUCCESS FACTORS OF MUNICIPALITIES

Kritické faktory úspěchu obcí

DOC. ING. PETR ŘEHOŘ, PH.D.

Katedra řízení *Department of Management*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích *University of South Bohemia in České Budějovice*

Annotation: Each organization including a municipality consists of a special group of sources and abilities. They also need to follow their own special factors of success. In terms of identifying the specific qualities of the organization as a source of competitive advantage, the key success factors are the most relevant. These are key factors in a municipality in which it is necessary to achieve the desired outcomes for achieving the

objectives of a municipality and the fulfilment of its application. The problem of identifying key success factors and their further use will be discussed in this paper. The aim of the paper is to discuss the key success factors of municipalities. The methods of brainstorming group decision-making and 7-S were used.

Key words: success, factor, management, municipality, 7S

Anotace: Každá organizace i obec zahrnuje unikátní skupinu zdrojů a schopností, přičemž musí zároveň sledovat i své unikátní faktory úspěchu. Z hlediska identifikace specifických předností organizace jako zdroje konkurenční výhody mají největší význam tzv. klíčové faktory úspěchu. Jsou to klíčové faktory obce, ve kterých je nezbytně nutné dosáhnout žádoucích výsledků pro dosažení cílů dané obce a naplnění jejího uplatnění. Problémem identifikace klíčových faktorů úspěchu a jejich dalším využitím se bude zabývat článek. Cílem článku je zhodnotit kritické faktory úspěchu rozvoje obcí. Byla využita metoda 7S, při které byly charakterizovány faktory úspěchu pomocí studentského brainstormingu.

Klíčová slova: úspěch, faktor, management, obec, 7S

JEL classification: O18, R50

BONITA OBCE AKO ZRKADLO VZDELANIA (VZDELÁVANIA) JEJ PREDSTAVITEĽOV

Municipal creditworthiness as a mirror of education (training) of its representatives

PROF. ING. ELENA ŽÁRSKA, CSC.

*Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave*

*Depart. of Public Admin. and Region. Development
Faculty of National Economy
University of Economics in Bratislava*

Anotácia: Samospráva obcí musí reagovať na potreby nového prostredia, ktoré je determinované procesmi globalizácie, integrácie, informatizácie, demografického vývoja a potrebami udržateľnosti rozvoja. Zvládnuť pozíciu aktéra v týchto procesoch sa premieta do nárokov na kvalitu a efektívnosť výkonu miestnej samosprávy. Hodnotiť jej efektívnosť (výkonnosť) umožňuje bonita obce. Na dosiahnuté výsledky má vplyv legislatíva, model financovania, geografická a sídelná poloha obce ako externé faktory. K vnútorným faktorom patrí okrem iných aj kvalita (kvalifikovanosť a vzdelanie) volených a výkonných predstaviteľov obce. Príspevok sa zaoberá možnosťami a bariérami skúmania vzťahu medzi bonitou obce a dosiahnutým vzdelaním, resp. vzdelávaním predstaviteľov a zamestnancov samosprávy obce.

Kľúčové slová: bonita obce, miestna samospráva, vzdelanie, vzdelávanie

Annotation: Local governments must respond to the needs of the new environment, which is determined by the process of globalization, integration, informatization, demographic trends and the needs for sustainable development. Handling the position of the key player within these processes translates into demand for quality and efficiency of the performance of local government, while creditworthiness is a tool enabling evaluating the efficiency (performance). Results are influenced by legislation, funding models, geographical location of the settlement as external factors. Internal factors include, among others, the quality (qualifications and education) and elected executives of the municipality. The paper deals with the possibilities and barriers analyzing the relationship between the creditworthiness of the municipality and education or training of employees in local self government.

Key words: municipal creditworthiness, local government, education, training

JEL classification: H72, I29, R58

KONCEPT SMART CITIES V PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

The Smart Cities concept in the environment of the Czech Republic

ING. MARTIN MAŠTÁLKA, PH.D. - BC. MICHAEL VÁVRA

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Institute of Regional and Security Sciences

Fakulta ekonomicko-správní

Faculty of Economics and Public Administration

Univerzita Pardubice

University of Pardubice

Anotace: Koncept Smart Cities se začíná stále častěji objevovat i v prostředí českých měst. Z konceptu, který ještě před pár lety propagovaly především nadnárodní firmy, které se pokoušely tímto nástrojem uchytit na nově vznikajícím trhu technologií poskytovaných pro optimalizaci řešení správy technické infrastruktury, se tak snažily využít marketingové „Smart“ vlny, jenž se prohnala téměř celým světem. „Chytrá řešení“, která byla nabízena domácnostem, se tak v podobě nabídky těchto firem dostala na mnohem vyšší úroveň co do rozsahu, ale především co do objemu potenciálních investic. Cílem tohoto příspěvku je uvedení vybraných konceptů Smart Cities ze zahraničí i z České republiky a zároveň prezentace základních teoretických poznatků v této oblasti. Za tímto účelem byla provedena rešerše odborné a vědecko-populární literatury a vybrány praktické příklady měst aplikujících principy Smart City. Výsledkem prezentovaného výzkumu je teoretické ukotvení konceptu Smart Cities, které v České republice není v současné době ještě zcela ustálené.

Klíčová slova: Smart City, chytré město, infrastruktura, správa města, efektivní správa města

Annotation: Smart Cities concept does appear more often not only on the European but also on the national level. The Czech Republic is no exception. The concept was few years ago promoted mainly by international companies that provided technical solutions for the management of the cities' infrastructure. The tried to use advantages of the marketing „Smart“ wave that came to the society. Smart solutions started to be offered not only to households but also to city authorities. The aim of this paper is to present concept of the Smart Cities in methodological way and to present world and Czech examples of cities being involved into the concept. Therefore the research of the specialized and popular science literature had been done and were chosen and presented examples of cities implementing principles of the concept. The output of the research is the theoretical anchoring of the Smart City concept in the environment of the Czech Republic where the definition of the Smart City concept is not completely settled yet.

Key words: Smart Cities, infrastructure, city management, efficient city management

JEL classification: I31

MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE JAKO FAKTOR NÁKLADOVÉ EFEKTIVNOSTI A ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ

Intermunicipal cooperation as the factor of cost-efficiency and municipal waste management

MGR. ING. JANA SOUKOPOVÁ, PH.D.

Katedra veřejné ekonomie

Department of Public Economics

Ekonomicko-správní fakulta

Faculty of Economics and Administration

Masarykova univerzita

Masaryk University

Anotace: Mnoho veřejných služeb podléhá problémům spojených s nedostatečnou velikostí správního území a spolupráce obcí představuje možnost, jak tyto problémy vyřešit. Meziobecní spolupráce především díky úsporám z rozsahu představuje jednu z možností obcí, jak ušetřit náklady a zvýšit efektivitu vynakládaných veřejných prostředků. Cílem tohoto příspěvku je zhodnotit, zda výdaje na odpadové hospodářství obcí ovlivňuje meziobecní spolupráce jako taková nebo větší vliv na nákladovou efektivnost mají jiné faktory s ní spojené jako: forma spolupráce, management svozové společnosti či počet obcí zapojených ve spolupráci a velikost svozového území. Jako vzorek pro hodnocení byl vybrán Jihočeský území.

kraj díky tomu, že v něm obce v odpadovém hospodářství nejvíce spolupracují ze všech krajů a také nejdéle a jako metoda OLS regrese. Analýza byla provedena pro 668 obcí a rok 2014. Výsledky výzkumu ukázaly, že meziobecní spolupráce je skutečně významným faktorem nákladové efektivity, ale také se jako významná ukázala institucionalizaci meziobecní spolupráce a neočekávaně faktor vlivu většího města na řízení svozové společnosti.

Klíčová slova: meziobecní spolupráce, efektivnost, výdaje obcí na odpadové hospodářství

Annotation: Many public services are subject to the problems associated with the lack of size of the administrative territory and the cooperation of the municipalities is the option of how to resolve these issues. Intermunicipal cooperation thanks to economies of scale is one of the municipal choices how to save costs and increase efficiency issued by public funds. The aim of this paper is to evaluate whether the intermunicipal cooperation affects the municipal waste management expenditure or greater impact on cost-effectiveness have other factors associated with it like: a form of cooperation, management of the waste collection company, number of municipalities involved in cooperation and the size of the waste collection territory. The South Moravia region was chosen as the sample for the evaluation due to the fact that the municipalities cooperate in waste management most of all regions and also the longest and as the method was chosen OLS regression. The analysis was performed for 668 municipalities in 2014. The results of the research have shown that the intermunicipal cooperation is actually very important factor of cost-effectiveness, but results have also shown that institutionalization of cooperation is important and unexpectedly of the influence of big city on waste collection company management has been noted as very important factor.

Key words: intermunicipal cooperation, efficiency, municipal waste management expenditure

JEL classification: H72, H76, Q53, R58

PARTICIPATORY BUDGET OF WROCLAW AS AN ELEMENT OF SMART CITY 3.0 CONCEPT

DOROTA BEDNARSKA-OLEJNICZAK, PH.D.¹ - JAROSLAW OLEJNICZAK, PH.D.²

¹*Katedra Zarządzania Marketingowego*

¹*Department of Marketing Management*

²*Katedra Finansów*

²*Department of Finance*

Wydział Nauk Ekonomicznych

Faculty of Economic Sciences

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wrocław University of Economics

Annotation: The hereby article is targeted at the analysis of participatory budget's evolution for the city of Wrocław (WBO) within the context of this process being incorporated in the concept of Smart City. The research encompassed the principles of social consultations realized by Wrocław in the years 2013-2016. Furthermore, the results of voting in the individual conditions of WBO in terms of the number of voters and the structure of the selected projects. The analysis also covered the information concerning WBO and the "Smart City Wrocław" project included on internet websites of the city and within the strategies and programming documents. Key changes observed in the principles of forming WBO concerned the scale of the financed projects, increases of the scope of preparatory works, increase of the role of project leaders, strive for more even distribution of the realized projects within the area of the city, increase of citizen participation in the creation of projects through implementing alternative planning methods (i.e.. Citizen Labs). The conducted analysis revealed that WBO is not just an element of actions in the scope of social participation. It is also a uniquely important area of actions contributing to the formation of Smart City 3.0. Its form is subject to constant improvement thanks to efficient communication of the authorities and the inhabitants by means of a number of information channels (including innovative ones) and the analysis of the obtained through this information. These are essential both at the stage of picking up the ideas and their subsequent selection as well as realization assessment. The budget evolution is directed also at increasing activeness of the inhabitants within the regions which were so far characterized by their relative passivity. The basic determinants of changes are on one hand the postulates of activation of individual groups of inhabitants, while on the other hand, the search for optimum model of selection of projects which considers sustainable growth of the entire city.

Key words: Smart City, participatory budgeting, local government

JEL classification: H11, H76, O38

THE AVAILABILITY OF DATA ON MUNICIPAL ECONOMY – CONSEQUENCE OF THE GOVERNMENTAL ACCOUNTING REFORM

Dostupnost údajů o hospodaření obce – důsledek reformy účetnictví státu

ING. IRIS ŠIMÍKOVÁ, PH.D.

*Katedra financí a účetnictví Department of Finance and Accounting
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné School of Business Administration in Karvina
Slezská univerzita v Opavě Silesian University in Opava*

Annotation: The availability of an information system's data is an important factor for its potential users. The phased governmental accounting reform introduced the philosophy of an accounting system to the government. Accounting is a cardinal axis of an economic information system. The aim of the contribution is to identify the availability of data on municipal economy. The necessary research of legislation and literature has been complemented by a questionnaire inquiry. The performed analyses enabled finding the crux of the matter. The only continuously accessible source of data on municipal economy since 2014 has been the Ministry of Finance information portal Monitor. Separated into governmental and territorial administration, it enables access to accounting and financial data in aggregate and segmented form. The data are periodically sent to Monitor by governmental organizations via the Central System of State Accounting Information. One of the positive outcomes of the governmental accounting reform is the creation of permanent access for all users. At the same time the worldwide accessibility of the portal Monitor presents transparency of governmental accounting in the Czech Republic.

Key words: governmental accounting reform, municipality, municipal council, municipal economy, final account

Anotace: Dostupnost údajů informačního systému je důležitým faktorem pro potenciální uživatele. Rozfázovaná reforma účetnictví státu zavedla do veřejného sektoru filosofii účetního systému. Účetnictví je kardinální osou ekonomického informačního systému. Cílem příspěvku je identifikovat dostupnost údajů o hospodaření obce. Nezbytná rešerše legislativy a literatury byla doplněna dotazníkovým šetřením. Provedené analýzy umožnily nalézt meritum věci. Jediný nepřetržitě dostupný zdroj údajů o hospodaření obce je od roku 2014 informační portál Ministerstva financí Monitor. V členění na státní a územní samosprávu umožňuje přístup k účetním a finančním údajům v agregované i segregované podobě. Údaje do Monitoru periodicky zasílají organizace veřejného sektoru přes Centrální systém účetních informací státu. Jedním z pozitivních výsledků reformy účetnictví státu je vytvoření permanentního přístupu pro všechny uživatele. Celosvětová dostupnost informačního portálu Monitor současně prezentuje transparentnost účetnictví veřejného sektoru České republiky.

Klíčová slova: reforma účetnictví státu, obec, zastupitelstvo obce, hospodaření obce, závěrečný účet

JEL classification: H83, M41, M48

ŠTRUKTÚRA VÝDAVKOV MIESTNEJ SAMOSPRÁVY NA SLOVENSKU V ROKOCH 2012-2014

Expenditure structure of local self-government in Slovakia 2012-2014

MGR. ANDREJ SOPKULIAK, PHD.

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Ostravská univerzita v Ostravě*

*Depart. of Human Geogr. and Regional Development
Faculty of Science
University of Ostrava in Ostrava*

Anotácia: Cieľom príspevku je predstaviť štruktúru výdavkov miestnej samosprávy na Slovensku podľa funkčnej klasifikácie výdavkov verejnej správy COFOG v závislosti od veľkostných kategórií obcí a poukázať na nevyhovujúcu štruktúru výdavkov v súvislosti s výraznou fragmentáciou miestnej samosprávy. Výdavky miestnej samosprávy môžu výrazným spôsobom stimulovať miestny a regionálny rozvoj, ak sú využívané efektívne a dosahujú sa úspory z rozsahu. Využitie sú najaktuálnejšie dáta Ministerstva financií SR, ktoré boli získané v podrobnej štruktúre pre jednotlivé obce a mestá, ich rozpočtové a príspevkové organizácie. Výdavky sú sledované v období troch rokov 2012-2014, aby sa eliminovali dopady kapitálových výdavkov a finančných operácií, ktoré majú dočasný charakter, pričom sa využívajú metódy popisnej štatistiky. Podiel jednotlivých výdavkových kategórií na celkových výdavkoch sa v rôznych veľkostných kategóriách miest a obcí výrazne odlišuje. Podiel niektorých výdavkových kategórií s rastúcou veľkostí kategóriou stúpa (ekonomická oblasť, verejný poriadok a bezpečnosť) alebo klesá (všeobecné verejné služby, bývanie a občianska vybavenosť), v niektorých prípadoch sa neprejavuje takáto závislosť (vzdelávanie). Ako nevyhovujúci sa javí predovšetkým veľmi vysoký podiel výdavkov na všeobecné verejné služby v najnižších veľkostných kategóriách obcí.

Kľúčové slová: miestna samospráva, výdavky podľa klasifikácie COFOG, veľkostná štruktúra obcí

Annotation: The paper shows the structure of local self-government expenditure in Slovakia according to the functional classification of government expenditure COFOG depending on the size categories of municipalities and highlights the unsatisfactory structure of the expenditure related to significant fragmentation of local self-government. Local government expenditures can significantly stimulate local and regional development, if they are used effectively and economies of scale are achieved. We used the most recent data from the Ministry of Finance, which were obtained in a detailed structure for individual towns and cities, their budgetary and contributory organizations. Expenditures are monitored at three-year period 2012-2014, in order to eliminate the effects of capital expenditures and financial operations, which are temporary in nature, with the use of descriptive statistics methods. Share of individual categories of expenditure to total expenditure in different size categories of towns and villages is very different. Share of some expenditure categories with the growing size category of municipalities increases (economic affairs, public order and safety) or decreases (general public services, housing and community amenities), in some cases, it does not show such dependence (education). Ineligible seems particularly high proportion of expenditure on general public services at the lowest size categories of municipalities.

Key words: local self-government, COFOG classification of expenditure, size structure of municipalities

JEL classification: H72

ZADLUŽENOST KRAJSKÝCH SAMOSPRÁV

Regional authorities` debt

ING. IRENA OPLUŠTILOVÁ, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Dep. of Regional Economics and Administration
Faculty Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace: Cílem tohoto příspěvku je zhodnotit zadluženost krajských samospráv. Zahrnuto je 13 krajů; není hodnoceno zadlužení hl. m. Prahy. Finanční data pro provedené analýzy jsou čerpána z výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu krajů a z rozvah krajů, které jsou publikovány v databázi MONITOR státní správy a samosprávy Ministerstva financí ČR. Hodnocení je provedeno za roky 2011-2014. Ukazatele, na jejichž základě je hodnocení provedeno, postihují celkovou výši dluhu ve vztahu ke schopnostem kraje jej uhradit, stejně jako roční náklady na zadlužení. Z provedených analýz vyplývá, že současné zadlužení krajů je na poměrně nízké úrovni a kraje nemají problémy s jejich splácením. Ani případné schválení zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti v navrhované podobě by nemělo při současné úrovni zadlužení představovat problém. Při hodnocení výsledků zvolených ukazatelů je však třeba bedlivě dbát na správnou interpretaci, která je ovlivněna způsobem konstrukce ukazatelů a specifickou strukturou krajských rozpočtů.

Klíčová slova: krajská samospráva, zadlužení, likvidita

Annotation: The aim of this paper is to evaluate the debt of regional authorities. The analysis includes 13 regions, Prague is not included. Financial data for the analysis are drawn from the database MONITOR of state and local government by Ministry of Finance. Evaluation is done for the fiscal years 2011-2014. Indicators used for this assessment affect the amount of debt in relation regions` ability to pay, as well as the annual cost of debt. The analysis suggests that the current regional indebtedness is at a relatively low level and regions do not have problems with their repayments. In the evaluation of selected indicators, it is necessary to closely observe the correct interpretation, which is influenced by the way the construction of indicators as well as specific structure of regional budgets.

Key words: regional authority, debt, liquidity

JEL classification: H70, R50

FINANCOVANIE PRENESENÉHO VÝKONU ŠTÁTNEJ SPRÁVY NA ÚSEKU MATRIK NA ÚROVNI MIESTNEJ SAMOSPRÁVY V SR

Financing of transferred execution of the state administration in the field of registry offices on the local self-government in the Slovak Republic

DOC. ING. VIERA PAPCUNOVÁ, PHD. - DOC. RNDR. MARTA URBANÍKOVÁ, CSC. -
ING. MARCELA KORENKOVÁ, PHD.

*Ústav ekonomiky a manažmentu
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*Institute of Economics and Management
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra*

Anotácia: Matrika je štátna evidencia o osobnom stave fyzických osôb, ktoré sa narodili, uzavreli manželstvo alebo zomreli na území Slovenskej republiky a štátnych občanov Slovenskej republiky, ktorí sa narodili, uzavreli manželstvo alebo zomreli v cudzine. Táto kompetencia patrila medzi prvé, ktoré štát v rámci decentralizácie kompetencií presunul na obce. Cieľom príspevku je zhodnotiť podmienky a rozsah účasti štátu na financovaní preneseného výkonu štátnej správy na úseku matrik. Financovanie tohto výkonu hodnotíme nielen v časových radoch, ale aj v rámci jednotlivých krajoch SR. Z analýzy vyplynulo, že na celkovom objeme dotácie poukazovanej na matričnú činnosť najväčší podiel tvoria mzdové náklady. Zároveň rozmiestnenie ako aj výkonnosť jednotlivých matričných úradov výrazne ovplyvňuje sídelná štruktúra, ale aj migrácia obyvateľstva v súvislosti so socio – ekonomickými podmienkami v danom území.

Kľúčové slová: prenesený výkon štátnej správy, financovanie, matriky, miestna samospráva

Annotation: Registry office is a state register of civil status of inhabitants who are born, married or died in the Slovak Republic and also about Slovak citizens who were born, married or died abroad. This competence was among the first, which transferred from state to municipalities in the process of decentralization of competences. The aim of this paper is to assess the conditions and the extent of state participation in financing the transferred execution of state administration in the civil register. The financing of this performance is evaluated not only in time series, but also within individual regions of Slovakia. The analysis showed, that the total volume of subsidies remitted to the registry office, the largest share consist of personal costs. Also, the deployment and performance of individual registry offices strongly influences with settlement structure, and also population migration in the context of socio - economic conditions in the territory.

Key words: transferred state administration, financing, registry offices, local self-government

JEL classification: H72, H76

APPROACHES TO RURAL DEVELOPMENT APPLIED IN SLOVAKIA AND ARKANSAS

Prístupy k rozvoju vidieka uplatňované na Slovensku a v Arkansase

**ING. MONIKA BUMBALOVÁ, PHD.¹ - ING. MARIÁN KOVÁČIK, PHD.² -
ING. DENISA HANÁČKOVÁ, PHD.¹**

¹*Katedra verejnej správy*

¹*Department of Public Administration*

²*Katedra európskych politík*

²*Department of European Policies*

*Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Fac. of European Studies and Regional Development
Slovak University of Agriculture in Nitra*

Annotation: Implementation of strategic documents is a common way of practical application of rural development all around the world. The pattern of delivery mechanism of individual documents differs in different countries. Therefore, the main idea of the paper was to associate two models of approaches to rural development reflected in the strategic documents implemented on the state level in rural areas of Slovakia and Arkansas. The concrete documents were the Rural Development Programme of the Slovak Republic 2007 – 2013 and Arkansas's Five-Year Delta Development Plan launched by the Delta Regional Authority. The study revealed that in delivery mechanism the emphasis was put on actors from public sector in both cases. In Arkansas the main strength was the user friendliness of all published materials, while in Slovakia, it was the eligibility especially regarding wider portfolio of supported activities.

Key words: strategic document, rural development, delivery mechanism

Anotácia: Implementácia rozvojových dokumentov predstavuje bežný postup praktickej aplikácie programov rozvoja vidieka po celom svete. Avšak v prípade rôznych krajín sa používajú rôzne prístupy, preto hlavným cieľom predkladaného príspevku je porovnanie dvoch modelov uplatňovaných pri rozvoji vidieka, ktoré sú reflektované v strategických dokumentoch implementovaných na úrovni štátu vo vidieckych oblastiach Slovenska a Arkansasu. Predmetom porovnania boli dokumenty Program rozvoja vidieka SR 2007-2013 a Päťročný deltský rozvojový plan implementovaný Deltskou regionálnou autoritou. Štúdiá preukázala, že pri implementácii dokumentov v oboch prípadoch bol dôraz kladený na aktérov z verejného sektora. V Arkansase bola ako hlavná výhoda identifikovaná užívateľská dostupnosť všetkých dokumentov, zatiaľ čo v podmienkach Slovenska, to bola oprávnenosť najmä vzhľadom na širšie portfolio oprávnených aktivít.

Kľúčové slová: strategické dokumenty, rozvoj vidieka, implementačný mechanizmus

JEL classification: R58

MEDIÁLNÍ REFLEXE HOSPODÁŘSKÉHO ŽIVOTA V KRAJSKÝCH MĚSTECH

Media reflection of economic life in regional capitals

ING. TEREZA BENÍŠKOVÁ - ING. JAROSLAV URMINSKÝ

*Katedra regionální a environmentální ekonomiky
Ekonomická fakulta
Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava*

*Dep. of Regional and Environmental Economics
Faculty of Economics
VŠB-Technical University of Ostrava*

Anotace: Krajská města zaujímají v systému osídlení České republiky významné postavení. Můžeme je vnímat jako rozvojové uzly, tvořící hospodářská, institucionální, kulturní a společenská centra jednotlivých regionů. Mezi relevantní faktory ovlivňující rozvoj těchto teritorií lze zařadit územní image. Při utváření image sehrávají podstatnou roli sdělovací prostředky, formující mediální obraz území skrze poskytované informace. Mediální příspěvky o hospodářském životě v krajských městech představují ústřední bod předkládaného článku. Cílem článku je kvantitativní analýza doplněna o kvalitativní pohled a následně zhodnocení mediálních příspěvků. Kvantitativní analýza se vztahuje k podílu příspěvků o jednotlivých krajských městech, následně porovnávaných s podílem obyvatelstva těchto měst. Kvalitativní analýza je zaměřena na tematickou strukturu mediálních příspěvků. Výsledky kvantitativní analýzy ukazují na nadměrný mediální zájem o hospodářský život krajských měst v západní části České republiky. Naopak v případě krajských měst ve východní části republiky lze konstatovat poddimenzovanou mediální reflexi hospodářského života. Kvalitativní analýza odhalila tematickou podobnost mediálních příspěvků o jednotlivých krajských městech.

Klíčová slova: krajská města, TV zpravodajství, mentální mapy

Annotation: Regional capitals occupy an important position in the settlement system of the Czech Republic. We perceive them as development nodes, which form economic, institutional, cultural and social centers of the regions. Spatial image belongs among relevant factors influencing the development of these territories. The media play an important role in forming an image of the territory through the information provided. Media contributions about economic life in regional capitals are the focal point of the present article. The objective of this article is quantitative analysis accompanied by qualitative view and subsequent evaluation of media contributions. Quantitative analysis refers to the proportion of contributions about individual regional capitals, then compared with the share of the population of these cities. Qualitative analysis is focused on the thematic structure of media posts. The results of quantitative analysis indicate excessive media interest in economic life of the regional capitals in the western part of the Czech Republic. Conversely, in case of regional capitals in the eastern part of the country we can contemplate undersized media reflection of economic life. Qualitative analysis revealed thematic similarity of media contributions in various regional capitals.

Key words: regional capitals, TV news reporting, mental maps

JEL classification: R10, M30, B50

HOSPODÁŘSKÝ ŽIVOT REGIONŮ V MÉDIÍCH: KVANTITATIVNÍ A KVALITATIVNÍ POHLED

Economic life of regions in the media: quantitative and qualitative view

ING. JAROSLAV URMINSKÝ

*Katedra regionální a environmentální ekonomiky
Ekonomická fakulta
Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava*

*Dep. of Regional and Environmental Economics
Faculty of Economics
VŠB-Technical University of Ostrava*

Anotace: Lokální a regionální rozvoj je stále více ovlivňován méně tradičními měkkými faktory. Můžeme zde zařadit mentální mapy, na jejichž utváření mohou působit informace zprostředkované médii. Média, jakožto významný zdroj informací, působí na jedince, organizace stejně jako na územní celky. Cílem článku

je kvantitativní a kvalitativní analýza a zhodnocení příspěvků o regionech v rámci celostátního televizního zpravodajství v oblasti hospodářského života. Zkoumané regiony jsou zde vymezeny jako NUTS III, tedy kraje v České republice. Pozornost a následné hodnocení je zaměřeno jednak na počet příspěvků o regionech a dále na obsahové složení příspěvků. Kvantitativní pohled naznačuje výraznou dominanci hlavního města Prahy v podílu mediálních příspěvků oproti podílu obyvatelstva. Kvalitativní analýza vykazuje nápadnou tematickou monostrukturu mediálních příspěvků v jednotlivých regionech.

Klíčová slova: NUTS III regiony, televizní zpravodajství, média

Annotation: Local and regional development is increasingly influenced by less traditional soft factors. We can include there mental maps, whose formation may be affected by the information conveyed by the media. The media as an important source of information have an impact on individuals, organizations as well as territorial units. The objective of this article consists in quantitative and qualitative analysis and assessment of contributions related to regions within the national television news in the sphere of economic life. Attention and follow-up evaluation is focused both on the number of contributions in regions and on the content composition of the contributions. Quantitative view indicates a strong dominance of the capital city of Prague in the proportion of media news compared to the proportion of the population. Qualitative analysis shows a striking thematic monostructure of media news in different regions.

Key words: NUTS III regions, TV news reporting, media

JEL classification: R10, M30, B50

REGIONAL LEADER AS THE PUBLIC ACTOR IN THE CONTEXT OF POLITICAL COMMUNICATION OF PUBLIC POLITICS IN THE TRENČÍN SELF-GOVERNMENT REGION

**Regionálny líder ako verejný aktér v kontexte politickej komunikácie verejnej politiky
v Trenčianskom samosprávnom kraji**

PHDR. ALEXANDER ČEMEZ, PHD.

*Katedra verejnej politiky a verejnej správy
Fakulta sociálnych vied
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave*

*Depart. of Public Policy and Public Administration
Faculty of Social Sciences
University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava*

Annotation: Regional politics became very attractive topic after processes of decentralization of public administration. This contribution has the title “Regional leader as the public actor in the context of political communication of public politics in the Trenčín self-government region”. This contribution is focused on analysis of media appearances of the chairman of self-government region on the regional website. This contribution represents the case study focused on current chairman of the Trenčín self-government region, Jaroslav Baška. Among methods used in this work belong statistical methods and text analysis. This contribution is divided into two parts. The first part has the methodological-theoretical character and deals with the political leadership and regional sciences, with the focus on typology of regions. The second part has the analytical character and with the use of introduced methods, it fulfills the determined objective. Among results can be included the fact that the most frequently occurring thematic fields are mainly education system, transportation, social politics and health system. In the end, it is possible to state that among problem areas in regards to the education system belong dual education, in regards to transportation it is bicycling, in regards to social politics it is facilities of social services, and in regards to the health system it is its general problems.

Key words: leader, communication, public politics

Anotácia: Regionálna politika sa stala po procesoch decentralizácie verejnej správy atraktívnou témou. Príspevok nesie názov „Regionálny líder ako verejný aktér v kontexte politickej komunikácie verejnej politiky v Trenčianskom samosprávnom kraji“. Príspevok je zameraný na analýzu mediálnych výstupov predsedu samosprávneho kraja na webovej stránke. Príspevok predstavuje prípadovú štúdiu zameranú na

súčasného predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja Jaroslava Bašku. Medzi metódy použité v tomto príspevku patria štatistické metódy a analýza textu. Príspevok je rozdelený na dve časti. Prvá časť má teoreticko-metodologický charakter a zaoberá sa politickým líderstvom, regionalistikou so zameraním na typológiu regiónov. Druhá časť má analytický charakter a s použitím stanovených metód naplňa stanovený cieľ. Medzi výsledky je možné zaradiť to, že najpočetnejšie sa vyskytujúce tematické oblasti patria školstvo, doprava, sociálna politika a zdravotníctvo. Záverom je možné konštatovať, že medzi problémové oblasti patria v rámci školstva duálne vzdelávanie, v rámci dopravy cyklistika, v rámci sociálnej politiky zariadenia sociálnych služieb a v rámci zdravotníctva jeho všeobecné problémy.

Kľúčová slova: líder, komunikácia, verejná politika

JEL classification: R500, R590, Y800

POUŽÍVÁNÍ SOCIÁLNÍCH MÉDIÍ V MUNICIPALITÁCH ČESKÉ REPUBLIKY

Utilization of social media in municipalities in the Czech Republic

ING. LIBUŠE SVOBODOVÁ, PH.D. - ING. JAROSLAVA DITTRICHOVÁ, PH.D.

Katedra ekonomie Department of Economics
Fakulta Informatiky a Managementu Faculty of Informatics and Management
Univerzita Hradec Králové University of Hradec Králové

Anotace: Využívání sociálních webových aplikací zažívá nejen v České republice významný rozmach. V článku je analyzováno používání sociálních aplikací a internetu v propojení se získáváním informací od veřejných autorit a dále budou prezentovány výsledky výzkumu, který byl uskutečněn v roce 2016 na Fakultě informatiky a managementu. Cílem článku je analyzovat používání sociálních webových aplikací vybranými municipalitami v České republice. Do šetření bylo zahrnuto 335 municipalit. Při analýze dat byly použity kontingenční tabulky, ze kterých byly následně vytvořeny přehledné grafy. Z analýz byla potvrzena očekávání autorek. Sociální aplikace jsou v daném vzorku respondentů více využívány v městech, než v malých obcích. Rozdíly byly zjištěny i mezi jednotlivými regiony. I přesto, že ne celá populace v České republice internet a sociální aplikace používá, lze doporučit používání nejen přehledných webových stránek, které jsou mimo tři municipalit v daném vzorku používány, ale i sociální webové aplikace.

Kľúčová slova: internet, municipalita, sociální média

Annotation: The use of social web application experiences has not only in the Czech Republic a significant development. In the article there is analysed the use of social applications and the Internet in connection with obtaining information from public authorities. Further results will be based on research that was conducted in 2016 at the Faculty of Informatics and Management on University of Hradec Králové. This article aims to analyse the use of social web applications by selected municipalities in the Czech Republic. The survey included 335 municipalities. For analysis were used contingency tables with clear graphs. The analyses confirmed the expectations of the authors. Social applications are in the sample of respondents used more in the cities than in small municipalities. Differences were also found between regions. Even though not all the population in the Czech Republic uses the internet and social applications, we can recommend the use of clear and accessible websites and also social web applications.

Key words: Internet, municipality, social media

JEL classification: H00, O35, R10

ZNAČKA ÚZEMIA AKO IMPULZ REGIONÁLNEHO ROZVOJA NA SLOVENSKU

Place brand as an impulse for regional development in Slovakia

**RNDR. MAGDALÉNA NEMČÍKOVÁ, PH.D. - DOC. RNDR. ALFRED KROGMANN, PH.D. -
DOC. RNDR. ALENA DUBCOVÁ, CSC.**

*Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*Department of Geography and Regional Development
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra*

Anotácia: Problematika značiek je v súčasnosti veľmi populárna. V príspevku sa budeme zaoberať značkou územia, ktorá patrí ku „mäkkým“ lokalizačným faktorom rozvoja. Cieľom príspevku bude identifikácia vplyvu značky územia na regionálny rozvoj Slovenska na rôznych priestorových dimenziách. V záujme dosiahnutia uvedeného cieľa bude potrebné vytvoriť teoretický základ k pojmom značka územia, národná, regionálna a lokálna značka, regionálny produkt aplikáciou teoretických metodologických postupov (napr. abstrakcia, analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, komparácia a i.). Na konkrétnych príkladoch z praxe ukážeme, ako značky územia na rôznych hierarchických úrovniach zhodnocujú „kvalitu“ územia a či sa stávajú nástrojom rozvoja týchto území. V závere načrtujeme perspektívy vývoja budovania značky územia v podmienkach Slovenska

Kľúčové slova: značka území, branding Slovenska, regionálna a lokálna značka, regionálny produkt, regionálny rozvoj

Annotation: Currently, the issue of brands is very popular. In this paper we deal with the place brand which belongs to the 'soft' location factors of development. The aim of this paper is an identification of impact of the place brand on the regional development in Slovakia at various spatial dimensions. In order to achieve this aim, it is needed to create a theoretical basis for the concepts regarding the place brand, national, regional, and local brand, regional product by applying theoretical methodical approaches (e.g. abstraction, analysis, synthesis, induction, deduction, comparison, etc.). Based on particular examples from practice, we show how the place brands at different hierarchical levels assess the "quality" of place and if they become a tool for development of these places. In the end, we outline the prospects for development of place brand in Slovakia.

Key words: place brand, branding of Slovakia, regional and local brand, regional product, regional development

JEL classification: L66, L83, M31, Q13, Z32

REGIONÁLNI ASPEKTY VOLEBNÍHO PRAHU KRAJSKÝCH VOLEB V ČR Regional aspects of the electoral threshold of regional elections in the Czech Republic

MGR. MICHAL PINK, PH.D. - PHDR. JOSEF SMOLÍK, PH.D., MBA

*Katedra politologie
Fakulta sociálních studií
Masarykova univerzita*

*Department of Political Science
Faculty of Social Studies
Masaryk University*

Anotace: Předložený text pojednává o regionálních aspektech volebního prahu v krajských volbách v České republice. Na konkrétních případech jsou srovnány reálné počty hlasů nutných pro získání mandátu ve voleném zastupitelstvu mezi lety 2000–2012 s cílem přiblížit regionální odlišnosti. Vzhledem ke shodnému vymezení volebních obvodů v krajských i sněmovních volbách jsou porovnány také počty hlasů v těchto typech voleb. Nechybí ani komparace možného posunu v rámci kandidátní listiny vycházející z možnosti udělení preferenčních hlasů v rámci listiny, opět mezi krajskými a sněmovními volbami. Hlavním cílem je představení volebního prahu v regionálním srovnání.

Klíčová slova: krajské volby, parlamentní volby, místní vládnutí, česká politika, decentralizace

Annotation: The paper explores regional aspects of the electoral threshold in regional elections in the Czech Republic. Absolute numbers of votes required to gain a seat in each regional assembly are analyzed and compared in the time period between 2000 – 2012. Since electoral districts for regional elections are the same as for the parliamentary (Chamber of Deputies) elections, results for these two types of elections are also compared. The last part of the analysis focuses on shifts of candidates within their candidate list in each region as a result of preferential voting, again for both types of election. The main aim of the text is description of electoral threshold in regional comparative perspective.

Key words: regional elections, parliamentary elections, regional government, Czech politics, decentralization

JEL classification: H70

VNÍMANIE VOLIEB NA ÚROVNI Miestnej SAMOSPRÁVY Z POHĽADU OBYVATEĽOV OBCÍ OKRESU NOVÉ ZÁMKY

**Perception of elections at the local government level by residents of municipalities
in the Nové Zámky District**

**RNDR. KATARÍNA VILINOVÁ, PHD. - RNDR. GABRIELA REPASKÁ, PHD. -
Bc. ANDREA LELKEŠOVÁ**

*Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*Department of Geography and Reg. Development
Faculty of Natural Sciences
University of Constantine the Philosopher in Nitra*

Anotácia: Oddelením štátnej správy a samosprávy sa ich postavenie posilnilo, čím sa vytvoril účinný a racionálny systém organizácie. Samospráva tak tvorí dôležitú súčasť verejnej správy, pretože je najbližšie k občanom. Postavenie verejnej správy s osobitným dôrazom na miestnu samosprávu sa za posledné roky stalo veľmi aktuálnou a diskutovanou témou. V súčasnej dobe sa komunálnej politike na úrovni miestnej samosprávy vyvenuje zvýšená pozornosť. Komunálne voľby sú dôležité, lebo ľudia prostredníctvom volieb majú možnosť priamo zasahovať do diania svojho okolia. Cieľom príspevku je zhodnotiť percepciu výsledkov komunálnych volieb obyvateľmi vybraných obcí okresu Nové Zámky. V príspevku aplikujeme dotazníkovú metódu. Okrem nej budú použité metódy analýzy, syntézy, ako aj grafické a kartografické metódy. Na základe parciálnych výsledkov dotazníkového prieskumu vyplynulo, že vnímanie volieb do samosprávy na vybranom území okresu Nové Zámky má svoj špecifický charakter.

Kľúčové slová: samospráva, komunálne voľby, okres Nové Zámky

Annotation: By separating state and local governments, their position has strengthened and the effective and rational system of organization was created. The local government is thus an important part of the public administration because it is closest to the citizens. The position of public administration with particular emphasis on local government has become very topical and discussed in recent years. Nowadays, the local politics at local government has an increased attention. Municipal elections are important because people through elections have the possibility to interfere in the affairs of their surroundings. The aim of this paper is to evaluate the perception of results of the municipal elections by residents of selected municipalities of the Nové Zámky District. In the paper, the questionnaire method was applied. In addition, we used the methods of analysis, synthesis, as well as graphic and cartographic methods. Based on the partial results of questionnaire, we can see that the perception of local elections for the selected area of the Nové Zámky District has its own specific character.

Key words: local governments, municipal elections, Nové Zámky District

JEL classification: H70, H11

VÝVOJ A ZASTOUPENÍ ŽEN V OBCENÍCH ZASTUPITELSTVECH OBCÍ OKRESU BRNO-VENKOV V LETECH 1994 – 2014

Development and representation of women in municipal governments in the Brno-venkov district in 1994 – 2014

MGR. MICHAL NAVRÁTIL

Geografický ústav *Department of Geography*
Přírodovědecká fakulta *Faculty of Science*
Masarykova univerzita *Masaryk University*

Anotace: Od roku 1990 s postupnými změnami ve společnosti dochází k zrovnoprávnění a emancipaci žen. Tato změna samozřejmě proniká i do politiky. Je ovšem její vývoj patrný i v komunální politice? Je genderová rovnoprávnost stejná na venkově jako v celé republice? Právě venkov je považován za velice konzervativní prostor, co se týká společenských změn. Na základě kvantitativních dat z Českého statistického úřadu byl vyhodnocen vývoj podílu žen v obecních zastupitelstvech. V analýzách bylo zjišťováno, jaké vlivy a ukazatele mohou ovlivnit počet žen v místní samosprávě. Za studované území byl zvolen okres Brno-venkov. Ukázalo se, že výsledky se příliš neliší od celorepublikového trendu.

Klíčová slova: komunální politika, obecní zastupitelstvo, gender, venkov

Annotation: Since 1990 there are gradual changes connected with the emancipation and equalization of women in our society. This change is penetrating even politics. However, can we see its development even in the municipal politics? Is this gender equality same in a countryside as it is across the whole republic? It is a countryside which is considered to be the really conservative area as for the social changes. Based on the quantitative data from The Czech Statistical Office the development of the ratio of women in local administrations was assessed. In those analysis there was discovered which influences and factors can affect the number of women in a local administration. The Brno-venkov District was selected as the studied area. It was discovered that the results are not so different from the nationwide trend.

Key words: municipal politics, municipal government, gender, countryside

JEL classification: J16

ASPEKTY DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Aspects of corporate income tax in the Moravian-Silesian region

ING. BEÁTA BLECHOVÁ, PH.D. - ING. ŠÁRKA SOBOTOVIČOVÁ, PH.D.

Katedra financí a účetnictví *Department of Finance and Accounting*
Obchodně podnikatelská fakulta v Karvině *School of Business Administration in Karviná*
Slezská Univerzita v Opavě *Silesian University in Opava*

Anotace: Cílem příspěvku je posoudit, jakým způsobem se vyvíjela daň z příjmů právnických osob v Moravskoslezském kraji v letech 2005-2013 a to jak z pohledu vývoje předpisů a inkasa daně z příjmů právnických osob, tak v souvislosti s počtem subjektů registrovaných k dani. V úvodu jsou definovány vybrané základní makroekonomické ukazatele, na základě kterých je zjišťována pozice Moravskoslezského kraje vůči národnímu průměru. Následně je provedena analýza vývoje daně z příjmů právnických osob v Moravskoslezském kraji na základě dat dostupných na stránkách Moravskoslezského kraje, Českého statistického úřadu a Finanční správy. Tento vývoj je zjišťován na základě dynamiky časových řad inkasa a předpisů daně, přičemž dynamika časových řad je zkoumána pomocí koeficientu růstu a daňové výtěžnosti v jednotlivých letech.

Klíčová slova: daň z příjmů, inkaso daně, Moravskoslezský kraj, registrované subjekty, výnos daně z příjmů

Annotation: Aim of the paper is to assess the development of corporate income tax in the Moravian-Silesian Region in the years 2005-2013, both from perspective of the development of tax imposed and tax revenues, and in relation to the number of registered entities. Initially selected basic macroeconomic indicators were defined. On the bases of these dates the position of the Moravian-Silesian region was compared to the national average. Subsequently, the analysis of the development of corporate income tax in the Moravian-Silesian region, on the basis of the data available on the website of the Moravian-Silesian region, Czech Statistical Office and Financial Office, is performed. This development was calculated on the basis of the dynamics of time series, with the use of growth rate and tax yield rate in each year.

Key words: income taxes, tax revenues, Moravian-Silesian Region, registered entities, income tax revenue

JEL classification: H61, H71, R11

SHARES IN INCOME TAXES AS A BUDGET REVENUES OF URBAN-RURAL MUNICIPALITIES

JAROSLAW OLEJNICZAK, PH.D.

*Katedra Finansów Department of Finance
Wydział Nauk Ekonomicznych Faculty of Economic Sciences
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu Wrocław University of Economics*

Annotation: The presented article is designated to analyse the meaning of shares in PIT and CIT taxes constituting budget revenues of municipalities (NUTS 5 level). The research covered budgets of all urban-rural municipalities of Lower Silesian Voivodeship in the years 1996-2014. The source of data on the revenues of municipalities were databases of the Central Statistical Office. The structure of municipalities revenues was analysed, considering among others the distribution of share in own revenues in total revenues, revenues from shares in PIT and CIT in total revenues and the dynamics of revenues. For the researched municipalities the shares in PIT ensure on average from 10% to 15% of revenues in general, constituting a significant addition to taxes and local fees. For the majority of municipalities shares in CIT constitute a marginal source of revenues which is caused by the functioning of a relatively small number of economic entities within their territory, which are covered by this tax. The key problem associated with gathering of these revenues is their instability stemming, above all, from business fluctuations impacting the tax base, secondly-stemming from changes in the structure of taxes themselves not compensated entirely by increasing additional financial resources.

Key words: local government, income tax sharing, redistribution

JEL classification: H71, H72, H74

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ A JEHO PODÍL NA VÝNOSECH DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Moravian- Silesian Region share on revenues of value added tax

ING. ŠÁRKA SOBOTOVIČOVÁ, PH.D. - ING. BEÁTA BLECHOVÁ, PH.D.

*Katedra financí a účetnictví Department of Finance and Accounting
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné School of Business Administration in Karviná
Slezská Univerzita v Opavě Silesian University in Opava*

Anotace: Výše výnosů daně z přidané hodnoty do veřejných rozpočtů je ovlivněna legislativou, která je v rámci Evropské unie harmonizována. Podíl jednotlivých krajů na inkasu daně navíc závisí mimo jiné na socioekonomických rozdílech v jednotlivých regionech. Cílem tohoto příspěvku je determinace postavení Moravskoslezského kraje z hlediska výběru daně z přidané hodnoty. Vývoj daně z přidané hodnoty je ověřován na základě časových řad inkasa a předpisů. Pro analýzu jsou využita sekundární statistická data z

Finanční správy ČR a Českého statistického úřadu. V kraji dochází k celkovému úbytku obyvatel, ale počet registrovaných subjektů se zvyšuje a od roku 2013 rostou také předpisy daně z přidané hodnoty. Nicméně na základě vysokého a stále rostoucího podílu Prahy na inkasu daně z přidané hodnoty byl zjištěn snižující se podíl Moravskoslezského kraje na výnosech této daně.

Klíčová slova: daň z přidané hodnoty, inkaso daně, Moravskoslezský kraj, výtěžnost daně

Annotation: Value added tax revenues to public budgets are influenced by legislation that is harmonized within the European Union. Shares of individual regions on tax revenues also depend on the socio-economic differences between regions. Aim of this paper is to determine the position of Moravian-Silesian region in terms of value added tax revenues. The development of value added tax is based on time series of tax imposed and tax revenues. Secondary statistical data from the Financial Office and the Czech Statistical Office are used for the analysis. Although there is an overall population decline, the number of registered entities increases in this region, and the value added tax revenues are also growing since 2013. However, due to the large and growing share of Prague in VAT collection, decreasing share of the value added tax imposed in Moravian-Silesian region was found.

Key words: value added tax, tax revenues, Moravian-Silesian Region, tax yields

JEL classification: H61, H71, R11

VYUŽITÍ KOEFICIENTŮ KE ZVÝŠENÍ VÝNOSŮ DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Utilization of coefficients to increase immovable property tax revenues in the Moravian-Silesian region

DOC. ING. JANA JANOUŠKOVÁ, PH.D. - ING. ŠÁRKA SOBOTOVIČOVÁ, PH.D.

*Katedra financí a účetnictví Department of Finance and Accounting
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné School of Business Administration in Karviná
Slezská Univerzita v Opavě Silesian University in Opava*

Anotace: V rámci fiskální decentralizace mají obce v České republice možnost ovlivnit výnosy daně z nemovitých věcí. Cílem výzkumu je zjistit, jaký je přístup obcí Moravskoslezského kraje k možnosti zvýšení výnosů daně z nemovitých věcí prostřednictvím koeficientů a jak je tato možnost obcemi využívána. Metodicky se výzkum opírá o vyhodnocení interních sekundárních statistických dat z Finanční správy ČR, údaje Českého statistického úřadu o počtech a velikosti obcí v ČR a primární výzkum, který byl prováděn v letech 2014 – 2016. Z výzkumu je znatelná opatrnost obcí při zavádění koeficientů, a to zejména koeficientu místního, který je velmi málo využíván ke zvýšení obecních příjmů. Nicméně procento obcí v Moravskoslezském kraji se zavedeným místním koeficientem je vyšší než v celostátním měřítku.

Klíčová slova: fiskální decentralismus, daň z nemovitých věcí, koeficient, daňový výnos

Annotation: In the context of fiscal decentralization, municipalities in the Czech Republic have an opportunity to influence immovable property tax revenues. Aim of the research is to determine the approach of municipalities in the Moravian-Silesian region to the possibility of increasing immovable property tax revenues by using coefficients and how this option is used by municipalities. Methodically, the research relies on the evaluation of internal secondary statistical data from the General Financial Directorate of the Czech Republic. To make calculations, the data from the Czech Statistical Office and the results of primary research, which was conducted in the years 2014 – 2016, were also used. The research shows caution of municipalities in the introduction of coefficients, especially the local ones, which are sparsely used to increase municipal revenues. Nevertheless, percentage of municipalities in the Moravian-Silesian region with an established local coefficient is higher than at national level.

Key words: fiscal decentralization, immovable property tax, coefficient, tax revenue

JEL classification: H71

DOPAD FIŠKÁLNEJ DECENTRALIZÁCIE NA VÝNOS Z DANE Z NEHNUTEĽNOSTÍ NA ÚROVNI MIESTNEJ SAMOSPRÁVY SR

The impact of the fiscal decentralization on the tax revenue of real estate tax on the local self-government of the Slovak Republic

ING. EVA BALÁŽOVÁ, PHD.¹ - DOC. ING. VIERA PAPCUNOVÁ, PHD.² -
DOC. ING. JURAJ TEJ, PHD.³

¹ Katedra verejnej správy
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

¹ Department of Public Administration
Fac. of European Studies and Regional Development
Slovak University of Agriculture in Nitra

² Ústav ekonomiky a manažmentu
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

² Institute of Economics and Management
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra

³ Katedra manažmentu
Fakulta manažmentu
Prešovská univerzita v Prešove

³ Department of Management
Faculty of Management
University of Presov

Anotácia: Miestne dane sú stabilným daňovým príjmom obce, ktoré si obec vyberá sama na základe všeobecného záväzného zariadenia, schváleného obecným zastupiteľstvom trojpätinovou väčšinou prítomných poslancov. Znamenajú tiež pre obec ekonomický nástroj regulácie územia, respektíve sociálny nástroj pre vybrané skupiny obyvateľstva. Podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sú vlastnými daňovými príjmami obce, ktoré môže obec ukladať a určovať ich sadzbu. Viac ako 60 % celkového objemu finančných prostriedkov získaných z miestnych daní tvorí daň z nehnuteľností. Cieľom príspevku je zhodnotiť vývoj dane z nehnuteľností ako jedného z najdôležitejších vlastných príjmov obcí v kontexte legislatívnych zmien v rámci časových radov a veľkostných skupín obcí prostredníctvom vybraných explanačných metód. Analýza preukázala, že legislatívne zmeny dotýkajúce sa vstupu SR do EÚ ako aj fiškálna decentralizácia spôsobili výrazný nárast príjmov z dane z nehnuteľností do rozpočtov na úrovni miestnej samosprávy.

Kľúčové slová: daň z nehnuteľností, miestna samospráva, fiškálna decentralizácia

Annotation: Local taxes are stable tax revenues the municipality, which the municipality selects itself on the basis of binding equipment, approved by the three fifths of the present members of the municipal council. They also present an economic tool for regulation of the area, respectively social tool for select groups of inhabitants. According to the Act no. 582/2004 Coll. on local taxes and local fees for municipal waste and minor construction waste, local taxes and fee are own tax revenue of the municipalities, that a municipality may impose and set of their tax rate. More than 60% of total funds raised from local taxes consist of the real estate tax. The aim of this paper is to evaluate the development of property tax as one of the most important own revenue of municipalities in the context of legislative changes within a time series and size groups of municipalities through selected explanatory methods. The analysis showed that the legislative changes concerning the accession to the EU as well as fiscal decentralization has resulted in a significant increase in revenue from the real estate tax to budgets on the level of local self - government in Slovak republic.

Key words: real estate tax, local self-government, fiscal decentralization

JEL classification: H30, H71, R30

UPLATNĚNÍ DAŇOVÉHO ODEČTU DARŮ U FYZICKÝCH OSOB V REGIONECH ČR

The use of a tax deduction to donations of individuals in the Czech regions

DOC. ING. JANA JANOUŠKOVÁ, PH.D. - ING. PAVLÍNA KIRSCHNEROVÁ

*Katedra financí a účetnictví
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné
Slezská Univerzita v Opavě*

*Department of Finance and Accounting
School of business and administration in Karvina
Silesian University in Opava*

Anotace: Cílem příspěvku je vyhodnotit postoj fyzických osob k dárcovství v jednotlivých regionech České republiky a zjistit, zda přístup fyzických osob k filantropii může být ovlivněn reálnou hospodářskou vyspělostí těchto regionů, prokázanou prostřednictvím ukazatele hrubého domácího produktu. Metodicky se výzkum opírá o vyhodnocení sekundárních statistických dat Finanční správy ČR a vychází z agregovaných údajů podaných daňových příznání za období let 2000 - 2013. Data jsou statisticky zpracována a pomocí regresní analýzy je hledán vztah mezi celkovou hodnotou darů, uplatněnou v daňových příznáních fyzických osob v jednotlivých regionech a hrubým domácím produktem, který byl danými regiony ve sledovaných letech vytvořen. Stávající daňové úlevy jsou pozitivním aspektem v daňovém právu, ale samy o sobě více finančních prostředků nestátním neziskovým organizacím nepřinesou. Jak vyplývá z propočtů, dary ve všech regionech (jako odčitatelná položka) jsou využívány relativně malým počtem daňových poplatníků.

Klíčová slova: dar, fyzická osoba, regionální dárcovství

Annotation: The aim of this paper is to evaluate the attitude of individuals to the act of donate in various regions of the Czech Republic and determine whether access of individuals to the philanthropy may be affected by real economic development of these regions demonstrated through indicators of gross domestic product. Methodically, the research relies on the evaluation of secondary statistical data of the Czech Republic Financial Management and is based on aggregated data from tax returns filed for the years 2000 - 2013. The data are statistically processed and by the use of regression analysis is to search a relationship between the total value of donations raised from the tax returns of individuals in different regions and gross domestic product, which was created by the region during these years. The existing tax credits are a positive aspect of tax law, but by they will not bring more funding for non-profit organizations. As follows from the calculations donations in all regions (as a deductible item) are used by a relatively small number of taxpayers.

Key words: donation, individual person, regional donation

JEL classification: H2, E62, D14

SPOLUPRÁCE JIHOČESKÉHO KRAJE A PŘESHHRANIČNÍCH REGIONŮ SE ZAMĚŘENÍM NA OCHRANU OBYVATELSTVA

Cooperation of South Bohemia and cross-border regions with a focus on civil protection

PLK. MGR. ŠTĚPÁN KAVAN, PH.D.¹ - ING. LENKA BREHOVSKÁ, PH.D.²

*¹Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje
Oddělení krizového řízení*

*¹Fire Rescue Service of South Bohemia
Department of crises management*

*²Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta
Ústav radiologie, toxikologie a ochrany obyvatelstva*

*²University of South Bohemia in Ceske Budejovice
Fac. of Health and Social Studies
Inst. of Radiology, Toxicology and Civil Protection*

Anotace: Příspěvek reflektuje problematiku přeshraniční spolupráce se zaměřením na ochranu obyvatelstva a krizové řízení. Mezinárodní spolupráce je řešena v pohraničních oblastech Jihočeského kraje z pohledu státní správy, samosprávy a nestátní neziskové organizace. Na přeshraniční spolupráci je nahlíženo jako na podpůrný a doplňkový nástroj národního systému ochrany obyvatelstva. Cílem je příspěvku je charakterizovat základní realizované směry přeshraniční spolupráce zaměřené na ochranu obyvatelstva a

krizové řízení. Metodou analýzy a na základě případových studií ukazuje klady, zápory a možnosti spolupráce na příkladech v oblasti státní správy, samosprávy a nestátní neziskové organizace. Přeshraniční spolupráci lze charakterizovat na základě představených skutečností jako efektivní řešení zabezpečení záchranných prací a zlepšení koordinace nasazení sil a prostředků při mimořádných událostech a krizových situacích.

Klíčová slova: Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje, ochrana obyvatelstva, přeshraniční spolupráce

Annotation: The contribution reflects the theme of cross-border cooperation which is focused to the civil protection and crisis management. The international cooperation is concerned border areas of South Bohemia from the point of state and regional administration and nongovernmental organization. The cross-border cooperation is perceived as supporting and additional instrument of national system of civil protection. The aim of the paper is to describe the basic directions implemented cross-border cooperation aimed at protecting the population and crisis management. Analysis method and based on case studies shows pros, cons and possibilities of cooperation on examples of state administration, local authorities and NGOs. Cross-border cooperation can be characterized on the basis of the facts presented as an effective security solution for rescue operations and to improve coordination of the deployment of forces and resources in emergency and crisis situations.

Key words: Fire Rescue Service of South Bohemia, civil protection, cross-border cooperation

JEL classification: I31

ATRAKTIVITA ÚZEMÍ JAKO FAKTOR POHYBU OBYVATELSTVA

The attractiveness of the area as a factor of population movements

ING. MILENA BOTLÍKOVÁ, PH.D.¹ - DOC. ING. PAVLÍNA PELLEŠOVÁ, PH.D.² –
ING. JOSEF BOTLÍK²

¹Osoba samostatně výdělečně činná, OSVČ ¹Self-employed

²Obchodně podnikatelská fakulta v Karvině ²School of Business Administration in Karvina
Slezská univerzita v Opavě Silesian University in Opava

Anotace: Regionální analýzy využívají standardní metody komparace, které ne vždy umožňují zahrnout množinu faktorů pro vizualizaci. Příspěvek ukazuje možnost nestandardní, vícekritériální, vizualizační metody pro analýzu pohybu obyvatelstva na úrovni okresů České republiky. Cílem práce bylo prokázání vlivu atraktivitu regionu na pohyb obyvatelstva. Pro analýzu byly zvoleny metody vizualizace, zejména RGB metoda. V rámci výzkumu byly vyhodnocovány tři oblasti faktorů, které mohou mít vliv na atraktivitu regionu a tím indukovat pohyby obyvatelstva v regionu. Faktory byly účelově voleny z oblastí, na které jsou rezidenti poměrně citliví. Jedná se o oblast životního prostředí, oblast související se zaměstnaností a oblast bezpečnosti (kriminality). V první fázi výzkumu byly srovnány jednotlivé, účelově vybrané faktory, které byly vyhodnoceny samostatně a částečně pomocí multikritériální analýzy – metodou stanovení pořadí. Následně byla data transformována do intervalu 0 – 255 pro každou oblast a vizualizována pomocí RGB metody. Pro doplnění byla data komparována i pro kombinace dvojic oblastí. Výsledky jsou zobrazovány pomocí barevné škály, každá ze zvolených oblastí je představována příslušným odstínem červené, zelené a modré složky barevného spektra. Výsledné modely byly srovnány s pohybem (nárůstem, úbytkem) obyvatelstva v okresech. Závěrem lze konstatovat, že existují společné znaky a vazby mezi faktory pohybu obyvatelstva a atraktivitou regionu (oblast táhnoucí se od severovýchodu po jihozápad Čech). Závěry však nelze prozatím zobecnit.

Klíčová slova: RGB model, vícekritériální analýza, migrace, atraktivita území

Annotation: Regional analyzes use the standard method of comparison. Comparison sometimes do not include a set of factors for visualization. The paper shows the possibilities substandard multiple criteria, visualization methods for the analysis of population at the district level of the Czech Republic. The aim was to demonstrate the influence of the region's attractiveness to population movements. For the analysis were

chosen visualization methods, in particular RGB method. Three areas of factors were evaluated in the context of research which may affect the attractiveness of the region and thereby induce population movements in the region. Factors were purposefully selected from areas that are relatively vulnerable residents. This is an area of environmental issues relating to employment and the safety (crime). In the first phase of research purposely chosen different factors were compared, which were evaluated separately and partly through multi-criteria analysis - method of determining the order. Subsequently, the data were transformed into the interval from 0 to 255 for each region and visualized using the RGB method. To complement the data compares well with the combinations of pairs of areas. The results are displayed using a color scale, each of the selected area is represented by the appropriate shade of red, green and blue components of the color spectrum. The resulting models were compared with the movement (increase, decrease) of population in districts. It can conclude that there are common features and linkages between factors of population movement and the attractiveness of the region (the area stretching from the Northeast to the South-West Bohemia). The conclusions cannot be generalized for the time being.

Key words: RGB model, multicriteria analysis, migration, the attractiveness of the territory

JEL classification: R11

POSTOJE STUDENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL V JIHOMORAVSKÉM KRAJI K IMIGRANTŮM

Attitudes of university students in the South Moravian Region towards immigrants

DOC. ING. MILAN PALÁT, PH.D.

*Ústav teritoriálních studií Department of Territorial Studies
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií Fac. of Regional Development and Intern. Studies
Mendelova univerzita v Brně Mendel University in Brno*

Anotace: Postoje mladých lidí k imigraci a imigrantům se postupně utvářejí na základě výchovy, vzdělání, osobní zkušenosti i veškerých dalších dostupných informací. Cílem příspěvku je identifikace postojů vysokoškolských studentů ekonomických oborů v Jihomoravském regionu k imigraci do České republiky a konfrontace s osobní zkušeností s různými kategoriemi imigrantů. Prostřednictvím dotazníkového šetření byly mezi studenty zjišťovány postoje k imigraci, imigrantům v České republice a v neposlední řadě i projevy nesnášenlivosti a rasismu. Zastávané postoje respondentů k imigraci s ohledem na ekonomiku, společnost a kulturu jsou převážně negativní. Ohledně imigrace a imigrantů je také rozšířena řada klišé. S otázkou znepokojení, které pociťují respondenti s ohledem na různé kategorie imigrantů, mohou souviset i témata rasismu a xenofobie. Zjištěné postoje představují značná rizika pro sociální kohezi, již je nezbytné věnovat stále větší pozornost ve výzkumu i v praxi.

Klíčová slova: imigrace, integrace migrantů, region, postoje, student

Annotation: Attitudes of young people towards immigration and immigrants are gradually shaped based on education, schooling, personal experience and any other information available. The aim of this paper is to identify the attitudes of university students of economic degree courses in the South Moravian Region towards immigration to the Czech Republic and the confrontation with personal experience with different categories of immigrants. The survey allowed identification of attitudes of students towards immigration, immigrants in the Czech Republic and, last but not least, the manifestation of intolerance and racism. Attitudes of respondents towards immigration with regard to the economy, society and culture are predominantly negative. There are also many clichés related to attitudes towards immigration and immigrants. The concerns of respondents with various categories of immigrants may be also linked to themes of racism and xenophobia. Identified attitudes present serious risks to social cohesion, which is necessary to be paid an increasing attention in research and practice.

Key words: immigration, integration of migrants, region, attitudes, student

JEL classification: F22, J61, O15

POSTOJ OBYVATEL PLZEŇSKÉHO KRAJE K PROJEKTU PLZEŇ – EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY 2015

Residents' attitude to the Pilsen - European Capital of Culture 2015 project

ING. MARTA ŠLEHOFEROVÁ

Katedra geografie Department of Geography
Fakulta ekonomická Faculty of Economics
Západočeská univerzita v Plzni University of West Bohemia in Pilsen

Anotace: Projekty iniciativy Evropské hlavní město kultury mají různé dopady, přičemž nejčastěji se zdůrazňují kulturní, ekonomické a sociální. Tento příspěvek se zaměří na projekt Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 a na jeho vnímání obyvateli regionu. Cílem je prezentovat výsledky rozsáhlého empirického výzkumu zjišťujícího názory obyvatel Plzeňského kraje (zejména Plzně samotné) a zjistit jejich participaci, postoj a informovanost ohledně plzeňského projektu. Průzkumy probíhaly soustavně od roku 2012, avšak tento příspěvek bude prezentovat zejména výsledky posledního průzkumu z roku 2016. Nejprve je provedena stručná rešerše a zhodnocení průzkumů provedených na toto téma u předchozích EHMK. Dále je představena metodika prezentovaného průzkumu, jeho výsledky a shrnuty nejdůležitější závěry. Z výsledků vyplývá, že názory obyvatel Plzeňského kraje na projekt byly vesměs pozitivní a organizátorům se podařilo připravit pro své obyvatele zajímavý rok plný kulturních zážitků.

Klíčová slova: postoj obyvatel, Evropské hlavní město kultury, Plzeňský kraj

Annotation: Projects of the European Capital of Culture initiative have different impacts; cultural, economic and social are the most frequently emphasized. This paper will focus on the Pilsen - European Capital of Culture 2015 project and its perception by inhabitants of the region. The aim of this article is to present the results of extensive empirical research identifying opinions of the population of Pilsen Region (especially Pilsen itself) and determine their participation, attitude and awareness of the Pilsen project. Surveys were conducted continuously since 2012, but this paper will present in particular the results of the last survey (2016). At first, a brief research and evaluation of surveys conducted on this topic for the previous ECoCs is presented. Then the methodology of the survey and its results are introduced and at last a summary of the most important findings is presented. The results show that the residents' opinions on the project were mostly positive and the organizers were able to prepare for them an interesting year full of cultural experiences.

Key words: resident's attitude, European Capital of Culture, Pilsen Region

JEL classification: R58

STAKEHOLDERS PERCEPTION TOWARDS TOURISM POLICY IMPACTS

Pohled stakeholders na dopady politiky cestovního ruchu

MGR. ING. MARTIN LUŠTICKÝ, PH.D.¹ - ING. MARTIN OBERHEL² - Bc. DARIA GUNINA¹

¹*Katedra managementu Department of Management*
²*Katedra exaktních metod Department of Exact Methods*
Fakulta managementu Faculty of Management
Vysoká škola ekonomická v Praze University of Economics in Prague

Annotation: This paper deals with set of problem related to benefits of tourism policy. It pays special attention to an assessment of anticipated benefits of the strategic measures devoted to tourism development from the point of view of destination stakeholders. Its aim is to identify such measures which have the greatest anticipated economic and non-economic impacts on stakeholders' activities in particular tourism destination. To be able to fulfill this aim the paper uses a combination of Analytic Hierarchy Process (AHP) and Metfessel allocation method. The representatives of key stakeholder groups provided the researchers

with information about an importance of direct and indirect economic and non-economic benefits by the means of Saaty's pairwise comparison. After that, they evaluated by Metfessel allocation method five groups of the strategic measures from a city development plan on the basis of their contribution to previously mentioned benefits. Based on this information the researchers were able to sort the measures with respect to stakeholders' preferences. In such a way they offered a recipe for local destination management organization for realization of such tourism policy which will be consistent with stakeholders' point of view, and simultaneously which will have significant positive impact on their activities and tourism development in the destination.

Key words: tourism policy, tourism impacts, stakeholders, decision-making methods

Anotace: Tento příspěvek se zabývá problematikou přínosů politiky cestovního ruchu. Specificky se věnuje hodnocení očekávaných přínosů strategických opatření pro rozvoj cestovního ruchu z pohledu destinačních stakeholders. Jeho cílem je identifikovat taková opatření, která mají největší očekávané ekonomické a neekonomické přínosy pro aktivity stakeholders v konkrétní turistické destinaci. K naplnění tohoto cíle příspěvek využívá kombinace analytického hierarchického procesu (AHP) a metody alokace 100 bodů (Metfesselova metoda). Pomocí Saatyho párového srovnávání poskytli zástupci klíčových skupin stakeholders výzkumníkům informace o důležitosti přímých a nepřímých ekonomických a neekonomických benefitů. Dále pomocí alokace 100 bodů ohodnotili pět skupin strategických opatření ze strategického plánu rozvoje města podle míry jejich příspěvku k výše zmíněným benefitům. Díky těmto informacím byli výzkumníci schopni seřadit strategická opatření dle preferencí stakeholders. Tím poskytli návod pro místní destinační společnost k realizaci takové politiky cestovního ruchu, která bude konzistentní s názorem stakeholders a zároveň bude mít podstatný pozitivní efekt pro jejich aktivity a rozvoj cestovního ruchu v destinaci.

Klíčová slova: politika cestovního ruchu, dopady cestovního ruchu, stakeholders, rozhodovací metody

JEL classification: M10, O21, R58

PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU Z ROP REGIONU JIHOVÝCHOD V LETECH 2007-2015

Tourism support from ROP Southeast in years 2007-2015

DOC. RNDR. JIŘÍ VYSTOUPIL, CSc.¹ - ING. RICHARD VESELÝ²

*¹Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*¹Dep. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

²Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod

*²The Office of the Regional Council of the South-East
Cohesion Region*

Anotace: Veřejná podpora cestovního ruchu byla v letech 2007-2015 jedním z významných pilířů podpory regionálního rozvoje v České republice. Autoři se v příspěvku zaměřují na analýzu a stručné hodnocení obsahových a územních souvislostí realizace podpory cestovního ruchu v Jihomoravském kraji a kraji Vysočina (region NUTS II Jihovýchod) z Regionálního operačního programu Jihovýchod za plánovací období 2007-2013, a to na základě vypracované metodiky funkčně-prostorového srovnání a hodnocení realizovaných projektů. Cílem příspěvku je hodnocení projektů podle funkční (druhově) struktury cestovního ruchu, resp. podle jejich lokalizace (do měst, ostatních obcí, resp. do středisek cestovního ruchu regionálního významu). V závěru jsou formulovány první zjiitelné a dostupné dopady podpory cestovního ruchu v Jihomoravském kraji a v kraji Vysočina z uvedeného programu.

Klíčová slova: Regionální operační programy, podpora cestovního ruchu, podporované projekty

Annotation: The public subsidy to Tourism was one of significant regional development support pillars in the Czech republic in years 2007-2015. The authors in the article focus on an analysis and a brief evaluation of financial support from Regional Operational Programme NUTS2 South-East (South Moravia

and Highlands Region cohesion region) to tourism in its content and regional context in the programming period 2007–2013 on the basis of developed methodology of functional and spatial comparison and evaluation of completed operations. So the aim of this paper is the evaluation of operations according to their functional tourism sort or to their location (in towns, in other municipalities or in tourism centers with regional importance). In conclusion, there are formulated the first identifiable and available impacts of tourism support in the South Moravian Region and the Vysočina Region from the mentioned programme.

Key words: Regional Operational Programmes, tourism support, subsidized operations

JEL classification: R58, Z18

VZTAH REZIDENTŮ K ROZVOJI TURISMU: KOMPARACE DVOU KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY

The relationship of residents to the development of tourism: a comparison of two regions of the Czech Republic

ING. PETR JANEČEK - ING. JAN TLUČHOŘ, PH.D.

*Katedra marketingu, obchodu a služeb Department of Marketing, Trade and Services
Fakulta ekonomická Faculty of Economics
Západočeská univerzita v Plzni University of West Bohemia in Pilsen*

Anotace: Udržitelnost cestovního ruchu je v současnosti velmi aktuální téma. Některé destinace i České republice se potýkají s přetížeností a s velkou zátěží na rezidentskou komunitu. Přitom zdroje vznikající na straně rezidentské komunity jsou nejdůležitější pro rozvoj destinace. Problematika vztahu mezi hostující a přijíždějící komunitou není v literatuře pevně ukotvena. Příspěvek se zabývá hodnocením regionu z pohledu socio-psychologické udržitelnosti. Jsou vypočítány hodnoty turistické aktivity pro dva kraje (Plzeňský a Karlovarský kraj) a výsledky jsou porovnávány. Výzkum je doplněn o výsledky dotazníkového šetření na rezidentské komunitě. Existují velké rozdíly mezi turistickou aktivitou obou krajů. Rezidenti obou krajů nevidí v rozvoji příliš velká negativa. Některá zmíněná negativa souvisí se zvýšenou dopravní zátěží a kriminalitou. Pozitiva jsou spatřována v tvorbě pracovních míst a lepší péče o kulturní potenciál prostředí.

Klíčová slova: iritační index, rezidentská komunita, udržitelný cestovní ruch

Annotation: The tourism sustainability is currently a big topic. Some destinations, and some in the Czech Republic, are faced with overload and a big pressure on a resident community. While emerging power on the part of the residents' community is an important think for the development of destination. The topic of the relationship between the host and visitor community is not firmly anchored in literature. This article deals with the region in terms of socio-psychological sustainability. It was calculated the value of tourist activity for the two regions (Plzen and Karlovy Vary) and the results were compared. The research was supplemented by the results of a survey on the resident community. There are big differences between the tourist activity in both regions. Residents of both regions did not see the development of tourism with very big negatives. Some of the negatives related to the increased traffic and crime. The positives are seen in the creation of jobs and better care for the environment cultural potential.

Key words: host community, irritation index, tourism sustainability

JEL classification: M31, Q56

VYUŽITÍ TEORIE HER V KONCEPTU DESTINATION GOVERNANCE

The use of game theory in the destination governance concept

ING. MARKÉTA BOBKOVÁ

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Department of Reg. Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace: Předložený příspěvek se zabývá možností využití teorie her v konceptu destination governance, který klade důraz na práva a zájmy různých stakeholderů působících v turistické destinaci. Zmíněný koncept zkoumá také povahu a zdroje vzájemných interakcí, které se odehrávají mezi těmito aktéry. Za jeden z možných přístupů ke strukturám destination governance lze považovat řízení turistické destinace formou sítí. Větší množství různorodých aktérů, kteří se v této síti nacházejí, a nedostatek jejich rozhodovacích pravomocí může vést ke střetu zájmů a potížím při řešení následně vzniklých problémů. Taková situace může dospět až ke stagnaci rozvoje destinace a ke ztrátě její konkurenceschopnosti. Cílem článku je poskytnout teoretický základ pro využití teorie her v konceptu destination governance. Článek nejprve formou literární rešerše rozebírá problematiku spolupráce v rámci sítí. Dále nastiňuje souvislosti a možnosti využití teorie her v oblasti cestovního ruchu, resp. řízení destinace. K těmto aplikacím lze dojít využitím metod analýzy, syntézy a kompilace odborných publikací. Výsledky potvrzují, že teorii her lze využít jako nástroj k analýze strategických interakcí, který přispívá k lepšímu pochopení mechanismů spolupráce a efektivnosti různých struktur partnerství v destinaci cestovního ruchu.

Klíčová slova: destination governance, síť, teorie her

Annotation: The submitted paper deals with the use of game theory in the destination governance concept. This concept puts emphasis on the rights and interests of the various stakeholders involved in the tourist destination. It also explores the characters and sources of the interactions occurred between these actors. Tourist destination management in the form of networks can be considered one of the possible approaches to destination governance structures. A larger number of different actors involved in this network and their lack of decision-making power can lead to conflicts of interests and cause the difficulties in subsequent problem solving. This situation may lead to the stagnation of destination development and to a loss of its competitiveness. The aim of this paper is to provide a framework for the use of game theory in the destination governance concept. The paper uses theoretical review to discuss the issue of cooperation within networks. It further outlines the background and the possibility of using game theory in tourism, respectively in destination management. These applications may be determined by using methods of analysis, synthesis and compilation of scientific papers. The findings confirm that game theory can be used as a tool for the analysis of strategic interactions, contributing to a better understanding of the mechanisms of cooperation and effectiveness of different structures in the tourism destination.

Key words: destination governance, game theory, networks

JEL classification: C71, L83

AN INTERNATIONAL POLITICAL REGION AS A TOURIST DESTINATION – A CASE STUDY OF THE VISEGRAD GROUP

DR. TOMASZ STUDZIENIECKI, PHD.

*Katedra Organizacji Usług Turystyczno-Hotelarskich
Wydział Przedsiębiorczości i Towaroznawstwa
Akademia Morska w Gdyni*

*Department of Tourism and Hotel Management
Faculty of Entrepreneurship and Commodity Science
Gdynia Maritime University*

Annotation: Since the end of the 20th century many international political regions have been formed. While relatively few of them have tourism as a major focus almost all of them deal with issues that directly affect tourism (Timothy, 2016). This article seeks to answer the following question: Can international political regions fulfil the function of tourist destinations, and if they can, what factors determine the success of such

a project? For this purpose a literature study was carried out and an analysis of the operation of 8 political regions in Europe was performed. It has been proved that all these regions cooperate in terms of tourism, but only some of them become destinations. This article focuses on one of such regions, i.e. the Visegrad Group covering the Czech Republic, Hungary, Poland, and the Slovak Republic. Based on an analysis of source documents answers were sought to three specific research problems: 1. Does tourism play a significant role among the declared priorities and actions implemented by the Visegrad Group's stakeholders? 2. Has the region's potential been reflected in unique, transnational tourism products? 3. Does the institutionalisation of tourism cooperation create favourable conditions for developing the brand and promotion of the transnational destination? In order to answer these questions it was necessary to study the political and economic circumstances of destination development. The article proved that the Visegrad Region skilfully positions itself as transnational destination

Key words: tourism, political region, destination, brand

JEL classification: Z32, Z33, H77

DRUHÁ NEJVĚTŠÍ MĚSTA V4 JAKO DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU - POHLED STUDENTŮ VYBRANÝCH BRNĚNSKÝCH VYSOKÝCH ŠKOL

V4 Second cities as a tourist destination – a view of students selected Brno universities

ING. MARTIN ŠAUER, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Depart. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace: Příspěvek řeší problematiku cestování studentů vysokých škol do měst. Městský turismus zaznamenal v posledních patnácti letech výrazný rozvoj a dnes patří mezi tři nejvýznamnější typy cestovního ruchu. Článek se orientuje na segment „city-breaks“, který je hlavním zdrojem růstu městského turismu. Cílem je prezentovat dílčí výsledky šetření zaměřeného na identifikaci motivů a faktorů rozhodování studentů vysokých škol při plánování a výběru cílové destinace svých výletů. Celý výzkum byl součástí širšího mezinárodního projektu „V4 Non-Capital Cities Tourism Workshop“, do kterého se zapojili druhá největší města visegrádské čtyřky (Brno, Debrecín, Krakov a Košice). Motivační faktory respondentů byly zkoumány prostřednictvím shlukové analýzy, která identifikovala hlavní skupiny motivů, jež mají z hlediska preferencí studentů k sobě nejbližší a formují profil návštěvníkova chování. Výsledky ukazují na oblibu poznávacího cestovního ruchu spojeného s kulturním cestovním ruchem a prezentací místních specifik.

Klíčová slova: městský cestovní ruch, cestování mladých, motivace, shluková analýza

Annotation: The article deals with the issues of university students traveling to the cities. Urban tourism recorded significant development in the last fifteen years. Nowadays is one of the top three types of tourism. The paper focuses on the segment of "city-breaks", which is the main source of growth of urban tourism. The aim is to present partial results of the survey focused on identifying factors motives and decisions of university students in planning and selecting the destination of their trips. The entire research was part of a broader international project "V4 Non-Capital Cities Tourism Workshop", which involves the second largest city of Visegrad Four (Brno, Debrecen, Krakow and Kosice). Respondent travel habits and needs were examined by means of cluster analysis, which identified the main group of motives. The results indicate the popularity of cognitive tourism associated with cultural tourism and presentation of local specificities.

Key words: urban tourism, youth travel, motivation, cluster analysis

JEL classification: M31, Z32

KOOPERÁCIA ZAJINTERESOVANÝCH SUBJEKTOV V MESTSKÝCH CIEĽOVÝCH MIESTACH CESTOVNÉHO RUCHU

Cooperation of stakeholders in urban tourism destinations

ING. TOMÁŠ GAJDOŠÍK, PHD. - ING. ĽUDMILA ŠMARDOVÁ, PHD.

*Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania
Ekonomická fakulta
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici*

*Department of Tourism and Hospitality
Faculty of Economics
Matej Bel University in Banská Bystrica*

Anotácia: Globalizácia na trhu cestovného ruchu a súčasné správanie návštevníkov nútia zainteresované subjekty v cieľových miestach cestovného ruchu presadzovať spoločné záujmy. Aj keď si mnohé subjekty navzájom konkurujú v boji o zákazníka, v záujme oslovenia nových trhov návštevníkov je nevyhnutné uplatňovať kooperatívne správanie. Cieľom state je preskúmať kooperáciu zainteresovaných subjektov pri tvorbe produktu cestovného ruchu v mestských cieľových miestach na Slovensku a vo Švajčiarsku. Stať pomocou kvantitatívnych charakteristík sieťovej analýzy hodnotí úroveň a intenzitu kooperácie zainteresovaných subjektov v cieľových miestach a primárnym prieskumom na vzorke 70 subjektov skúma ich motiváciu a bariéry kooperácie. Výsledkom skúmania je identifikovanie intenzity kooperácie v cieľových miestach v rôznych fázach životného cyklu a pochopenie motivov a bariér kooperácie. Výmena skúseností s rešpektovaním rozdielov medzi cieľovými miestami môže pomôcť vyriešiť nedostatky v uplatňovaní kooperatívneho manažmentu v slovenských cieľových miestach a podporiť ich konkurencieschopnosť.

Kľúčové slová: kooperatívne správanie, mestské cieľové miesto, sieťová analýza

Annotation: The globalization on the tourism market and the current visitor behaviour are forcing stakeholders in tourism destinations to push forward their common interests. Although many tourism stakeholders are in a competitive position against each other, it is essential to implement the cooperative behaviour in order to reach new visitors markets. The aim of the paper is to examine the cooperation of stakeholders in the creation of tourism product in urban destinations in Slovakia and Switzerland. The article uses quantitative characteristics of network analysis and evaluates the level and intensity of cooperation of destinations' stakeholders. The primary survey among 70 stakeholders examines their motives and barriers of cooperation. The result of the study lies in the identification of cooperation intensity in the destinations at different stages of the destination life cycle and in understanding the motives and barriers of cooperation. Exchange of experience with respect to differences between destinations may help to solve the shortcomings in the implementation of cooperative management in Slovak destination and support the destinations' competitiveness.

Key words: cooperative behaviour, network analysis, urban tourism destination

JEL classification: L83, R12

UPLATNENIE MANAŽMENTU CIEĽOVÉHO MIESTA V ŽILINSKOM KRAJI

Destination management application in the Žilina region

ING. ĽUBICA ŠEBOVÁ, PHD.¹ - DOC. ING. KRISTÍNA POMPUROVÁ, PHD.¹ -
DOC. JUDR. ING. JÁN ŠEBO, PHD.²

¹*Katedra cest. ruchu a spoločného stravovania*

¹*Department of Tourism and Hospitality*

²*Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja
Ekonomická fakulta*

²*Dep. of Public Economics and Reg. Development
Faculty of Economics*

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Matej Bel University in Banská Bystrica

Anotácia: Efektívny rozvoj cestovného ruchu v regióne je podmienený spolupracou subjektov zainteresovaných na jeho rozvoji. Príspevok sa zaoberá organizáciami cestovného ruchu, ktoré v cieľových miestach vystupujú ako subjekty rozvoja cestovného ruchu. Cieľom je zhodnotiť činnosť a spoluprácu

organizácií cestovného ruchu pôsobiacich v Žilinskom kraji. V súčasnosti tam pôsobí sedem organizácií cestovného ruchu, z toho jedna je krajská a šesť je oblastných organizácií. Príspevok prezentuje výsledky analýzy a porovnania organizácií cestovného ruchu. Zameriava sa na členstvo v organizáciách, marketingové aktivity a spôsob získavania finančných prostriedkov, nevyhnutných na financovanie činností organizácií. Použitou metódou prieskumu je sociologické opytovanie, uskutočnené štruktúrovaným rozhovorom. Výsledkom skúmania je zistenie, že niektoré organizácie pôsobiace v Žilinskom kraji sú aktívnejšie v presadzovaní cieľov súvisiacich s rozvojom cestovného ruchu a spolupráca v rámci kraja vedie k efektívnejšiemu manažmentu cieľového miesta.

Kľúčové slová: manažment cieľového miesta, organizácia cestovného ruchu, Žilinský kraj

Annotation: Effective development of tourism in the region is conditioned by the cooperation of those involved in its development. The paper deals with destination management organizations, which act as subjects of tourism development in tourism destinations. The aim is to evaluate the activity and cooperation of destination management organizations operating in the Žilina region. Currently seven organizations operate there, including the six local and one regional organization. The paper presents results of the analysis and comparison of destination management organizations. It focuses on membership in organizations, marketing activities and method of fundraising which are necessary to finance the activities of organizations. To the used methods belongs sociological survey interview, conducted by structured interviews. The result of the study is the finding that some organizations operating in the Žilina region are more active in promoting the objectives related to the development of tourism and that cooperation within the region leads to a more efficient management of tourism destination.

Key words: destination management, destination management organization, Žilina region

JEL classification: L83, L30

FORMOVANIE ORGANIZÁCIÍ V CESTOVNOM RUCHU NA SLOVENSKU V KONTEXTE OKRESU TOPOľČANY

Formation of tourism organizations in Slovakia in the context of the Topoľčany district

RNDR. VLADIMÍR GREŽO¹ - RNDR. JANA NÉMETHOVÁ, PH.D.¹ -
RNDR. MAREK CIVÁŇ^{1,2}

¹Katedra geografie a regionálneho rozvoja
²Katedra ekológie a environmentalistiky
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

¹Department of Geography and Reg. Development
²Department of Ecology and Environmental Sciences
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra

Anotácia: Organizácie pôsobiace v cestovnom ruchu predstavujú hybné sily rozvoja regiónov, preto ich význam narastá práve v oblastiach, ktoré v rozvoji turizmu zaostávajú. Príspevok sa v prvej časti venuje kartografickej lokalizácii klastrov a ďalších iniciatív vo sfére cestovného ruchu na Slovensku v kontexte legislatívnych podmienok. Prostredníctvom vývojového indexu sú analyzované indikátory výkonnosti cestovného ruchu, ktorými je hodnotený potenciál Nitrianskeho kraja a okresu Topoľčany pre formovanie subjektu vo forme klastrovej iniciatívy. Hlavná časť článku sa venuje modelu vzniku a spolupráce aktérov v danom zoskupení spolu s ťažiskovými prioritami a aktivitami potrebnými pre rozvoj územia. Cieľom príspevku je poukázať na vznikajúci priestor a potrebu založenia organizácie v cestovnom ruchu v okrese Topoľčany so zapojením konkrétnych aktérov.

Kľúčové slová: klastor, cestovný ruch, regionálny rozvoj, okres Topoľčany

Annotation: Organizations operating in tourism mean the driving forces in regional development and therefore their importance arises especially in stagnant areas in tourism development. In the first part, the paper is focused on the cartographic localization of cluster and further initiatives in the tourism industry in Slovakia in conjunction with legislative conditions. Through the Development Index, the indicators of tourism performance are analyzed and using them, the potential of Nitra Region and the Topoľčany district is evaluated due to the formation of subject in the form of cluster initiative. The main part of the paper

discusses the model of creation and cooperation of involved parts within the group along with the target priorities and activities necessary for development of the region. The aim of the paper is to point out the arising space and need for establishment of tourism organization in the Topolčany district with the engagement of particular parties.

Key words: cluster, tourism, regional development, Topolčany district

JEL classification: Z320, R110

PŘEDPOKLADY ZÁŽITKOVÉHO TURISMU V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI SE ZAMĚŘENÍM NA VENKOVSKÝ A INDUSTRIÁLNÍ CESTOVNÍ RUCH

Prerequisites adventure tourism in the Moravian region with a focus on rural and industrial tourism

ING. PATRIK KAJZAR, PH.D. - MGR. KLÁRA VÁCLAVÍNKOVÁ

*Katedra cestovního ruchu a volnočas. aktivit
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné
Slezská univerzita v Opavě*

*Department of Tourism and Leisure Activities
School of Business Administration in Karvina
Silesian University in Opava*

Anotace: Příspěvek se věnuje problematice zážitkového cestovního ruchu. Je zaměřen na oblast venkovského a industriálního cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji. Cílem je zhodnotit předpoklady pro zážitkový cestovní ruch v oblasti Moravskoslezského kraje se zaměřením na venkovský cestovní ruch a industriální cestovní ruch. V příspěvku je použita metoda SWOT analýzy. Na území Moravskoslezského kraje se nachází vhodné přírodní podmínky, které jsou doplněny o tradice a kulturní památky. Jako problém se může naopak ukázat znečištěná oblast Ostravska, nedostatečná podpora ze strany státu a omezení sezónností. Většina památek je dobře dopravně dostupná a celoročně využitelná.

Klíčová slova: turismus, venkovský cestovní ruch, industriální cestovní ruch, SWOT

Annotation: The paper deals with the adventure tourism. It is focused on rural tourism and industrial tourism in the Region. The aim of this paper is to find conditions for adventure tourism in the Moravian-Silesian region, focusing on rural tourism and industrial tourism. In this paper is used the method of the SWOT analysis. Moravian-Silesian Region is favorable natural conditions, which are supplemented by traditions and cultural heritage. A problem may prove contrary polluted area Ostrava, lack of support from the state and limiting seasonality. Most of the sites are well accessible and usable year round.

Key words: tourism, rural tourism, industrial tourism, SWOT

JEL classification: L83

VYBRANÉ FINANČNÉ NÁSTROJE PODPORY VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU V NITRIANSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI

Selected financial tools for support of rural tourism in Nitra self-governing region

DOC. ING. JANA JARÁBKOVÁ, PH.D. - ING. ĽUBICA MAJSTRÍKOVÁ

*Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenská
poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Department of regional and rural development
Faculty of european studies and regional development
Slovak university of agriculture in Nitra*

Anotace: Pozitívne efekty spojené s rozvojom aktivít vidieckeho cestovného ruchu sú primárnym dôvodom prečo je táto forma cestovného ruchu podporovaná. Regionálna samospráva využíva v praxi na podporu vidieckeho cestovného ruchu finančné i nefinančné nástroje. Cieľom príspevku je preskúmať vybrané finančné nástroje podpory vidieckeho cestovného ruchu v Nitrianskom samosprávnom kraji v období 2007-

2015. Osobitná pozornosť je venovaná predovšetkým podpore financovania aktivít miestnych akčných skupín v období rokov 2009-2015, v rámci ktorých bol významne podporovaný aj vidiecky cestovný ruch. V príspevku identifikujeme pozíciu NSK z hľadiska významu cestovného ruchu, porovnáme pozíciu NSK s ostatnými krajinami v SR na základe vybraných kapacitných a výkonových ukazovateľov cestovného ruchu, analyzujeme objem, zameranie podpory (dotácií) v rámci vidieckeho cestovného ruchu, hlavných príjemcov podpory z uvedených zdrojov a priestorové rozloženie dotácií v rámci kraja. Výstupy analýzy poukazujú na vhodné podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu v NSK, ale súčasne na nedostatočne využívaný potenciál kraja. V záujme podporiť rozvoj vidieckeho cestovného ruchu implementoval NSK v období 2007-2015 dva vlastné finančné nástroje, ktorých cieľom bolo podporiť tvorbu produktov cestovného ruchu, budovanie a rekonštrukciu infraštruktúry cestovného ruchu, ochranu a správu prírodných a kultúrnych zdrojov a tzv. mäkké projekty zamerané na vzdelávanie, marketing, manažment voľného času a spoluprácu aktérov v cestovnom ruchu.

Kľúčová slova: vidiecky cestovný ruch, finančné nástroje podpory, Nitriansky samosprávny kraj

Annotation: Positive effects associated with the development of rural tourism activities are the primary reason why this form of tourism is supported. In practice, regional government uses financial and non-financial tools for rural tourism development. The objective of the paper is to analyse selected financial tools of rural tourism development in Nitra self-governing region in the period 2007-2015. Special attention is mostly paid on financial support for LAG activities in the period 2009-2015 within these activities was also significantly supported rural tourism. In this paper, we identify the position of Nitra self-governing region in terms of the importance of tourism, comparing the position of Nitra self-governing region with other regions in Slovakia on the basis of selected capacity and performance indicators of tourism. We analyze the volume, the focus of support (subsidies) within rural tourism sector, the main beneficiaries of these resources and spatial distribution of subsidies within the region. Results of the analysis point to favorable conditions for the development of rural tourism in Nitra self-governing region, but at the same time the underutilized potential of the region. In order to support the development of rural tourism, Nitra self-governing region implemented in the period 2007-2015 two own financial instruments whose purpose was to promote the creation of tourism products, building and reconstruction of tourism infrastructure, protection and management of natural and cultural resources and so-called soft projects focusing on education, marketing, management of free time and cooperation among the stakeholders in tourism.

Key words: rural tourism, financial tools, support, Nitra self-governing region

JEL classification: R58, L38

ZHODNOTENIE FINANČNEJ PODPORY ROZVOJA VIDIECKEHO CESTOVNÉHO RUCHU Z „PROGRAMU CEZHRAŇICNEJ SPOLUPRÁČE HU – SK“

**Assessment of financial support for rural tourism development from
“HU-SK cross-border cooperation programme“**

DOC. ING. JANA JARÁBKOVÁ, PHD. - ING. EUBICA MAJSTRÍKOVÁ

*Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Depart. of Regional Studies and Rural Development
Faculty of Europ. Studies and Regional Development
Slovak University of Agriculture in Nitra*

Anotace: Cieľom príspevku je analyzovať finančnú podporu rozvoja vidieckeho cestovného ruchu z „Programu cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika za časové obdobie 2007 - 2013 vo vybraných regiónoch Slovenskej republiky – Banskobystrický samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj a Trnavský samosprávny kraj. Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika je zameraný na zvýšenie úrovne hospodárskej a sociálnej integrácie maďarsko – slovenskej prihraničnej oblasti. Z celkového počtu 197 podporených projektov zo sledovaného programu boli vyselektované tie, ktoré sa zameriavajú na podporu vidieckeho cestovného ruchu (32 projektov). Vybrané projekty boli následne hodnotené na základe výšky dotácie z Európskeho fondu regionálneho

rozvoja, lokalizácie projektu a zamerania projektu. Celková výška dotácii alokovaných v sledovanom území dosiahla 21.734.841,1Eur.

Kľúčová slova: vidiecky cestovný ruch, program cezhraničnej spolupráce, finančná podpora

Annotation: The objective of the paper is to analyse financial support of rural tourism development from the Hungary-Slovakia Cross-border Co-operation programme 2007-2013 in selected regions of the Slovak republic – Banská Bystrica self-governing region, Nitra self-governing region and Trnava self-governing region. Hungary-Slovakia Cross-border Co-operation programme is focused on increasing the level of economic and social integration of the Hungarian - Slovak border region. From the total number of projects supported from the Programme were selected those projects which are aimed at rural tourism support (32 projects). Selected projects were evaluated based on the amount of subsidy from European regional development fund, localisation of the project and objective of the project. The total amount of subsidy allocated in the territory reached 21,734,841.1€.

Key words: rural tourism, cross-border cooperation programme, financial support

JEL classification: Z320

KULTÚRNE DEDIČSTVO AKO PODPORA VIDIECKEHO TURIZMU

Cultural heritage as a support for rural tourism

PHDR. KATARÍNA KOŠTIALOVÁ, PhD.

*Katedra sociálnych štúdií a etnológie Department of Social Studies and Ethnology Faculty
Filozofická fakulta Faculty of Arts
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici Matej Bel University in Banská Bystrica*

Anotácia: Prírodné a kultúrne hodnoty sa v súčasnom procese transformácie slovenského vidieka stávajú zaujímavým potenciálom nielen pre prilákanie návštevníkov, ale i pre budovanie a podporu lokálnej identity. V súčasnosti majú svoje opodstatnenie aj najrôznejšie aktivity a kultúrne podujatia, ktoré prešli procesom kreovania historického, symbolického kapitálu i reálneho modelovania v prospech samotnej prezentácie. V štúdií je pozornosť venovaná kultúrnemu dedičstvu v kontexte Programu obnovy dediny a národnej súťaže Dedina roka, v korelácii s vidieckym turizmom. Cieľom je poukázať na ideu uvedených aktivít z pohľadu etnologickej. Z metodologického hľadiska boli použité základné etnografické metódy, štúdium literatúry, materiálov a dokumentov. Terénny výskum bol realizovaný metódou pozorovania, rozhovorov so starostami a obyvateľmi obcí Dobrá Niva, Hrušov, Sebechleby. Štúdiá poukazuje na nové, kreatívne formy prezentácie kultúrnych prvkov. V štúdiu sa pozornosť koncentruje na javy podporujúce lokálnu identitu, utilizáciu lokálnych špecifik v prospech vidieckeho turizmu. Na záver je možné konštatovať, že len citlivá prezentácia a transformácia prvkov, ktoré sú schopné potvrdiť svoje opodstatnenie v nových podmienkach vývoja, môže ponúkať objektívny a hodnotný obraz o tradičnej kultúre a byť podporou pre rozvoj vidieckeho turizmu.

Kľúčové slová: kultúrne dedičstvo, vidiecky turizmus, Program obnovy dediny, Dedina roka, Dedina ako hospodár

Annotation: In the current transformation process of Slovak rural areas, the natural and cultural values offer an interesting potential to attract visitors as well as build and support local identity. Nowadays, a lot of various activities and cultural events which represent a significant historical and symbolic capital are presented in new and creative ways. The study deals with the cultural heritage within the framework of the Village Renewal Programme and the national competition Village of the Year, in correlation with rural tourism. The aim is to highlight the idea of the aforementioned activities from the point of view of an ethnologist. The author used the basic ethnographic methods, study of literature, materials and documents. Field research was conducted by the method of observation and interviews with mayors and citizens of the villages of Dobra Niva, Hrušov and Sebechleby. The study points to the new, creative forms for the presentation of cultural elements. Attention is focused on events supporting the local identity and the utilization of the local specifics in favour of rural tourism.

Key words: cultural heritage, rural tourism, Rural Recovery Program (RRP), Village of the Year competition, Village as a host

JEL classification: Z10, Z32

MUZEA JAKO REGIONÁLNÍ AKTÉŘI V CESTOVNÍM RUCHU – ÚSKALÍ MUZEJNÍ STATISTIKY

Museums as regional players in tourism – the pitfalls of museum statistics

DOC. ING. MILAN PŮČEK, PH.D., MBA¹ - ING. MICHAL PLAČEK, PH.D., M.Sc.²

¹Národní zemědělské muzeum Praha

¹The National Museum of Agriculture

*²Fakulta sociálních věd
Univerzita Karlova v Praze*

*²Faculty of social science
Charles university in Prague*

Anotace: Článek se zabývá analýzou faktorů, jež mají vliv na návštěvnost muzeí a způsobem vykazování návštěvníků, v kontextu role muzea jako regionálního aktéra v cestovním ruchu. Pro naplnění cílů používáme deskriptivní analýzu, korelační analýzu a syntézu. I přes to, že vybraná muzea patří podle oficiálních statistik mezi nejnavštěvovanější turistické cíle, je třeba mít na paměti, že tyto výsledky jsou ovlivněny mnoha faktory. Jedním z faktorů ovlivňující návštěvnost může být započítávání duplicitních návštěvníků expozic. Korelační analýza, kterou používáme jako test prvního stupně, odhalila statisticky významnou závislost počtu návštěvníků na počtu expozic a výstav, což může indikovat potenciální riziko manipulace s návštěvností.

Klíčová slova: muzeum, návštěvnost, statistika

Annotation: The article deals with an analysis of the pitfalls of Museum Statistics. Authors analyze the factors that affect the attendance of museums and manner of reporting these visitors. This is done in the context of the role of museums as a regional player in tourism. To fulfill these objectives, we utilize descriptive analysis, correlation analysis, and synthesis. Despite the fact that the chosen museums are among the most visited tourist destinations according to official statistics, it should be kept in mind that these results are influenced by many factors. One of the factors influencing attendance numbers may be the tallying of repeat visitors. A correlation analysis, which we use as a test of first instance, revealed a statistically significant dependence on the number of visitors to exhibitions and expositions, which may indicate a potential risk of the manipulation of attendance data.

Key words: museum, attendance, statistics

JEL classification: R10, H00

RISING OF TOURISM ATTRACTIVENESS OF THE KARVINA REGION OWING TO CULTURAL AND SPA TOURISM

Zvyšování turistické atraktivnosti Karvinska prostřednictvím lázeňského a kulturního cestovního ruchu

DOC. ING. PAVLÍNA PELLEŠOVÁ, PH.D. - ING. MIROSLAVA KOSTKOVÁ, PH.D.

*Katedra cestovního ruchu a volnočasových aktivit
Obchodně podnikatelská fakulta v Karvině
Slezská univerzita v Opavě*

*Department of Tourism and Leisure Activities
School of Business Administration in Karvina
Silesian University in Opava*

Annotation: Cultural tourism has recently experienced a significant development. This presents an opportunity for the regions affected by industrial restructuring, which entails a change in the perception of the cultural heritage of the affected area. The aim of this paper is evaluation of tourist attractiveness of the

Karvina region in terms of spa and cultural tourism and research of visiting of selected cultural sites in the region. There is used a primary method data gathering, structured interviews, statistical data analysis, the method of a Defert function and the method of comparison and prediction. A care of cultural heritage raises awareness of the wealth of this region; it increases visiting sites and it has a regional and some of them have international significance too, especially for the nearby and border regions. For the Karvina region cultural wealth becomes an important part of the social perception of this region and it is a factor, which significantly develops tourism in connection with spas.

Key words: cultural tourism, spa, Karvina Region, tourist attractiveness of the region

Anotace: Kulturní cestovní ruch zažívá v poslední době významný rozvoj. To představuje příležitost pro regiony, postižené restrukturalizací průmyslu, která sebou nese i změnu vnímání kulturního dědictví postižené oblasti. Cílem příspěvku je hodnocení turistické atraktivnosti Karvinska z pohledu lázeňského a kulturního cestovního ruchu a zkoumání vývoje návštěvnosti vybraných kulturních atraktivit Karvinska. Využity jsou metody primárního sběru dat, řízených strukturovaných rozhovorů, analýza statistických údajů, metoda Defertovy funkce atraktivnosti území a metoda komparace a predikce. Péče o kulturní dědictví, zvyšování povědomí o bohatství této oblasti zvyšuje návštěvnost památek a má regionální i mezinárodní význam, především pro blízké regiony. Pro Karvinsko se kulturní bohatství stává významnou součástí společenského vnímání regionu a faktorem, který zde turismus, propojený s lázeňstvím dokáže rozvíjet významným způsobem.

Klíčová slova: kulturní cestovní ruch, lázně, Karvinsko, turistická atraktivita regionu

JEL classification: Z320

INOVÁCIE AKO FAKTOR UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA HORSKÝCH STREDÍSK CESTOVNÉHO RUCHU

Innovations as a factor of sustainable tourism development in mountain destinations

ING. ZUZANA GAJDOŠÍKOVÁ, PHD. - DOC. ING. VANDA MARÁKOVÁ, PHD.

*Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania
Ekonomická fakulta
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici*

*Department of Tourism and Hospitality
Faculty of Economics
Matej Bel University in Banská Bystrica*

Anotácia: Cieľom príspevku je identifikovať vhodnú alokáciu inovácií v horských strediskách cestovného ruchu v súlade s princípmi udržateľného rozvoja. Pozornosť venujeme vymedzeniu inovácií v podmienkach horských stredísk, typológii inovácií a určení vplyvu ich jednotlivých druhov na rozvoj strediska cestovného ruchu. Charakteristiku základného súboru, ktorý tvorí 107 slovenských horských stredísk sme spracovali na základe údajov dostupných z ich výročných správ, propagačných materiálov, informácií od Slovenskej agentúry pre cestovný ruch a Sekcie cestovného ruchu na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Zamerali sme sa na ich nadmorskú výšku, prevýšenie, dĺžku zjazdových tratí a prepravnú kapacitu. Pre zovšeobecnenie charakteristík sme použili deskriptívnu štatistiku a vypočítali priemerné ukazovatele, na základe ktorých sme mohli formulovať závery a odporúčania. Na základe analýzy súčasných vývojových trendov, skúmania demografie, zmien v spotrebiteľskom správaní, trendov v dopravných a informačných technológiách a skúseností z úspešných zahraničných horských stredísk sme identifikovali deväť skupín inovácií, na ktoré by sa horské strediská mali zamerať, aby tak zabezpečili zvýšenie svojej konkurencieschopnosti v súlade s princípmi udržateľného rozvoja.

Kľúčové slová: cestovný ruch, horské strediská, inovácie, udržateľný rozvoj

Annotation: The aim of the paper is to identify the appropriate design of innovation for mountain destinations in accordance with the principles of sustainable development. The paper includes the definition of innovation in the mountain destinations, innovation typology and determine the impact of different types of innovation on the mountain destinations' development. Characteristics of all 107 Slovak mountain destinations was processed on the basis of data available in the annual reports, promotional materials, information provided by the Slovak Agency for Tourism and Tourism Section at the Ministry of Transport,

Construction and Regional Development. We focused on their altitude, vertical drop, length of ski slopes and transport capacity. For generalization of the characteristics we used descriptive statistics and calculate the average indicators, based on which we can formulate conclusions and recommendations. Based on the analysis of current trends, examining demographics, changes in consumer behavior, trends in transport and information technology, experience from successful international mountain resorts, we have identified nine groups of innovations for the mountain destinations to ensure increase their competitiveness in accordance with the principles of sustainable development.

Key words: innovations, mountain destinations, sustainable development, tourism

JEL classification: L83, O31

ENHANCING TOURISM SMES DEVELOPMENT THROUGH FOOD TOURISM IN THE CZECH REGIONS

Intenzifikace rozvoje malého a středního podnikání v cestovním ruchu v českých regionech prostřednictvím gastronomického cestovního ruchu

DOC. ING. ALŽBETA KIRÁLOVÁ, PH.D.¹ - ING. IVETA HAMARNEH, PH.D.²

¹*Katedra managementu a marketingu*

¹*Department of Management and Marketing*

²*Katedra ekonomiky cestovního ruchu*

²*Department of Economy of Tourism*

Vysoká škola obchodní v Praze, o. p. s.

University College of Business in Prague

Annotation: The paper focuses on the impact of food tourism development on SMEs in the Czech regions. Czech regions combine some prerequisites for food tourism development with a long lasting tradition of preparation food culture. SMEs focusing on food preparation and services were subject to qualitative research using primary and secondary data. The further development of food tourism in the Czech regions is outlined based on the results of the analysis. The research included face-to-face interviews in a one-to-one setting with thirty tourism stakeholders. The entire sample was selected by snowball sampling method. Given the qualitative nature of the information gathered and the size of the sample, the survey responses were not amenable to statistical analysis. Based on the interviews conducted it can be stated that the offer of regional food and local drinks has the important influence on the revenue growth of SMEs, it increases the guests traffic, improves the image and enhance the average spending of guests.

Key words: food tourism, regional development, tourism, SMEs

Anotace: Článek se zaměřuje na dopady rozvoje gastronomického cestovního ruchu na malé a střední podniky v českých regionech. České regiony kombinují řadu předpokladů pro rozvoj gastronomického cestovního ruchu s dlouholetou tradicí kultury přípravy jídel a pokrmů. Malé a střední podniky se zaměřením na přípravu a jídel a pokrmů byly předmětem kvalitativního výzkumu pomocí primárních a sekundárních dat. Další vývoj v gastronomickém cestovním ruchu v českých regionech je uveden na základě výsledků analýzy. Výzkum zahrnoval face-to-face (osobní) rozhovory způsobem one-to-one s třiceti zúčastněnými stranami z cestovního ruchu. Celý vzorek byl vybrán metodou sněhové koule. S ohledem na kvalitativní povahu shromážděných informací a velikosti vzorku, odpovědi nebyly přístupné statistické analýze. Na základě rozhovorů lze konstatovat, že nabídka regionálních jídel a místních nápojů má významný vliv na růst příjmů malých a středních podniků, zvyšuje návštěvnost, zlepšuje image a podporuje průměrné výdaje hostů.

Klíčová slova: cestovní ruch, gastronomický cestovní ruch, regionální rozvoj

JEL classification: O12

LOVECKÝ CESTOVNÍ RUCH JAKO ODVĚTVÍ S VELKÝM POTENCIÁLEM PRO ROZVOJ REGIONŮ ČR

Hunting tourism as a sector with great potential for the development of Czech regions

ING. MARKÉTA KALÁBOVÁ - DOC. ING. JOSEF ABRHÁM, PH.D.

Katedra cestovního ruchu *Department of Tourism*
Fakulta mezinárodních vztahů *Faculty of International Relations*
Vysoká škola ekonomická v Praze *University of Economics in Prague*

Anotace: Cílem příspěvku je vyhodnotit potenciál jednotlivých krajů České republiky pro lovecký cestovní ruch jako odvětví, které by mohlo přispět k rozvoji venkovských oblastí. Maximální možná nabídka byla hodnocena na základě plánovaného ročního odstřelu spárkaté zvěře za rok 2014 v jednotlivých krajích. Nejvyšší počet plánovaného odstřelu jelení zvěře zaznamenal Plzeňský kraj, u daňčí, mufloní a černé zvěře Středočeský kraj a u srnčí zvěře dominoval Jihočeský kraj. Vysoká koncentrace spárkaté zvěře byla vyhodnocena na základě plánovaného ročního odstřelu zvěře v přepočtu na hektar honební plochy. Nejvyšší počet plánovaného odstřelu na hektar pak zaznamenal u jelení a mufloní zvěře Karlovarský kraj, u daňčí zvěře Středočeský kraj, u srnčí zvěře Královéhradecký kraj a u černé zvěře Liberecký kraj. Na příkladu Středočeského kraje byl z hlediska skutečného odstřelu za posledních 10 let demonstrován rostoucí trend početních populací u jelení, daňčí, mufloní a černé zvěře. Mírný pokles byl zaznamenán u srnčí zvěře. Všechny kraje s výjimkou Prahy mají dobrý předpoklad pro rozvoj loveckého cestovního ruchu.

Klíčová slova: lovecký cestovní ruch, hospodaření se zvěří, regionální rozvoj

Annotation: The aim of this paper is to evaluate the potential of individual regions of the Czech Republic for hunting tourism as a sector that could contribute to the development of rural areas. The maximum possible offer was evaluated on the basis of planned annual hunting of hoofed game for the year 2014 in various regions. The highest number of planned hunting of deer was recorded in Plzeňský region, fallow deer, moufflon and wild boar in Středočeský region and roe deer dominated in Jihočeský region. High concentration of hoofed game was evaluated on the basis of planned annual hunting of game per hectare of hunting area. The highest number of planned hunting per hectare then was recorded for deer and moufflon in Karlovarský region, fallow deer in Středočeský region, roe deer in Královéhradecký region and wild boar in Liberecký region. Using the example of Středočeský region in terms of real hunting during last 10 years a growing trend of population of deer, fallow deer, moufflon and wild boar was demonstrated. The slight decline was recorded in population of roe deer. All regions except Prague have a good prerequisite for the development of hunting tourism.

Key words: hunting tourism, game management, regional development

JEL classification: R58, Z32

TRADIČNÁ KULINÁRNA KULTÚRA V CESTOVNOM RUCHU (PRÍKLADY DOBREJ PRAXE Z RURÁLNEHO I URBÁNNEHO PROSTREDIA)

Traditional culinary culture in tourism (good practices in rural and urban environment)

DOC. PHDr. JOLANA DARULOVÁ, CSC.

Katedra sociálnych štúdií a etnológie *Department of Social Studies and Ethnology*
Filozofická fakulta *Faculty of Arts*
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici *Matej Bel University in Banská Bystrica*

Anotácia: Cieľom štúdie je charakterizovať tradičnú kulinárnu kultúru a jej formy uplatňovania v domácom cestovnom ruchu. Vzhľadom na jej etnoidentifikačný význam upozorniť na frekventované javy v národnom, regionálnom i lokálnom kontexte. Podkladom k štúdiu boli etnologické výskumy realizované v teréne a bohatý zdroj informácií tvorili i rôzne internetové stránky. Tradičné jedlá sú frekventovanou súčasťou podujatí orientovaných na domáci turizmus. Snaha o nadviazanie na tradície sa prejavuje v oblasti

kalendárných příležitosti, vo výbere jedál i spôsoboch ich prezentácie na verejnosti. Dokumentujú to uvedené pozitívne príklady z vidieckeho i mestského prostredia.

Kľúčové slová: tradičná kulinárna kultúra, domáci cestovný ruch, dobré praktiky, rurálne prostredie, urbánne prostredie

Annotation: The aim of our paper is to characterise the traditional culinary culture and its forms of implementation in national tourism, in consideration of the ethno identification importance that suggests the frequent features in national, regional as well as local context. The material for the study was not only the ethnological field research but also the rich source of information offered by the various internet websites. Traditional food is the common part of the events aimed at the national tourism. The effort to build on the tradition is reflected in the field of calendar opportunities, choice of dishes and the ways of its presentation in public. It is documented in the mentioned positive examples from the rural and urban environment.

Key words: traditional culinary culture, tourism, good practices, rural environment, urban environment

JEL classification: Z19

REKONVERZE VŮ BRDY – ZÁKLAD RODÍCÍ SE OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU (NA PŘÍKLADU ZÁPADNÍ ČÁSTI BRD)

Reconversion of Brdy Military District – Basis of nascent tourism (on example of the western part of Brdy)

DOC. PAEDDR. ALENA MATUŠKOVÁ, CSc.

<i>Katedra geografie</i>	<i>Department of Geography</i>
<i>Fakulta ekonomická</i>	<i>Faculty of Economics</i>
<i>Západočeská univerzita v Plzni</i>	<i>University of West Bohemia in Pilsen</i>

Anotace: Cílem článku je zhodnocení průběhu rekonverze, potenciálu a rizik pro rozvoj šetrného cestovního ruchu v západní části Brd v souvislosti se zrušením Vojenského újezdu Brdy. Článek byl zpracován na základě analýzy dokumentů, terénního výzkumu a řízených rozhovorů s významnými aktéry rozvoje v této oblasti, kteří se podílejí na rekonverzi a současných změnách v regionu. Bylo zjištěno, že západní část Brd má významné předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu zejména v oblasti přírodního bohatství, ale i v oblasti kulturně - historického potenciálu. Naopak má rezervy v realizačních a selektivních předpokladech, což souvisí s dlouhodobou marginalizací území vojenského újezdu, jeho specifickým vojenským využitím a periferním postavením bezprostředně sousedících obcí. Rozvoj cestovního ruchu ve zdejší oblasti bude záviset na aktivitě místních obyvatel a součinnosti dotčených obcí s organizacemi a institucemi, které zasahují svými kompetencemi do zdejšího regionálního rozvoje, zejména s Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky, Krajským úřadem Plzeňského kraje, Vojenskými lesy, s.p., apod.

Klíčová slova: rekonverze, Vojenský újezd Brdy, západní část Brd, rozvoj cestovního ruchu

Annotation: Aim of this article is to assess the process of reconversion and the potential and the risks of sustainable tourism development in the western part of Brdy in relation to the abolition of Brdy military district. The article is based on documents analysis, field research and structured interviews with key players involved in development of this area, who participate in the process of restructuring and recent changes of the region. It was found that the western part of Brdy has significant potential for the development of tourism, especially due to the natural resources, but also because of cultural-historical potential. On the contrary, it has reserves in the implementation assumptions and selective assumptions, which are associated with long-term marginalization of the military district, its specific military uses and the peripheral position of neighbouring municipalities. Development of tourism in the local area will depend on the activity of local residents and on the cooperation between the affected municipalities and organizations and institutions that can influence local regional development, especially Nature Conservation Agency of the Czech Republic, the Regional Authority of the Pilsen Region, the state enterprise Vojenské lesy (Military forests), etc.

Key words: reconversion, Brdy military district, western part of Brdy, tourism development

JEL classification: R58

GREEN MANAGEMENT V UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍCH JAKO FAKTOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE V KRAJI VYSOČINA

Green management in accommodation facilities as a factor of regional development in the Vysočina Region

ING. PETR SCHOLZ, DiS. - ING. IVICA LINDEROVÁ, PhD.

*Katedra cestovního ruchu Department of Travel & Tourism
Vysoká škola polytechnická Jihlava College of Polytechnics Jihlava*

Anotace: V cestovním ruchu jsou si stále více vědomi zainteresované subjekty svého dopadu na životní prostředí, a proto se zapojují do různých dobrovolných programů a hledají vhodná opatření, kterými se snaží přispět ke zlepšení životního prostředí na lokální i národní úrovni. Mnoho ubytovacích zařízení již tuto filozofii aplikuje, ale není to z důvodu ziskovosti, dlouhodobosti nebo udržitelnosti. Cílem příspěvku je analýza uplatňování prvků green managementu ve vybraných ubytovacích zařízeních v Kraji Vysočina v České republice. Pro získání potřebných primárních dat jsme použili techniku dotazníkového šetření (PAPI, CAPI a CAWI), které proběhlo od května do prosince 2015. Použili jsme metody vědecké práce; metodu analýzy, metodu generalizace, matematické a statistické metody. Zkoumaná ubytovací zařízení dosáhla nejlepší výsledky s třídícími kontejnery (79%) a kompaktními zářivkami a LED žárovkami (59%). Na základě zjištěných skutečností konstatujeme, že ubytovací zařízení v Kraji Vysočina by měla rozhodně investovat do zelených iniciativ.

Klíčová slova: green management, hotelnictví, ubytovací zařízení přátelské k životnímu prostředí

Annotation: Stakeholders in tourism are increasingly aware of their impact on the environment. Therefore they get involved in various voluntary programs, where they seek appropriate measures by which to contribute to improving the environment at the local and national level. A lot of accommodation facilities are turning green at an increasing rate due to an unprecedented reason, which is not directly based on profitability, longevity, or sustainability. The goal of this paper is to analyze the conditions of green management elements in selected accommodation facilities in the Vysočina Region in the Czech Republic. The primary survey was conducted since May until December 2015 and we used questionnaire survey (PAPI, CAPI, and CAWI) to obtain primary data. We used the methods of scientific work; and i.e.; the analysis method, a generalization method, mathematical, and statistical methods. Surveyed accommodation facilities reached the best results with sorting containers (79 %) and compact fluorescent lamps and LED lamps (59 %). Based on the ascertained facts, we state that accommodation facilities in the Vysočina Region should definitely invest in the green initiatives.

Key words: eco-friendly accommodation facility, green management, hotel industry

JEL classification: L83, Q56

DÔVODY FLUKTUÁCIE ZAMESTNANCOV HOTELOV NA SLOVENSKU

Reasons for employee turnover in hotels in Slovakia

PROF. ING. MILOTA VETRÁKOVÁ, PHD. - ING. JAROSLAV KUBAĽA

Katedra cestovného ruchu a spol. stravovania *Department of Tourism and Hospitality*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici *Matej Bel University in Banská Bystrica*

Anotácia: V cestovnom ruchu je priamo zamestnaných 105 mil. osôb a v priemysle cestovného ruchu 277 miliónov, čo je 9,4 % celkovej zamestnanosti (WTTC, 2015). Význam cestovného ruchu na základe kvantifikovania zamestnanosti je nesporný, otázna je kvalitatívna stránka. Dlhoročným problémom v porovnaní s inými ekonomickými činnosťami je fluktuácia zamestnancov. Vychádzajúc z axiómy jedinečnosti každého zamestnanca predpokladáme, že aj príčiny odchodu a zotrvania v práci sú rôzne. To je dôvod uskutočňovania výskumov, ktoré pri vhodnej interpretácii posúvajú dopredu vedecké poznanie a majú aj praktický význam. Cieľom príspevku je prezentovať názory odborníkov na fluktuáciu a objasniť príčiny odchodov zamestnancov z hotelov. V snahe naplniť cieľ príspevku sa uskutočnil prieskum fluktuácie vo vybraných hoteloch na Slovensku. Prieskumom sa overuje predpoklad, že poznaním príčin fluktuácie je možné účinnejšie vytvárať prostredie, ktoré podporuje stabilizáciu kľúčových a kompetentných zamestnancov. Výsledkom sociologického opytovania je diagnostikovanie procesov, ktoré najviac prispievajú k stabilizácii zamestnancov. Závery dotazníkového prieskumu sú konfrontované s názormi manažérov hotelov.

Kľúčové slova: fluktuácia zamestnancov, manažment hotelov, prieskum fluktuácie, dôvody odchodu, stabilizácia

Annotation: Tourism directly employs 105 million people and 277 million people are employed in the tourism industry, which is 9.4% of total employment (WTTC, 2015). The importance of tourism is undeniable according to quantified employment, but questionable is the quality. One of the Long-term issues in comparison the other economic activities is the staff turnover. Based on the axioms of uniqueness of each employee we assume that the causes of departure and remaining in work are different. This is the reason for carrying out researches, which with the correct interpretation are moving forward the scientific knowledge and also have the practical significance. The aim of this paper is to present the views of experts on the causes of employee turnover and clarify the reasons of why employees leave the hotels. In order to achieve the goal of this paper, the survey of employee turnover in selected hotels in Slovakia was conducted. The survey verifies the assumption that by the understanding of the causes of employee turnover it is possible to effectively create an environment that supports the stabilization of the key and competent employees. The result of sociological questioning is the diagnoses of processes that contribute to the stabilization of employees the most. The conclusions of the questionnaire survey are confronted with the opinions of hotel managers.

Key words: staff turnover, hotel management, research of turnover, reasons for leaving, stabilization

JEL classification: M12, J63

K PROBLEMATICE VZDĚLÁVÁNÍ V CESTOVNÍM RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE

On the issue of education within the context of tourism in the Czech Republic

ING. ONDŘEJ REPÍK

Katedra regionální ekonomie a správy Department of Regional Economics and Administration
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Administration
Masarykova univerzita Masaryk University

Anotace: Problematika kvality lidského kapitálu a vzdělávání v cestovním ruchu jsou dlouhodobě široce diskutovanými tématy. Lidský faktor je v současné době zásadní komponentou nabídky a má významný vliv na další rozvoj cestovního ruchu a jeho udržitelnost. S významem lidského kapitálu roste také množství diskusí nad problematikou, jak jej co nejkvalitněji a nejefektivněji kultivovat, rozvíjet a prohlubovat u něj odborné znalosti. Diskuse se tak přenáší na vzdělávací systém v cestovním ruchu, jeho nastavení, strukturu nositelů, obsahovou náplň a proces formování tohoto obsahu. Hlavním cílem článku je sumarizovat poznatky o problematice lidského kapitálu v cestovním ruchu a jeho vzdělávání. V rámci plnění tohoto cíle jsou diskutovány názory odborných autorů především z anglosaské literatury. Dílčím cílem článku je zmapovat situaci v České republice, kde je odborné vzdělávání v cestovním ruchu zajišťováno především vysokoškolskými institucemi. V poslední dekádě ovšem významnou úlohu sehráli kurzy odborného vzdělávání spolufinancované z veřejných prostředků, přičemž tato podpora je v článku také analyzována. Hlavním výsledkem a přínosem článku je komplexní rozbor problematiky s diskusí odborných autorů a analýzou situace v českém prostředí. V průběhu zpracování článku byly použity metody induktivně-deduktivní, dále komparace a analogie a při práci s daty bylo využito matematicko-statistických analytických metod.

Klíčová slova: cestovní ruch, lidský kapitál, vzdělávání, politika cestovního ruchu, veřejná podpora

Annotation: The issue of human capital quality and education in tourism have long been widely discussed topics. Human factor is the major supply side component and has significant impact on further development of tourism and its sustainability. The importance of human capital also increases amount of discussions on how to cultivate the human capital in the most effective and quality way, how to develop it and deepen its expertise. The discussion is then transferred to education system in tourism sector, its setting, structure of actors, its content and the process of forming such content. The main objective of this article is to summarize knowledge about the human capital in tourism and its education. In order to meet such objective the expert opinions are discussed, mainly from Anglo-Saxon literature. The sub-objective is to analyze the situation in the Czech Republic, where vocational education in tourism is provided primarily by higher education institutions. But in the last decade, the training courses, which have been cofinanced from public funds, have also played important role in tourism education. The public subsidy on such training courses is also analyzed in this article. The main outcome and contribution of the article is comprehensive analysis of this issue with expert authors discussion and analysis of situation in the Czech environment. In this article the author uses inductive-deductive methods, also comparison and analogy, and in case of data processing the mathematical and statistical analysis methods are used.

Key words: tourism, human capital, education, tourism policy, public aid

JEL classification: A20, I21, I28, J21, J24

VÝVOJ TERCIÁRNEHO VZDELÁVANIA V SEKTORE CESTOVNÝ RUCH V SR

Development of higher education in the tourism sector in Slovakia

DOC. RNDR. EMA MIŠÚNOVÁ, CSC.

*Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave*

*Dep. of Public Administration and Reg. Development
Faculty of National Economy
University of Economics in Bratislava*

Anotácia: V cestovnV otváraní nových poznatkových trajektórií zohrávajú významnú úlohu univerzity so svojimi študijnými programami spätými s cestovným ruchom. Iba efektívny vysokoškolský vzdelávací systém so zameraním na cestovný ruch, ktorý je flexibilný vo vzťahu k požiadavkám trhu, môže prispieť k príprave odborníkov, ktorí pozitívne ovplyvnia rozvoj trhu cestovného ruchu na Slovensku. Cieľom príspevku je na pozadí teoretických východísk identifikovať význam vysokoškolského vzdelávania na slovenských univerzitách so študijnými programami súvisiacimi s cestovným ruchom a turizmom. Príspevok je východiskovou analýzou formovania terciárneho vzdelávania dennej a externej formy I. a II. stupňa štúdia v sektore cestovný ruch na Slovensku z pohľadu počtu absolventov. Z analýzy vyplýva, že štúdiom u nás zabezpečujú iba verejné vysoké školy, ktoré majú štatút univerzít. V roku 2015 z celkového počtu 1 080 absolventov študijných odborov cestovný ruch a turizmus I. a II. stupeň štúdia ukončili dennou formou trikrát viac absolventov ako na externom. Hoci sa v novej akreditácii doprofilovali kvalita aj kvantita foriem a druhov štúdia, k zvýšeniu počtu vysokoškolákov nedochádza.

Kľúčové slová: cestovný ruch, vysokoškolské vzdelávanie, univerzita, študijný program

Annotation: A significant role in opening new cognitive trajectories play the universities with their study programs aimed at tourism. Only an effective university education system with a focus on tourism, which is flexible in relation to market requirements can contribute to training of experts who will contribute positively to the development of the tourism market in Slovakia. The aim of the paper is on the background of theoretical basis to identify the importance of higher education at Slovak universities with study programs related to tourism and tourism. This paper is a baseline analysis of the formation of tertiary education of internal and external form at I. and II. study degree in the tourism sector in Slovakia in terms of number of absolvents. The analysis shows that higher education is provided only public universities, which have the status of universities. In 2015, 1 080 graduates completed tourism study fields on I. and II. study levels. There were three time more full-time graduates than external graduates. Although the new accreditation shaped quality and quantity of forms and types of study, there is no increase in the number of college students.

Key words: tourism, higher education, university, study programs

JEL classification: I23, I25, L83

VPLYV UNIVERZIÁDY AKO PUTOVNÉHO ORGANIZOVANÉHO PODUJATIA NA ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU V ÚZEMÍ Z POHĽADU VYSOKOŠKOLSKÝCH ŠTUDENTOV

**Impact of Universiade as challenge event to the tourism development on the area from
the university students perspective**

DOC. ING. KRISTÍNA POMPUROVÁ, PhD. - ING. RADKA MARČEKOVÁ, PhD.

*Katedra cestovného ruchu a spol. stravovania
Ekonomická fakulta
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici*

*Department of Tourism and Hospitality
Faculty of Economics
Matej Bel University in Banska Bystrica*

Anotácia: Organizované podujatia sú významnou súčasťou ponuky cestovného ruchu, ktorý dynamizujú. Význam pre rozvoj cestovného ruchu majú predovšetkým podujatia globálneho charakteru, ktoré sú atraktívne pre množstvo návštevníkov, médií, sponzorov a ďalšie zainteresované subjekty. Slovensko v roku 2015 hostilo druhé najväčšie zimné športové podujatie – 27. svetovú zimnú univerziádu. Cieľom state bolo preto zhodnotiť vplyv daného podujatia na rozvoj cestovného ruchu v území. Keďže univerziáda je najvýznamnejším vysokoškolským športovým podujatím, účinok podujatia sa hodnotil z pohľadu vysokoškolských študentov. Potrebné údaje sa získali dotazníkovým opytovaním a doplnili sa sekundárnymi zdrojmi. Reprezentatívny výberový súbor tvorilo viac ako 400 respondentov – vysokoškolských študentov. Povedomie o univerziáde a mieste jej konania v roku 2015 mala len približne štvrtina vysokoškolských študentov na Slovensku, čo mohlo ovplyvniť aj návštevnosť podujatia a následne jeho účinky na rozvoj cestovného ruchu v území. Univerziádu sa zúčastnila desatina študentov, z toho časť sa podujatí aktívne sťažila. Väčšina návštevníkov sa na niekoľkodňovom podujatí zdržala len jeden deň, pričom atraktívnejším dejiskom univerziády bolo Štrbské Pleso v tatranskom regióne, kde sa odohrávalo aj viac športových disciplín. Vzhľadom na všeobecný model správania sa návštevníkov podujatí je možné predpokladať, že napriek krátkodobej účasti na univerziáde študenti svojimi výdavkami na stravovanie a ďalšie služby prispeli k tvorbe príjmov v navštívenom území, a stimulovali tak rozvoj cestovného ruchu.

Kľúčové slová: športové podujatie, Univerziáda, vplyv podujatia na rozvoj cestovného ruchu, vysokoškolskí študenti

Annotation: Organized events are an important part of tourism, which they can dynamize. Importance for tourism development has mainly mega events attractive to many visitors, media, sponsors and other stakeholders. Slovakia in 2015 hosted the second largest winter sports event - the 27th World Winter Universiade. The aim of the article is therefore to assess the impact of the event on the development of tourism in the area. As the Universiade is the largest university sports event, the impact of the event is assessed from the perspective of university students. The necessary data were obtained by questionnaire supplemented by secondary sources. Representative sample group consisted of more than 400 respondents – university students. Consciousness about the Universiade and its venue in 2015 has only about a quarter of university students in Slovakia, which could also affect the event attendance and consequently its effects on the development of tourism in the area. Universiade attended every tenth student. Some of them actively participated at the event. Most visitors spend at the event only one day; more attractive venue for Universiade was Štrbské Pleso in the High Tatras region, where was happening more sporting disciplines than in Osrbliie. Given the general model the Slovak events visitors' behavior it can be assumed that, despite the short-term participation in the Universiade students contributed to the incomes generated in the visited area, and stimulating the development of tourism.

Key words: events influence on the tourism development, sports event, Universiade, university students

JEL classification: L83

THE ROLE OF THE EUROPEAN NEIGHBOURHOOD POLICY INSTRUMENT IN THE TOURIST DEVELOPMENT OF THE LITHUANIAN – POLISH – RUSSIAN BORDERLAND

DR TOMASZ STUDZIENIECKI, PhD.¹ - PROF. VALENTIN KORNEEVETS, PhD.²

*¹Department of Tourism and Hotel Management
Faculty of Entrepreneurship and Commodity Science.
Gdynia Maritime University*

*²Department of social-culture service and tourism
Institute of recreation, tourism and physical culture
Immanuel Kant Baltic Federal University*

Annotation: The aim of this article is to answer the following question: How does the European Union support tourism development in cross-border areas at its outside borders. The Polish-Russian-Lithuanian borderland was analysed. This is an eligible area of the Lithuania-Poland-Russia Cross-Border Cooperation Programme 2007 – 2013. In terms of bilateral relations between the European Union and Russia, the operation of the program as an instrument of the European Neighbourhood Policy was discussed. The key issues and challenges for tourism development in the studied area were determined. A literature study was carried out which proved that projects financed by EU funds play a significant role since they are important tools in tourism development. A quantitative and qualitative analysis was performed; it concerned 16 tourist projects conducted under the "Tourism development" as part of the priority of pursuing social, economic and spatial development. A Database of Projects carried out in Poland under the "European Territorial Cooperation" objective was used in the study. The results of tourist projects were discussed from the subjective, objective and territorial point of view, in particular hard results. Based on the collected information, barriers to the development of the area as a cross-border tourist destination were determined. Options were identified for a continuation of activities that have been started, including works for the development of cross-border products under a new tool, i.e. the European Neighbourhood Instrument, which entered into force in 2014, limiting the eligible area to the Polish-Russian borderland.

Key words: tourism, crossborder cooperation, destination, projects

JEL classification: Z32, Z33, R59

MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA
Katedra regionální ekonomie a správy

XIX. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH

Sborník anotací

Editoři:

Ing. Viktorie Klímová, Ph.D.
doc. Ing. Vladimír Žitek, Ph.D.

©2016 Masarykova univerzita

www.econ.muni.cz/kolokvium